Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Landmands-Almanakken

1954

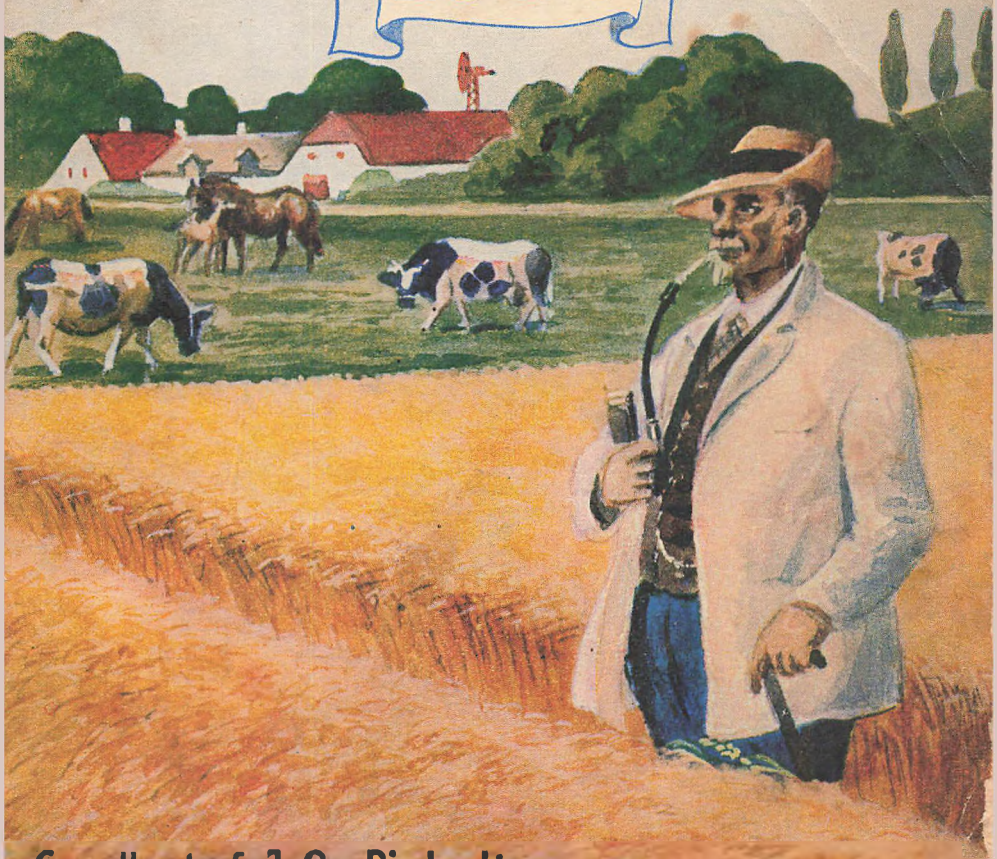

Grundlagt af J. Gr. Pinholt

Chr. Erichsens Forlag



Landmands-Almanakken 1954

Grundlagt af

J. GR. PINHOLT

I redaktionen:

Landbrugslærer HALFDAN JØRGENSEN

Kommunelærer IVAN RØNN

Chr. Erichsen

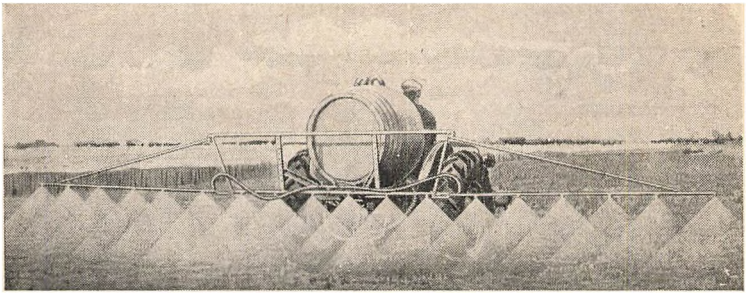

Kemikalier

AA-PRÆPARATER
BAC-PARATHION
WEE-HORMON

Sprøjter

WEE-UNIVERSAL
høj- og lavtryksprøjte

WEE-AGRO
lavtryksprøjte

WERVELWIND
tågesprøjte

Plantebeskyttelsesmidler og sprøjter til rationel bekæmpelse af plantesygdomme, skadedyr og ukrudt.

BÜLOW AGRO CO.

*Rødovrevej 239-243, Vanløse - Telf. Rødovre *3456*

KEMIKALIER BÜLOW AGRO SPRØJTER

Hvorfor er Landboen sund og stærk
men Stadboen svækket og bleget?
Jo: Landet, det er Vorherres Værk,
men Staden, den er vort eget.
Erik Bøgh

Indhold

Omslag: Udført i trefarvetryk efter maleri af *Rasmus Christiansen*

Det danske kongehus .. 5
Almanak 6
Formørkelser, planeterne etc. 30
Alfabetisk markedsfortegnelse 31
Drægtighedstabel 37
Kolindsund 38
Hestcholdet i det mindre landbrug 41
Hele verdens husdyrbestand 45
Hvad er en god uddannelse værd? 46
Eksportværdien af danske landbrugsprodukter 48
Motorkørctøjer i Danmark 49
Erhvervsfordeling i Danmark 50
Bekæmpelsen af den smitsomme yverbetændelse i kvægbesætningerne på Samsø.. 51
Mere mælk, og federe mælk 54
Højtydende køer 56
Mælkeydelse og foderforbrug 59
Kvalitetsmærkning af varer 61
Køkkenkrogen 64

Jan Pender Schmidt: Visen om den heldige kartoffel 66
Knud Vandmose Larsen: Glæden ved at glæde 68
Caroline Willumsen: Mor Stines piger 76
Maja Hyldgaard: Som et eventyr 83
Sas: En nødhjælpssituation 93
Hanne Nautrup: Menneskebørn 97
Morten Nicolaisen: Årgang 1919 103
Laina Hokkanen: Lys og skygge på »Tinalyst« 108
K. Magleby Sørensen: Østergård og Vestergård 114
Niels Kjøngsdal: En lektion 124
Steffen Steffensen: Da Jens Røgter var til bryllup.. 131
Erik Bertelsen: Den store rejse 140
Oskar Mortensen: Gamle Carlsen 147
A. C. Christensen: Et præstebesøg 156

De mange's fordel - *for alment vel!*



ALMINDELIGT DANSK
VARE-OG INDUSTRILOTTERI

Indtil 4 gevinster på een lodseddel. Årlig: 228.024 gevinster til beløb 4.650.770 kroner

I DANSKE VARER

herunder ekstra-præmier i samtlige trækninger (til henhv. første og sidste nummer).

VARELOTTERIET

DYVA & JEPPESENS FORLAG

AKTIESELSKAB

SØLVGADE 10 . KØBENHAVN K
TELEFON CENTRAL 230

Det danske kongehus

Kong *Frederik IX* til Danmark, de Venders og Goters, hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 11. marts 1899, succederede 20. april 1947, formælet 24. maj 1935 med dronning *Ingrid* Victoria Sofia Louise Margareta, prinsesse af Sverige, født 28. marts 1910.

Døtre: 1) *Margrethe* Alexandrine Thorhildur Ingrid, født 16. april 1940. 2) *Benedikte* Astrid Ingeborg Ingrid, født 29. april 1944. 3) *Anne-Marie* Dagmar Ingrid, født 30. aug. 1946.

Broder: Arveprins *Knud* Christian Frederik Michael, født 27. juli 1900, formælet 8. september 1933 med *Caroline-Mathilde* Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid (se nedenfor). Børn: a) *Elisabeth* Caroline-Mathilde Alexandrine Helena Olga Thyra Feodora Estrid Margarethe Désirée, født 8. maj 1935. b) *Ingolf* Christian Frederik Knud Harald Gorm Gustav Viggo Valdemar Aage, født 17. februar 1940. c) *Christian* Frederik Franz Knud Harald Carl Oluf Gustav Georg Erik, født 22. okt. 1942.

Faders søskende: 1) *Haakon VII*, Norges konge (Christian Frederik *Carl* Georg Valdemar Axel), født 3. aug. 1872, formælet 22. juli 1896 med *Maud* Charlotte Marie Victoria, datter af kong Edward VII af England, født 26. nov. 1869, død 20. nov. 1938. 2) *Harald* Christian Frederik, født 8. okt. 1876, død 30. marts 1949, formælet 28. april 1909 med *Helena* Adelheid Victoria Marie, prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Lyksborg, født 1. juni 1888. Børn: a) *Feodora* Louise Caroline-Mathilde Victoria Alexandra Frederikke Johanne, født 3. juli 1910, formælet 9. sept. 1937 med *Christian* Nikolaus Wilhelm Friedrich Albert Ernst Stephan, prins af Schaumburg-Lippe, født 20. februar 1898. b) *Caroline-Mathilde* Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid, født 27. april 1912, formælet 8. sept. 1933 (se ovenfor). c) *Alexandrine-Louise* Caroline-Mathilde Dagmar, født 12. dec. 1914, formælet 22. jan. 1937 med greve *Luitpold Alfred* Friedrich Karl til Castell-Castell, født 14. nov. 1904, død 6. nov. 1941. d) *Gorm* Christian Frederik Hans Harald, født 24. febr. 1919. 3) *Ingeborg* Charlotte Caroline Frederikke Louise, født 2. aug. 1878, formælet 27. aug. 1897 med Oscar *Carl* Vilhelm, prins af Sverige, hertug af Västergötland, født 27. febr. 1861, død 24. okt. 1951. 4) *Dagmar* Louise Elisabeth, født 23. maj 1890, formælet 23. nov. 1922 med hofjægermester, kammerjunker *Jørgen* Carl Gustav Castenskiold til Kongstedlund, født 30. nov. 1893.

Farfaders broder: *Valdemar*, født 27. okt. 1858, død 14. jan. 1939, formælet 22. okt. 1885 med *Marie* Amélie Françoise Hélène, prinsesse af Orléans, født 13. jan. 1865, død 4. dec. 1909. Børn: a) *Axel* Christian Georg, født 12. aug. 1888, formælet 22. maj 1919 med *Margaretha* Sofia Lovisa Ingeborg, prinsesse af Sverige, født 25. juni 1899. Søn: *Georg* Valdemar Carl Axel, født 16. april 1920, formælet 16. sept. 1950 med prinsesse *Anne* Ferelith Fenella Bowes-Lyon, født 4. dec. 1917. b) *Viggo* (se nedenfor). c) *Margrethe* Françoise Louise Marie Helene, født 17. sept. 1895, formælet 9. juni 1921 med *René* Charles Maria Joseph, prins af Bourbon-Parma, født 17. oktbr. 1894.

Viggo Christian Adolph Georg, født 25. dec. 1893, prins, greve af Rosenborg, formælet 10. juni 1924 med dr. med. James O. Greens datter *Eleanor* Margaret, prinsesse Viggo, grevinde af Rosenborg, født 5. nov. 1895.



		Fadervor, Matth. 6,5—13. 1' række, Luk. 2, 21.		
			op	
F	1	Nytår	5 28	
L	2	Abel	6 41	Jorden nærmest solen
		Barnemordet i Bethlehem, Matth. 2, 13—18. 1' række, Matth. 2, 19 til enden.		
S	3	S. e. nytår	7 44	Enoch
M	4	Methusalem	8 32 ned	
Ti	5	Simeon	16 15	● n. m. 3.21'
O	6	**Hellig 3 konger**	17 45	Sol. op 8.40' n. 15.51' Tusmørket varer 52'
To	7	Knud hertug	19 15	
F	8	Erhardt	20 45	
L	9	Julianus	22 14	
		Jesus velsigner de små børn, Mark. 10, 13—16. 1' række, Luk. 2, 42 til enden.		
S	10	1. s. e. h. 3 k.	23 43	Paul eremit ☾ nærmest jorden Uranus i opp. til solen
M	11	Hyginus	—	
Ti	12	Reinhold	1 13	◐ f kv. 1.22'
O	13	Marie	2 44	Hilarius Sol. op 8.35' n. 16.2' Tusmørket varer 50'
To	14	Felix	4 13	
F	15	Maurus	5 36	
L	16	Marcellus	6 44	
		Zakæus, Luk. 19, 1—10. 1' række, Joh. 2, 1—11.		
S	17	2. s. e. h. 3 k.	7 33	Antonius
M	18	Vilh. Marie	8 7	Prisca
Ti	19	Pontianus	8 30 op	○ f. m. 3.37 Måneformørkelse
O	20	Fab. og Seb.	18 19	Sol. op 8.26' n. 16.16' Tusmørket varer 49'
To	21	Agnes	19 37	
F	22	Vincentius	20 53	
L	23	Emerentius	22 6	
		Giv os mere tro, Luk. 17, 5—10. 1' række, Matth. 8, 1—13.		
S	24	3. s. e. h. 3 k.	23 20	Timotheus
M	25	Pauli omv.	—	☾ fjernest jorden
Ti	26	Polycarpus	0 34	Sol. op 8.16' n. 16.30' Tusmørket varer 47' ◑ s. kv. 4.28'
O	27	Chrysostomus	1 50	
To	28	Fred. 6. føds.	3 6	Carolus Magnus
F	29	Chr. 7. føds.	4 20	Valerius
L	30	Lovise	5 28	Adelgunde.
		Jesus vandrer på søen, Matth. 14, 22—33. 1' række, Matth. 8, 23—27.		
S	31	4. s. e. h. 3 k.	6 23	Vigilius

MARKEDER

2. Odense Lk, Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk. Hobro Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
4. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Grindsted HKt, Esbjerg eksp. Kt, Holsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
5. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Thisted HLk, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
6. København eksp. HKt, Brønderslev L, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
7. Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
8. Odense Lk, Skive HL, Hobro Lk, Holstebro HLk.
9. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
11. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
12. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H. eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Aalestrup HKt, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Varde HL, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.



13. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens H, eksp. Kt, Herning H, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
14. Svendborg Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
15. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk.
16. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
18. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
19. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H, eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
20. København eksp. HKt, Brønderslev L, Hjørring H, Fjerritslev HKt, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
21. Svendborg Lk, Skørping H, Allingaabro H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
22. Odense Lk, Hobro Lk.
23. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
25. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
26. Hillerød HKt,. Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
27. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
28. Faaborg H, Svendborg Lk, Hjallerup H, Nr. Sundby H, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
29. Odense Lk. Hobro Lk.
30. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

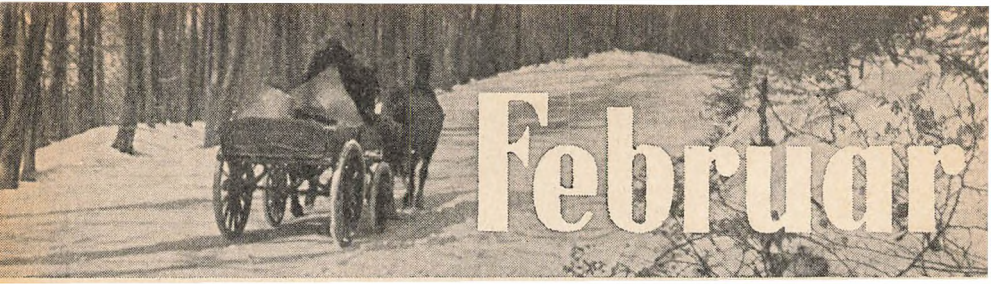

			op	
M	1	Brigida	7 3	
Ti	2	Kyndelmisse	7 31	
			ned	Sol. op 8.3′ n. 16.45′
O	3	Blasius	16 46	Tusmørket varer 46′
To	4	Veronica	18 19	● n. m. 16.55′
F	5	Agathe	19 51	
L	6	Dorothea	21 23	(nærmest jorden

Skatten, perlen og vaddet, Matth. 13, 44—52. 1′ række, Matth. 13, 24—30.

S	7	5. s. e. h. 3 k.	22 55	Richard
M	8	Corintha	—	
Ti	9	Apollonia	0 28	Sol. op 7.49′ n. 17.0′
O	10	Scholastica	1 59	Tusmørket varer 45′
To	11	Euphrosyne	3 24	◐ f. kv. 9.29′
F	12	Eulalia	4 36	
L	13	Benignus	5 31	Merkur størst østl. elong.

De betroede talenter, Matth. 25, 14—30. 1′ række, Matth. 20, 1—16.

S	14	Septuagesima	6 9	Valentinus
M	15	Faustinus	6 35	
Ti	16	Juliane	6 53	Sol. op 7.33′ n. 17.15′
O	17	Findanus	7 6	Tusmørket varer 43′
			op	○ f. m. 20.17′
To	18	Jul. Sophie	18 35	Concordia
F	19	Ammon	19 49	
L	20	Eucharias	21 3	

Sædens vækst, Mark. 4, 26—32. 1′ række, Luk. 8, 4—15.

S	21	Sexagesima	22 17	Samuel
M	22	Peders stol	23 31	(fjernest jorden
Ti	23	Papias	—	
O	24	Matthias	0 47	Sol. op 7.17′ n. 17.31′
To	25	Victorinus	2 1	Tusmørket varer 42′
F.	26	Inger	3 11	◑ s. kv. 0.29′
L	27	Leander	4 10	

Op til Jerusalem, Luk. 18, 31 til enden. 1′ række, Matth. 3, 13 til enden.

S	28	Fastelavn	4 56	Øllegaard
				Quinquagesima. Esto mihi

MARKEDER

1. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

2. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Thisted HLk, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

3. København eksp. HKt, Brønderslev L, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens H eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

4. Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Vejle H, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Varde HL.

5. Odense Lk, Skive HL, Hobro Lk, Herning H.

6. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

8. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

9. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

10. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens



eksp. Kt, Skjern HKt, Bramminge Lk, Skærbæk HKt.

11. Svendborg Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Skjern HKt.

12. Odense Lk, Hobro Lk, Holstebro HLk.

13. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

15. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Sindal H, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Hurup HKt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

16. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give HKt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

17. København eksp. HKt, Brønderslev L, Fjerritslev HKt, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

18. Svendborg Lk, Skørping H, Allingaabro H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

19. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk.

20. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

22. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Tørring HKt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

23. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Thisted HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

24. København eksp. HKt, Svendborg HKt, Brønderslev L, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens H eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

25. Maribo H, Faaborg H, Svendborg Lk, Hjallerup H, Nr. Sundby H, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

26. Nykøbing F. H, Odense Lk, Hobro Lk.

27. Hjørring H, Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.



Marts

			op	
M	1	Albinus	5 29	
Ti	2	Hvide tirsdag	5 52	Simplicius
O	3	Aske onsdag	6 9	Kunigunde Sol. op 6.59′ n. 17.45′ Tusmørket varer 42′
To	4	Adrianus	6 23	
F	5	Theophilus	ned 18 50	● n. m. 4.11′
L	6	Gotfred	20 35	☾ nærmest Jorden

Hvem er den største? Luk. 22, 24—32. 1′ række, Matth. 4, 1—11.

S	7	1. s. i fasten	22 1	Perpetua Quadragesima. Invocavit
M	8	Beata	23 37	
Ti	9	40 riddere	—	Ædel
O	10	Tamperdag	1 7	Sol. op 6.42′ n.18.0′ Tusmørket varer 42′
To	11	**Fred. 9. føds.**	2 26	Thala. ◐ f. kv. 18.51′
F	12	Gregorius	3 27	
L	13	Macedonius	4 10	

Menneskets afmagt, Jesu magt, Mark. 9, 17—29. 1′ række, Matth. 15, 21—28.

S	14	2. s. i fasten	4 39	Eutychius. Reminiscere
M	15	Zacharias	4 59	
Ti	16	Gudmund	5 14	
O	17	Gertrud	5 25	Sol. op 6.24′, n. 18. 14′ Tusmørket varer 42′
To	18	Alexander	5 35	
F	19	Joseph	5 44	○ f. m. 13.42′
L	20	Gordius	op 20 2	

Løgnens fader, Joh. 8, 42—51. 1′ række, Luk. 11, 14—28.

S	21	3. s. i fasten	21 16	Oculi. Benedictus ☾ fjern. jorden. Jævndøgn
M	22	Paulus	22 31	
Ti	23	Fidelis	23 46	
O	24	Ulrica	—	Sol. op 6.5′ n. 18.28′ Tusmørket varer 42′
To	25	Mariæ bebud.	0 56	
F	26	Gabriel	1 59	
L	27	Kastor	2 49	◑ s. kv. 17.14′

Jesus livets brød, Joh. 6, 35—51. 1′ række, Joh. 6, 1—15.

S	28	Midfaste	3 26	Lætare. **Dronning Ingrid** Eustachius Merkur størst vestl. elong.
M	29	Jonas	3 52	
Ti	30	Quirinus	4 12	
O	31	Fr. 5. fød.	4 27	Balbina Sol. op 5.47′ n. 18.42′ Tusmørket varer 43′

MARKEDER

1. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Videbæk HKt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

2. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Rødby H, Assens H, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Skanderborg H, Brønde H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa H eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

3. København eksp. HKt, Svendborg HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

4. Haslev H, Glamsbjerg H, Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Varde HL.

5. Roskilde HKt, Odense Lk, Ærøskøbing H, Skive HL, Hobro Lk, Herning H.

6. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

8. Præstø H, Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

9. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.



10. København eksp. HKt, Slagelse L, Ejby H, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens H eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
11. Faaborg H, Svendborg Lk, Nr. Sundby H, Aalestrup HKt, Havndal HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Grindsted HKt.
12. Odense Lk, Sindal H, Hobro Lk, Ribe HLk, Tønder HLk.
13. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk, Brørup HKt.
15. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Skjern HKt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
16. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give HKt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Struer HKt, Abenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
17. København eksp. HKt, Svendborg HKt, Brønderslev L, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Trustrup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
18. Svendborg Lk, Skørping H, Allingaabro H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
19. Odense Lk, Ringe HKt, Skive L, Hobro HLk, Holstebro HLk.
20. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
22. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Sdr. Omme HKt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
23. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Maribo H, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Thisted HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder eksp. Kt.
24. København eksp. HKt, Brønderslev L, V. Hassing HKt, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens H eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
25. Svendborg Lk, Pandrup HKt, Hjallerup H, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
26. Odense Lk, Skovsgaard H, Grenaa HKt, Hobro Lk.
27. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
29. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Vegger HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
30. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Hjørring H, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
31. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

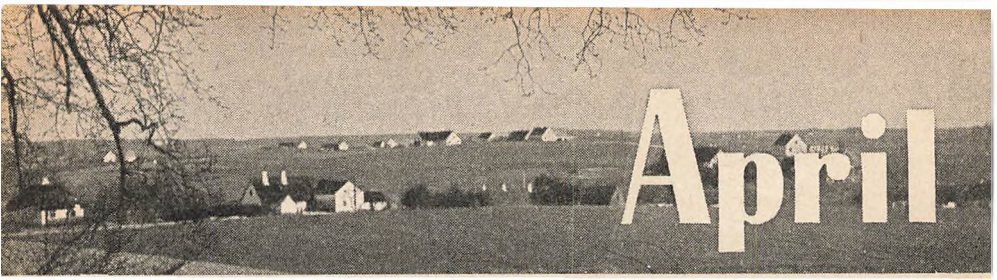

To	1	Hugo	op 4 40	
F	2	Theodosius	4 52	
L	3	Nicætas	ned 19 23	● n. m. 13.25′ ☾ nærmest jorden

Mariæ lovsang, Luk. 1, 46—56. 1′ række, Luk. 1, 26—38.

S	4	5. s. i fasten	21 1	Judica. Ambrosius
M	5	Irene	22 37	
Ti	6	Sixtus	—	
O	7	Egesippus	0 5	Sol. op 5.29′ n. 18.56′ Tusmørket varer 44′
To	8	Chr. 9. føds.	1 16	Janus
F	9	Procopius	2 7	
L	10	Ezechiel	2 41	◐ f. kv. 6.5′

Jesus salves i Bethania, Mark. 14, 3—9. 1′ række, Matth. 21, 1—9.

S	11	Palmesøndag	3 4	Leo
M	12	Julius	3 21	
Ti	13	Justinus	3 33	
O	14	Tiburtius	3 43	Sol. op 5.11′ n.19.10′ Tusmørket varer 45′
To	15	Skærtorsdag	3 53	Chr. 5. føds. Olympia Neptun i opp. til solen
F	16	Langfredag	4 2	Prinsesse Margrethe Mariane
L	17	Anicetus	4 12	☾ fjernest jorden

Kristi opstandelse, Matth. 28, 1—8. 1′ række, Mark. 16, 1—7.

S	18	Påskedag	4 24	Eleutherius. ○ f. m. 6.48′
M	19	2. påskedag	op 21 33	Daniel
Ti	20	Sulpicius	22 45	
O	21	Florentius	23 50	Sol. op 4.54′ n. 19.24′ Tusmørket varer 46′
To	22	Flyttedag*)	—	Cajus
F	23	Georgius	0 44	
L	24	Albertus	1 24	

Vogt mine får, Joh. 21, 15—19. 1′ række, Joh. 20, 19 til enden.

S	25	1. s. e. påske	1 53	Quasimodo. Mark. evang.
M	26	Cletus	2 15	◑ s. kv. 5.57′ Saturn i opp. til solen
Ti	27	Charl. Amalie	2 31	Ananias
O	28	Vitalis	2 45	Sol op 4.37′ n. 19.38′ Tusmørket varer 48′
To	29	Peter martyr	2 57	
F	30	Severus	3 10	

MARKEDER

1. Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Vejle H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
2. Odense Lk, Skive HL, Hobro Lk, Tørring HKt.
3. Aalborg Lk, Løgstør HKt, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk, Vorbasse HKt.
5. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
6. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Brande H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
7. København eksp. HKt, Brønderslev L, Fjerritslev HKt, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens H eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
8. Svendborg Lk, Skørping H, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Holsted HKt, Varde HL, Kliplev HL.
9. Odense Lk, Flauenskjold H, Hobro Lk, Nr. Snede HL.
10. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
12. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Halvrimmen HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
13. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt,

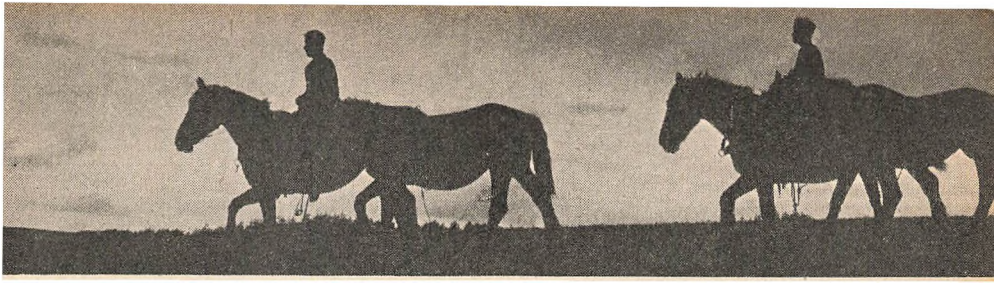

Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Vilsund HKt, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning H eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

14. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Odense Lk, Brønderslev L, Aars H, Thisted HLk, Skive L, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Hobro HLk, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Dalager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Skjern HKt, Skærbæk HKt, Tønder HLk.

17. Svendborg Lk, Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

20. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse eksp. HKt, Sorø HKt, Nakskov eksp. Kt, Nykøbing F. eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Svendborg eksp. Kt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Nibe HKt, Aalborg eksp. Kt, Hadsund Kt, Glæsborg HKt, Løgstør HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ølgod HKt, Ribe Kt, Aabenraa eksp. Kt, Haderslev eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

21. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Aalestrup HKt, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Vejen HKt, Skærbæk HKt.

22. Svendborg Lk, Hjallerup H, Aabybro HKt, Hørdum HKt, Allingaabro HL, Holstebro Lk, Ø. Tørslev HKt, Lemvig HKt, Ringkøbing HKt, Grindsted HKt, Varde HL, Højer HKt.

23. Odense Lk, Hobro Lk, Aulum HKt, Give H, Holstebro HLk, Ribe HLk, Videbæk HKt, Tønder HLk.

24. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

26. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Sindal H, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Horsens H, Vejle eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt, Bredebro HKt.

27. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Glamsbjerg HKt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Hurup HKt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Bording HKt, Herning eksp. Kt, Tarm HLk, Vinderup H, Aabenraa HKt eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster L, Skærbæk L, Tønder eksp. Kt.

28. København eksp. HKt, Nykøbing F. H, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Silkeborg H, Skjern HKt, Ulfborg HLk, Skærbæk HKt, Tønder Kt.

29. Svendborg Lk, Hammel H, Vejle H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

30. Odense Lk, Hobro Lk, Tønder HLk.

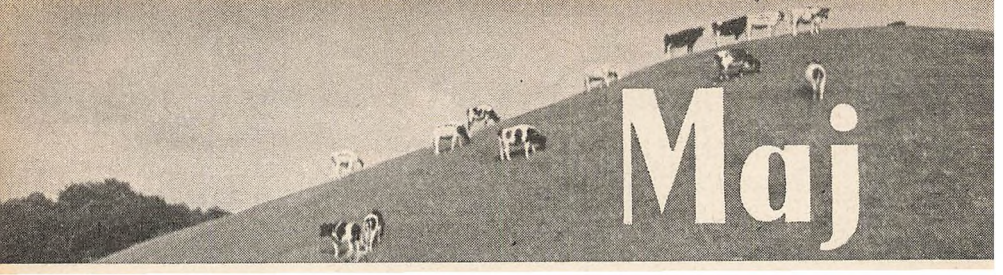

Maj

			op	
L	1	Phil. og Jacob.	3 24	Voldermisse
		Hyrden og fårene, Joh. 10, 22—30. 1' række, Joh. 10, 11—16.		
			ned	
S	2	2. s. e. påske	19 58	Misericordia domini Athanasius. ● n. m. 21.22'
M	3	Korsmisse	21 32	☾ nærmest jorden
Ti	4	Florian	22 54	
O	5	**Danm. befrielse**	23 56	Gothard Sol. op 4.22'' n. 19.52 Tusmørket varer 51'
To	6	Johannes a. p.	—	De lyse nætter begynder
F	7	Flavia	0 38	
L	8	Stanislaus	1 36	
		Vejen, sandheden og livet, Joh. 14, 1—11. 1' række, Joh. 16, 16—22.		
S	9	3. s. e. påske	1 25	Jubilate. Caspar ◐ f. kv. 19.17'
M	10	Gordianus	1 40	
Ti	11	Mamertus	1 51	
O	12	Pancratius	2 1	Sol. op 4.8' n. 20.5' Tusmørket varer 54'
To	13	Ingenuus	2 10	
F	14	**Bededag**	2 20	Kristian
L	15	Sophie	2 32	☾ fjernest jorden
		Sandheden gør fri, Joh. 8, 28—36. 1' række, Joh. 16, 5—15.		
S	16	4. s. e. påske	2 46	Cantate. Sara
M	17	Bruno	3 4	○ f. m. 22.47'
			op	
Ti	18	Erik	21 42	
O	19	Potentiana	22 40	Sol. op 3.55' n. 20.18' Tusmørket varer 58'
To	20	Angelica	23 24	
F	21	Helene	23 56	
L	22	Castus	—	
		Jesu bøn for disciplene, Joh. 17, 1—11. 1' række. Joh. 16, 23—28		
S	23	5. s. e. påske	0 20	Rogate. Desiderius
M	24	Esther	0 37	
Ti	25	Urbanus	0 51	◑ s. kv. 14.49'
O	26	Beda	1 3	Sol. op 3.44' n. 20.30' Tusmørket varer 61'
To	27	**Kr. himmelf.**	1 15	Lucian
F	28	Vilhelm	1 28	
L	29	Maximinus	1 43	
		At de alle må være eet, Joh. 17, 20 til enden. 1' række, Joh. 15, 26 til enden og 16, 1—4.		
S	30	6. s. e. påske	2 4	Exaudi. Vigand ☾ nærmest jorden
M	31	Petronella	2 32	

MARKEDER

1. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Brædstrup HKt, Horsens Lk, Toftlund HL.

3. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Egtved HL, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt, Arnum HL.

4. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HK, Tørring HKt, Brande H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning H eksp. Kt, Agerskov HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Skærbæk L, Tønder eksp. Kt.

5. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Holstebro HLk, Skjern HKt, Hellevad HLk, Skærbæk HKt, Tønder Kt.

6. Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Brørup HKt, Varde HL.

7. Roskilde HKt, Odense Lk, Hobro Lk, Skive HL, Gerlev HKt, Ribe HLk, Tønder HLk.

8. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

10. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Thisted HLk, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

11. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Skanderborg H,

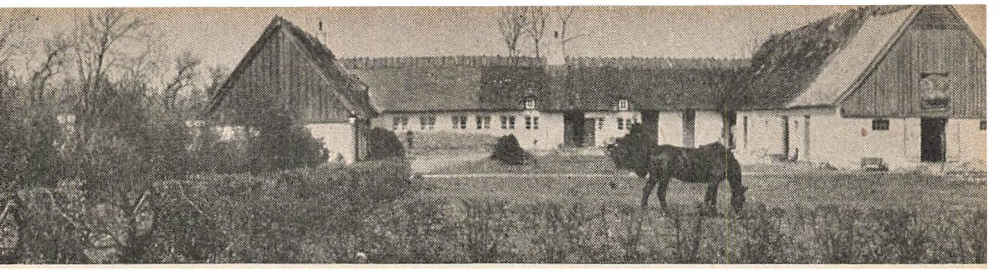

Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

12. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, Hvalpsund HKt, Aars H, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Bække HKt, Gram HL, Skærbæk HKt, Tønder Kt.

13. Svendborg Lk, Odense Lk, Hobro Lk, Ikast HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Grindsted HKt.

15. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers HLk, Aarhus L, Horsens LK, Jellinge Lk, Tønder HLk.

17. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ølgod HKt, Ribe Kt, Haderslev eksp. Kt.

18. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Filskov HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

19. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

20. Svendborg Lk, Hjallerup H, Aabybro HKt, Skørping H, Allingaabro H, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

21. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk, Tønder HLk.

22. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

24. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

25. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

26. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

28. Odense Lk, Svendborg Lk, Hjørring H, Glæsborg HKt, Hobro Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

29. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

31. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Vegger HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

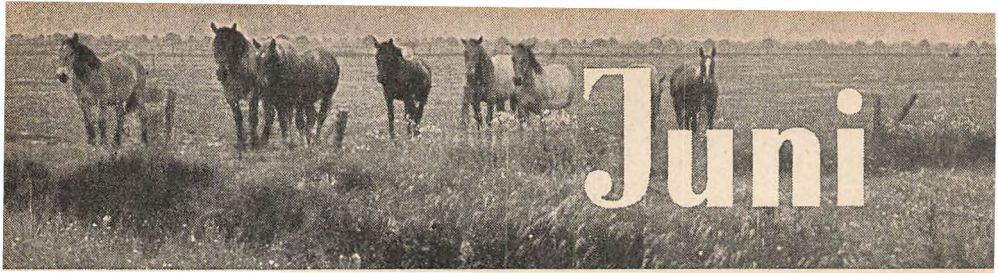

Ti	1	Nikomedes	ned 21 38	● n. m. 5.3′
O	2	Marcellinus	22 30	Sol. op 3.36′ n. 20.40′ Tusmørket varer 65′
To	3	Fred. 8. føds.	23 4	Erasmus
F	4	Optatus	23 28	
L	5	Grundlovsdag	23 45	Bonifacius
		Helligåndens komme, Joh. 14, 15—21, 1′ række, Joh. 14, 23 til enden.		
S	6	Pinsedag	23 58	Norbertus
M	7	2. pinsedag	—	Jeremias
Ti	8	Medardus	0 8	◐ f. kv. 10.13′
O	9	Tamperdag	0 18	Primus Sol. op 3.31′ n. 20.47′ Tusmørket varer 68′ Merkur størst østl. elong.
To	10	Onuphrius	0 28	
F	11	Barnabas ap.	0 39	☾ fjernest jorden
L	12	Basilius	0 52	
		Dåb i den treenige Guds navn, Matth. 28, 18 til enden. 1. række, Joh. 3, 1—15.		
S	13	Trinitatis	1 8	Cyrillus
M	14	Rufinus	1 31	
Ti	15	Valdemarsdag	2 3	Vitus
O	16	Tycho	2 49 op	Sol. op 3.28′ n. 20.53′ Tusmørket varer 70′ ○ f. m. 13.6′
To	17	Botolphus	21 59	
F	18	Leontius	22 25	
L	19	Gervasius	22 44	
		Den rige bonde, Luk. 12, 13—21. 1′ række, Luk. 16, 19 til enden.		
S	20	1. s. e. trin.	22 59	Sylverius
M	21	Albanus	23 11	Solhverv, længste dag
Ti	22	10000 martyrer	23 23	Sol. op 3.28′ n. 20.55′ Tusmørket varer 70′ ◑ s. kv. 20.46′
O	23	Paulinus	23 35	
To	24	St. Hansdag	23 49	Mars i opp. til solen
F	25	Prosper		
L	26	Pelagius	0 6	
		Kristi efterfølgelse. Luk. 14, 25 til enden. 1′ række, Luk. 14, 16—24.		
S	27	2. s. e. trin.	0 30	7 sovere. ☾ nærmest jorden
M	28	Car. Amalie.	1 5	Eleonora
Ti	29	Petr. Paulus	1 56	
O	30	Lucina	ned 21 1	Sol. op 3.32′, n. 20.54′ Tusmørket varer 69′ ● n. m. 13.26′ Solformørkelse

MARKEDER

1. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Hjallerup H, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
2. København eksp. HKt, Brønderslev L, Hjallerup H, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
3. Svendborg Lk, Aalborg Lk H, Thisted eksp. Kt, Hurup H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
4. Odense Lk, Hobro Lk, Thisted HLk, Randers HLk, Aarhus L, Skive HL, Horsens Lk.
8. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Slagelse eksp. Kt, Sorø HKt, Nakskov eksp. Kt, Nykøbing F. eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Svendborg eksp. Kt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Aalborg eksp. Kt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Grenaa HKt, Hobro Kt, Skanderborg H, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Ribe Kt, Grindsted HKt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
9. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
10. Maribo H, Faaborg H, Svendborg Lk, Holstebro HLk, Lemvig HKt.
11. Odense Lk, Hobro Lk, Horsens H, Varde HL.
12. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
14. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Alling-



aabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Hadersiev eksp. Kt.
15. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder eksp. Kt.
16. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
17. Svendborg Lk, Skørping H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
18. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk.
19. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
21. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Hadersiev eksp. Kt.
22. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
23. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
24. Svendborg Lk, Hjallerup H, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
25. Assens H, Odense Lk, Skovsgaard H, Hobro Lk, Salten H, Herning H, Vejen HKt.
26. Ørbæk H, Aalborg Lk, Frøstrup HKt, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
28. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Hadersiev eksp. Kt.
29. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Odense H, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
30. København eksp. HKt, Brønderslev L, Hjørring H, Fjerritslev HKt, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Grindsted HKt, Skærbæk HKt.

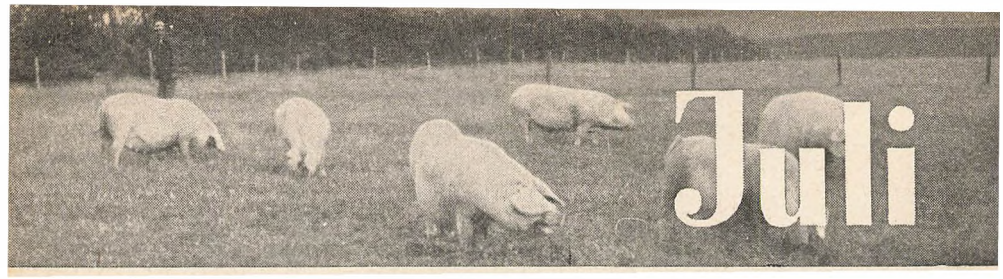

			ned	
To	1	Theobaldus	21 30	
F	2	Mariæ besøg.	21 49	
L	3	Cornelius	22 4	Jorden fjernest solen

Den fortabte søn, Luk. 15, 11 til enden. 1' række Luk. 15, 1—10.

S	4	3. s. e. trin.	22 15	Ulricus
M	5	Anshelmus	22 26	
Ti	6	Dion	22 35	
O	7	Lov. Augusta	22 46	Villebaldus Sol. op 3.38' n. 20.50' Tusmørket varer 66'
To	8	Kjeld	22 58	◐ f. kv. 2.33'
F	9	Sostrata	23 13	☾ fjernest jorden
L	10	Vilh. Caroline	23 33	Knud konge

Elsk Eders fjender, Matth. 5, 43 til enden, 1' række, Luk. 6, 36—42.

S	11	4. s. e. trin.	—	Josva
M	12	Henrik	0 1	
Ti	13	Margarethe	0 41	
O	14	Bonaventura	1 36	Sol. op 3.47' n. 20.43' Tusmørket varer 63'
To	15	Apostl. deling	2 45	
F	16	Susanne	4 5 op	○ f. m. 1.29' Måneformørkelse
L	17	Alexius	21 7	

Peters bekendelse, Matth. 16, 13—20. 1' række, Luk. 5, 1—11.

S	18	5. s. e. trin.	21 20	Arnolphus
M	19	Justa	21 32	
Ti	20	Elias	21 44	
O	21	Evenus	21 57	Sol. op 3.57' n. 20.34' Tusmørket varer 60'
To	22	Maria Magd.	22 13	◑ s. kv. 1.14'
F	23	Apollinaris	22 34	☾ nærmest jorden
L	24	Christina	23 4	Hundedagene begynder

Den rige yngling, Matth. 19, 16—26. 1' række, Matth. 5, 20—26.

S	25	6. s. e. trin.	23 47	Jacobus
M	26	Anna	—	
Ti	27	Martha	0 47	Merkur størst vestl. elong.
O	28	Aurelius	2 2 ned	Sol. op 4.9' n. 20.22' Tusmørket varer 56'
To	29	Oluf	19 53	● n. m. 23.20'
F	30	Abdon	20 10	
L	31	Germanus	20 23	

MARKEDER

1. Ringe HKt, Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
2. Odense Lk, Skive HL, Hobro Lk, Tønder HLk.
3. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
5. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
6. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Rødby H, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Thisted HLk, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
7. København eksp. HKt, Brønderslev L, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
8. Svendborg Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
9. Roskilde HKt, Odense Lk, Hobro Lk, Give H.
10. Aalborg Lk, Løgstør HKt, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
12. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
13. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Varde HL,



Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
14. København eksp. HKt, Slagelse L, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
15. Svendborg Lk, Skørping H, Vilsund HKt, Allingaabro H, Glæsborg HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
16. Odense Lk, Vilsund HKt, Skive L, Hobro HLk.
17. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Aalestrup HKt, Randers HLk, Aarhus L, Brædstrup HKt, Horsens Lk, Herning H.
19. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
20. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa H eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
21. København eksp. HKt, Nykøbing F. H, Svendborg HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Tørring HKt, Skjern HKt, Gram HL, Skærbæk HKt.
22. Svendborg Lk, Hjallerup H, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Vorbasse HKt.
23. Odense Lk, Hobro Lk, Brande H, Holstebro HLk, Skjern HKt.
24. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk, Grindsted HKt.
26. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Sindal H, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

27. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Horsens H, Skanderborg H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
28. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted LK, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
29. Svendborg Lk, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
30. Odense Lk, Hobro Lk.
31. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.



Bekendelse uden frygt, Matth. 10, 24—31.
1' række, Mark. 8, 1—9.

			ned	
S	1	7. s. e. trin.	20 34	Peders fængsel
M	2	Hannibal	20 44	
Ti	3	Nikodemus	20 54	
O	4	Dominicus	21 5	Sol. op 4.22' n. 20.9' Tusmørket varer 53'
To	5	Osvaldus	21 19	
F	6	Kristi forkl.	21 37	☾ f. kv. 19.50' ☾ fjernest jorden
L	7	Donatus	22 1	

At høre og gøre derefter, Matth. 7, 22 til enden.
1' række, Matth. 7, 15—21.

S	8	8. s. e. trin.	22 35	Ruth. De lyse nætter ender
M	9	Romanus	23 23	
Ti	10	Laurentius	—	
O	11	Herman	0 26	Sol. op 4.35' n. 19.54' Tusmørket varer 50'
To	12	Clara	1 42	
F	13	Hippolytus	3 5	
L	14	Eusebius	4 31	○ f. m. 12.3'

At vente på Herren, Luk. 12, 32—48. 1' række, Luk. 16, 1—9.

			op	
S	15	9. s. e. trin.	19 40	Marlæ himmelfart
M	16	Rochus	19 53	
Ti	17	Anastatius	20 6	Sol. op 4.48' n. 19.38' Tusmørket varer 48' ☾ nærmest jorden
O	18	Agapetus	20 21	
To	19	Sebaldus	20 40	
F	20	Bernhard	21 7	
L	21	Salomon	21 46	◑ s. kv. 5.51'

Dom over denne slægt, Matth. 11, 16—24. 1' række, Luk. 19, 41 til enden.

S	22	10. s. e. trin.	22 39	Symphorian
M	23	Zakæus	23 49	Hundedagene ender
Ti	24	Soph. Freder.	—	Bartholomæus
O	25	Ludvig	1 8	Sol. op 5.2' n. 19.21' Tusmørket varer 46'
To	26	Irenæus	2 31	
F	27	Gebhardus	3 53	
			ned	
L	28	Lovise	18 42	Augustinus. ● n. m. 11.21

Jesus og synderinden, Luk. 7, 36 til enden.
1' række, Luk. 18, 9—14.

S	29	11. s. e. trin.	18 53	Joh. halsh.
M	30	Benjamin	19 3	
Ti	31	Bertha	19 14	

MARKEDER

2. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

3. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Slagelse H, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

4. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

5. Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

6. Odense Lk, Skive L, Hobro Lk, Ribe HLk, Tønder HLk.

7. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

9. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

10. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

11. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Hor-



sens eksp. Kt, Skiern HKt, Skærbæk HK
12. Svendborg Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Værde HL.
13. Odense Lk, Hobro Lk.
14. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
16. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
17. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder eksp. Kt.
18. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
19. Svendborg Lk, Skørping H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
20. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk.
21. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
23. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Lemvig HKt, Videbæk HKt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
24. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Filskov HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Ringkøbing HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
25. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Ulfborg HLk, Skærbæk HKt.
26. Svendborg Lk, Hjallerup H, Hammel H, Dalager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
27. Odense Lk, Hobro Lk, Herning H.
28. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
30. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Vegger HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Holsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
31. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Ramme HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.



September

			ned	
O	1	Ægidius	19 27	Sol. op 5.15′ n. 19.3′ Tusmørket varer 44′
To	2	Elisa	19 43	☾ fjernest jorden
F	3	Seraphia	20 4	
L	4	Jul. Marie	20 34	Theodosia
		Bespottelse imod Ånden, Matth. 12, 31—42. 1′ række, Mærk. 7, 31 til enden.		
S	5	12. s. e. trin.	21 15	Regina ◐ f. kv. 13.28′
M	6	Magnus	22 10	Venus størst østl. elong.
Ti	7	Louise	23 19	Robert
O	8	Mariæ fødsel	—	Sol. op 5.29′ n. 18.45′ Tusmørket varer 43′
To	9	Gorgonius	0 38	
F	10	Burchhardt	2 2	
L	11	Hillebert	3 29	
		Den er størst, som tjener, Matth. 20, 20—28. 1′ række, Luk. 10, 23—37.		
S	12	13. s. e. trin.	4 58	Guido. ○ f. m. 21.19′
			op	
M	13	Cyprianus	18 13	
Ti	14	† ophøjelse	18 28	☾ nærmest jorden
O	15	Tamperdag	18 47	Eskild Sol. op 5.42′ n. 18.27′ Tusmørket varer 42′
To	16	Euphemia	19 11	
F	17	Lambertus	19 47	
L	18	Chr. 8. føds.	20 36	Titus
		Den syge ved Bethesda dam, Joh. 5, 1—15. 1′ række, Luk. 17, 11—19.		
S	19	14. s. e. trin.	21 41	Constantia ◑ s. kv. 12.11′
M	20	Tobias	22 57	
Ti	21	Matthæus	—	
O	22	Mauritius	0 18	Sol. op 5.55′ n. 18.8′ Tusmørket varer 42′
To	23	Linus	1 40	Jævndøgn
F	24	Tecla	2 59	
L	25	Cleophas	4 16	
		Eet er fornødent, Luk. 10, 38 til enden. 1′ række, Matth. 6, 24 til enden.		
S	26	15. s. e. trin.	5 31	Chr. 10. føds. Adolph
			ned	
M	27	Cosmus	17 23	● n. m. 1.50′
Ti	28	Venceslaus	17 35	
O	29	St. Michael	17 50	Sol. op 6.9′ n. 17.50′ Tusmørket varer 42′
To	30	Hieronymus	18 10	☾ fjernest jorden

MARKEDER

1. København eksp. HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
2. Svendborg Lk, Skovsgaard H, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Grindsted HKt.
3. Odense Lk, Skive HL, Hobro Lk, Give H, Tønder HLk.
4. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
6. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Hurup HKt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
7. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Thisted HLk, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Brande H, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
8. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, V. Hassing HKt, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Tarm HLk, Vejen HKt, Skærbæk HKt.
9. Svendborg Lk, Aabybro HKt, Aalestrup HKt, Holstebro HLk, Lemvig HKt, Varde HL, Kliplev HL.
10. Haslev H, Odense Lk, Fjerritslev HKt, Hobro Lk, Ribe HLk.
11. Aalborg Lk, Løgstør HKt, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
13. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Flauenskjold HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Ribe Kt, Øl-



god HKt, Grindsted HKt, Haderslev eksp. Kt.

14. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Rødby H, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Skanderborg H, Blaahøj H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Bramminge Lk, Ølgod HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

15. København eksp. HKt, Egeskov H, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Ikast HKt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

16. Svendborg Lk, Skørping H, Allingaabro HL, Ø. Tørslev HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

17. Roskilde HKt, Odense Lk, Sindal H, Vilsund HKt, Skive L, Hobro HLk, Bække HKt, Tønder HLk.

18. Hjørring H, Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

20. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Haderup HKt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

21. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Maribo H, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Struer HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

22. København eksp. HKt, Ejby H, Brønderslev L, Frøstrup HKt, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

23. Svendborg Lk, Pandrup HKt, Hjallerup H, Hørdum HKt, Glæsborg HKt, Silkeborg H, Vejle H, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Brørup HKt.

24. Odense Lk, Thisted HLk, Grenaa HKt, Hobro Lk, Horsens H, Skovby (Als) HKt.

25. Halvrimmen HKt, Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens avlsdyr.

27. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Dronninglund HKt, Gudumholm H, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Viborg H, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Ribe Kt, Grindsted HKt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

28. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Jellinge HKt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

29. København eksp. HKt, Agersted HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

30. Svendborg Lk, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.



Oktober

			ned	
F	1	Remigius	18 36	
L	2	Ditlev	19 13	
		Lazarus' opvækkelse, Joh. 11, 19—45. 1' række, Luk. 7, 11—17.		
S	3	16. s. e. trin.	20 2	Mette
M	4	Franciscus	21 4	
Ti	5	Placidus	22 16	◐ f. kv. 6.31'
O	6	Fred. 7. føds.	23 36	Broderus Sol op 6.23' n. 17.32'
To	7	Amalie	—	Tusmørket varer 42' Merkur størst østl. elong.
F	8	Ingeborg	0 59	
L	9	Dionysius	2 25	
		Jesus som gæst hos tolderen Levi, Mark. 2, 14—22. 1' række, Luk. 14, 1—11.		
S	10	17. s. e. trin.	3 54	Gereon
M	11	Fred. 4. føds.	5 25	Venus lyser stærkest
Ti	12	Pr. Frederik	6 59	Maximilian. ○ f. m. 6.10'
O	13	Angelus	op 17 12	Sol. op 6.37' n. 17.14' Tusmørket varer 42'
To	14	Calixtus	17 44	☾ nærmest jorden
F	15	Hedevig	18 30	
L	16	Gallus	19 32	
		Det sande vintræ, Joh. 15, 1—11. 1' række, Matth. 22, 34 til enden.		
S	17	18. s. e. trin.	20 46	Florentinus
M	18	Lukas' evang.	22 7	◑ s. kv. 21.30'
Ti	19	Flyttedag*)	23 29	Balthasar
O	20	Felicianus	—	Sol. op 6.51' n. 16.57' Tusmørket varer 43'
To	21	11000 jomfruer	0 49	
F	22	Cordula	2 6	
L	23	Søren	3 20	
		De første disciple, Joh. 1, 35 til enden. 1' række, Matth. 9, 1—8.		
S	24	19. s. e. trin.	4 34	De forenede nationers dag Proclus
M	25	Crispinus	5 47	
Ti	26	Amandus	ned 15 58	● n. m. 18.47'
O	27	Sem	16 16	Sol. op 7.6' n. 16.40' Tusmørket varer 44'
To	28	Caroline	16 41	Marie Sophie Frederikke Simon og Judas
F	29	Narcissus	17 14	☾ fjernest jorden
L	30	Louise Charl.	17 59	Absalon
		De utro vingårdsmænd, Matth. 21, 28—44. 1' række Matth. 22, 1—14.		
S	31	20. s. e. trin.	18 56	Louise. Reform. beg.

MARKEDER

1. Odense Lk, Nr. Sundby H, Skive HL, Gerlev HKt, Hobro Lk, Herning H.
2. Ringe HKt, Aalborg Lk, Hvalpsund HKt, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
4. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Ringkøbing HKt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
5. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Glamsbjerg H, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Agerskov HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Skærbæk L, Tønder eksp. Kt.
6. København eksp. HKt, Nykøbing F. H, Svendborg HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Tørring HKt, Skjern HKt, Vinderup H, Arnum HL, Skærbæk HKt.
7. Faaborg H, Svendborg Lk, Østervraa HKt, Aalborg H, Mariager HKt, Egtved HL, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Varde HL, Højer HKt.
8. Odense Lk, Sindal H, Aalestrup HKt, Hobro Lk, Dalager HKt, Holstebro HLk, Ribe HLk, Tønder HLk.
9. Aalborg Lk, Løgstør HKt, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
11. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Vorbasse HKt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.



12. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Sdr. Bork Kt, Grindsted HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster L, Tønder eksp. Kt.
13. København eksp. HKt, Slagelse L, Brønderslev L, Aars H, Thisted HLk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Tarm HLk, Ølgod HKt, Hellevad HLk, Skærbæk HKt.
14. Svendborg Lk, Glæsborg HKt, Havndal HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Ulfborg HLk, Højer HKt.
15. Odense Lk, Skovsgaard H, Skive L, Hobro HLk, Brædstrup HKt, Videbæk HKt, Tønder HLk.
16. Hjørring H, Aalborg Lk, Fjerritslev HKt, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
18. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt, Bredebro HKt.
19. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Toftlund HL, Aabenraa HKt eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Skærbæk L, Tønder eksp. Kt.
20. København eksp. HKt, Brønderslev L, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Trustrup HKt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Gram HL, Skærbæk HKt, Tønder Kt.
21. Svendborg Lk, Aabybro HKt, Skørping H, Allingaabro H, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Varde HL.
22. Odense Lk, Hobro Lk, Ribe HLk, Tønder HLk.
23. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
25. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Vegger HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Sdr. Omme HKt, Vejle eksp. Kt, Bording HKt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
26. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Aulum HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Løgumkloster HKt, Tønder eksp. Kt.
27. København eksp. HKt, Svendborg HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens HKt eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt, Tønder Kt.
28. Svendborg Lk, Hjallerup H, Hammel H, Give H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
29. Odense Lk, Hobro Lk, Nr. Snede HL, Tønder HLk.
30. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.



November

			ned	
M	1	Alle helgen	20 4	
Ti	2	Alle sjæle	21 19	Sol. op 7.21′ n. 16.25′
O	3	Hubertus	22 38	Tusmørket varer 45′
To	4	Otto	—	◐ f. kv. 21.55′
F	5	Malachias	0 0	
L	6	Leonhardus	1 23	

Jordens salt og verdens lys, Matth. 5, 13—16.
1' række, Matth. 5, 1—12.

S	7	21. s. e. trin.	2 50	Engelbrecht
M	8	Claudius	4 21	
Ti	9	Theodor	5 55	Sol. op 7.36′ n. 16.11′
O	10	Luther	7 31	Tusmørket varer 46′
			op	○ f. m. 15.29′
To	11	Morten bisp	16 18	☾ nærmest jorden
F	12	Torkild	17 14	
L	13	Arcadius	18 26	

Ve Verden for forargelserne, Matth. 18, 1—14.
1' række, Matth. 18, 23 til enden.

S	14	22. s. e. trin.	19 48	Frederik
M	15	Leopold	21 13	Merkur størst vestl. elong.
Ti	16	Othenius	22 35	Sol. op 7.50′ n. 15.58′
O	17	Anianus	23 54	Tusmørket varer 48′
				◑ s.kv. 10.32′
To	18	Hesychius	—	
F	19	Elisabeth	1 10	
L	20	Volkmarus	2 23	

Enkens skærv, Mark. 12, 41 til enden.
1' række, Matth. 22, 15—22.

S	21	23. s. e. trin.	3 36	Mariæ ofring
M	22	Fred. Ferdin.	4 49	Cecilia
Ti	23	Clemens	6 2	Sol. op 8.4′ n. 15.48′
O	24	Chrysogonus	7 15	Tusmørket varer 49′
			ned	☾ fjernest jorden
To	25	Catharina	15 15	● n. m. 13.30′
F	26	Conradus	15 56	
L	27	Facundus	16 50	

Jesu indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2' række, Luk. 4, 16—30.

S	28	1. s. i advent	17 55	Sophie Magdalene
M	29	Saturninus	19 8	
Ti	30	Chr. 6. føds.	20 25	Andreas

MARKEDER

1. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

2. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa H eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

3. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

4. Faaborg H, Ringe HKt, Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

5. Odense Lk, Flauenskjold H, Skive HL, Hobro Lk, Herning H, Tønder HLk.

6. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.

8. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

9. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Assens H, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Skjern HKt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

10. København eksp. HKt, Slagelse L, Nykøbing F. H, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Hor-

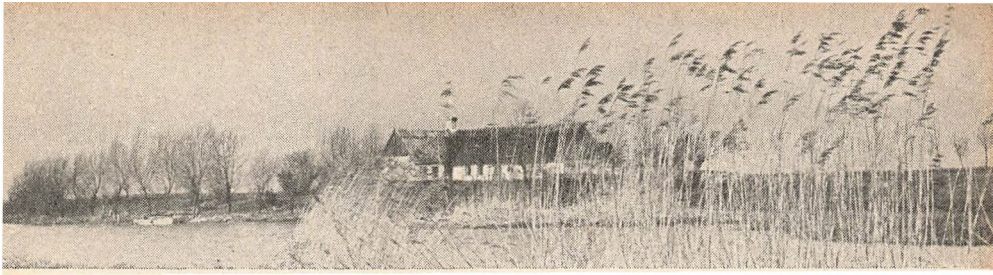

sens eksp. Kt, Skjern HKt, Holsted HKt, Skærbæk HKt, Tønder Kt.

11. Svendborg Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Varde HL.

12. Odense Lk, Hobro Lk, Brande H, Ribe HLk, Tønder HLk.

13. Aalborg Lk, Løgstør HKt, Fjerritslev HKt, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

15. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

16. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Aalestrup HKt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

17. København eksp. HKt, Svendborg HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Bramminge Lk, Skærbæk HKt.

18. Svendborg Lk, Skarping H, Allingaabro H, Give H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

19. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk, Holstebro HLk.

20. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk, Grindsted HKt.

22. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

23. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

24. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.

25. Svendborg Lk, Hjallerup H, Glæsborg HKt, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.

26. Odense Lk, Hobro Lk.

27. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.

29. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.

30. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.

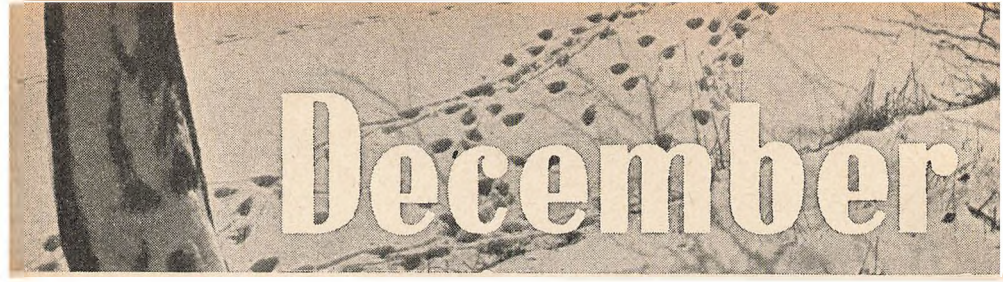

			ned	
O	1	Arnold	21 44	Sol. op 8.16′ n. 15.40′ Tusmørket varer 51′
To	2	Bibiana	23 5	
F	3	Svend	—	◐ f. kv. 10.56′
L	4	Charl. Fred.	0 27	Barbara
		Når menneskesønnen kommer, Luk. 21, 25—36. 2′ række, Matth. 25, 1-13.		
S	5	2. s. i advent	1 52	Sabina
M	6	Nikolaus	3 21	
Ti	7	Agathon	4 53	
O	8	Mariæ undf.	6 25	Sol. op 8.27′ n. 15.36′ Tusmørket varer 52′
To	9	Rudolph	7 51	☾ nærmest Jorden
F	10	Judith	9 2	○ f. m. 1.56′
L	11	Damasus	op 17 17	
		Johannes Døber i fængsel, Matth. 11, 2—10. 2′ række, Luk. 1, 67 til enden.		
S	12	3. s. i advent	18 45	Epimachus
M	13	Lucia	20 11	
Ti	14	Crispus	21 34	Nikatius
O	15	Tamperdag	22 54	Sol. op 8.35′ n. 15.34′ Tusmørket varer 53′
To	16	Lazarus	—	
F	17	Albina	0 10	◑ s. kv. 3.21′
L	18	Lovise	1 24	
		Johannes' vidnesbyrd, Joh. 1, 19-28. 2′ række, Joh. 3, 25 til enden.		
S	19	4. s. i advent	2 37	Nemesius
M	20	Abraham	3 50	
T	21	Thomas	5 3	☾ fjernest jorden Venus lyser stærkest
O	22	Japetus	6 13	Sol. op 8.40′ n. 15.36′ Tusmørket varer 53′ Solhverv, korteste dag
To	23	Torlacus	7 16	
F	24	Dr. Alexandrine	8 11	Adam
L	25	Juledag	ned 15 45	● n. m. 8.33′
		Det retfærdige blod, Matth. 23, 34 til enden. 2′ række, Matth. 10, 32 til enden.		
S	26	St. Stephan	16 57	
M	27	Joh. evang.	18 14	
Ti	28	Børnedag	19 33	
O	29	Noah	20 53	Sol. op 8.42′ n. 15.41′ Tusmørket varer 53′
T	30	David	22 14	
F	31	Sylvester	23 36	

MARKEDER

1. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Ny Løgten H, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Tørring HKt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
2. Svendborg Lk, Aalborg H, Mariager HKt, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
3. Odense Lk, Skive L, Hobro Lk.
4. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers HLk, Aarhus L, Horsens Lk.
6. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Ulstrup (Hornum st.) HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
7. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Sindal H, Aalborg eksp. Kt, Bjerringbro HLk, Grenaa HKt, Skanderborg H, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
8. København eksp. HKt, Slagelse L, Svendborg HKt, Brønderslev L, Aars H, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Kolind HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Herning H, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
9. Svendborg Lk, Holstebro Lk, Lemvig HKt, Varde HL.
10. Odense Lk, Hobro Lk.
11. Aalborg Lk, Fjerritslev HKt, Thisted eksp. Kt, Viborg H, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
13. Præstø H, Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev HKt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Knudstrup HL, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.



14. Hillerød HKt, Holbæk eksp., Kt, Næstved H eksp. Kt, Ringsted HKt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa H eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
15. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
16. Svendborg Lk, Skørping H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
17. Odense Lk, Skive L, Hobro HLk.
18. Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
20. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund HKt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
21. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Slagelse H, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
22. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
23. Svendborg Lk, Hjallerup H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
24. Odense Lk, Hobro Lk, Aalborg Lk, Thisted eksp. Kt, Randers Lk, Aarhus L, Horsens Lk.
27. Slagelse eksp. HKt, Nakskov eksp. Kt, Odense eksp. HKt, Brønderslev Kt, Frederikshavn Kt, Hjørring eksp. Kt, Sæby HKt, Aars HKt, Hadsund Kt, Løgstør HKt, Nibe HKt, Fjerritslev Kt, Allingaabro HKt, Hobro Kt, Aarhus eksp. HKt, Silkeborg Kt, Vejle eksp. Kt, Holstebro eksp. Kt, Brørup HKt, Esbjerg eksp. Kt, Grindsted HKt, Ribe Kt, Ølgod HKt, Haderslev eksp. Kt.
28. Hillerød HKt, Holbæk eksp. Kt, Næstved H eksp. Kt, Sorø HKt, Nykøbing F. eksp. Kt, Svendborg eksp. Kt, Aalborg eksp. Kt, Grenaa HKt, Give Kt, Kolding eksp. HKt, Herning eksp. Kt, Aabenraa eksp. Kt, Sønderborg eksp. Kt, Tønder eksp. Kt.
29. København eksp. HKt, Brønderslev L, Thisted Lk, Kjellerup HKt, Randers eksp. Kt, Horsens eksp. Kt, Skjern HKt, Skærbæk HKt.
30. Svendborg Lk, Hammel H, Holstebro Lk, Lemvig HKt.
31. Odense Lk, Hobro Lk.

Indeværende år regnes efter Kristi fødsel 1954

Siden reformationen 437
Siden den Oldenborgske stammes regerings begyndelse i dette rige 506
Siden vor allernådigste konge, kong *Frederik den Niendes fødsel* 55
Fra kong Christian den Femtes danske lov. 271
Fra Danmarks grundlov 105
Året 1954 er det 6667de i den julianske periode.
— 1954 - 1. påskedag den 18. april,
— 1955 - - — - 10. april,
— 1956 - - — - 1. april,
— 1957 - - — - 21. april,
— 1958 - - — - 6. april.

I Nordisk Astronomisk Tidsskrifts majhæfte 1928 og i den lille Universitets-Almanak for året 1941 (s. 24–25) er 1. påskedag angivet for alle år fra 1801 til og med år 2000.

Ifølge lov af 29. marts 1893 skal tiden for alle dele af landet bestemmes lig med middelsoltid for den 15. længdegrad øst for Greenwich. (Efter lov af 22. marts 1907 gælder dog Greenwich tid på Færøerne fra 1. januar 1908). *Alle klokkeslæt i denne almanak er derfor angivet i denne* (såkaldte mellemeuropæiske) *tid* og er ti minutter (nøjagtigere 9 min. 41 sek.) mere end efter Københavns middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles tid for hele landet. Ved eventuel sommertid i Danmark skal alle tider i denne almanak korrigeres for forskellen mellem sommertid og mellemeuropæisk tid.

Dagen antages overensstemmende med almindelig vedtægt at begynde ved midnat og *regnes indtil næste midnat fra 0 t. 0 m. til 24 t. 0 m., som er det samme som 0 t. 0 m. følgende dag.*

Talkolonnen i midten på hver side i kalendariet angiver klokkeslættet for månens op- eller nedgang, for så vidt som kundskab derom kan være af betydning i det daglige liv. Månens opgang er betegnet med op, nedgangen med ned.

Formørkelser i året 1954

1. *Ringformet solformørkelse* den 5. januar, usynlig i Danmark. Formørkelsen ses i Antarktis, New Zealand og omgivende havområder.

2. *Total måneformørkelse* den 19. januar, synlig i hele sin udstrækning i Danmark. Formørkelsen begynder kl. 1 t. 50 m. og slutter kl. 5 t. 14 m.; den er total fra kl. 3 t. 17 m. til kl. 3 t. 47 m.

3. *Total solformørkelse* den 30. juni, synlig i Danmark som partiel formørkelse. Formørkelsen begynder i København kl. 12 t. 31 m. og slutter kl. 14 t. 59 m.; den er på sit højeste kl. 13 t. 47 m. og omfatter da 955/1000 af solens diameter. Formørkelsen ses iøvrigt i Nordamerika med undtagelse af den vestligste del, i det nordlige Atlanterhav og det arktiske område, i Nordafrika, Sudan, Ætiopien, Europa og Asien med undtagelse af den østligste og sydøstligste del. Formørkelsen bliver total for et bælte af nogle hundrede kilometers bredde, der strækker sig fra midten af det nordamerikanske kontinent over sydspidsen af Grønland, Færøerne og det sydligste Norge og Sverige over Sydøsteuropa til Indien; varigheden af totaliteten er maksimalt ca. 2 m. 5.

4. *Partiel måneformørkelse* den 16. juli, synlig i hele sin udstrækning i Danmark. Formørkelsen begynder kl. 0 t. 9 m. og slutter kl. 2 t. 31 m.; den er på sit højeste kl. 1 t. 20 m.

5. *Ringformet solformørkelse* den 25. december, usynlig i Danmark. Formørkelsen ses i Ækvatorial- og Sydafrika, Bagindien, Indonesien og Australien samt i de omgivende havområder til Antarktis. Formørkelsen bliver størst i en zone, der strækker sig fra Atlanterhavet over Sydafrika og det Indiske Ocean til Indonesien.

Planeterne i året 1954

Merkur er i almindelighed solen så nær, at den ikke kan ses med blotte øjne. Den 13. februar, 9. juni og 6. oktober er den længst øst for solen og går omkring disse dage i København ned henholdsvis 2, 2 og ¼ time efter denne. Den 28. marts, 27. juli og 15. november er Merkur længst vest for solen og står omkring disse dage i København op henholdsvis ½, 1½ og 2 timer før denne.

Venus er den 30. januar i øvre og den 15. november i nedre konjunktion med solen. Den 6. september er planeten længst øst for solen og går da i København ned ¾ time efter denne. Venus lyser stærkest den 11. oktober og den 21. december.

Mars vandrer ved årets begyndelse fra Jomfruen ind i Vægten og i løbet af februar og marts gennem Skorpionen og Slangeholderen ind i Skytten. I dagene omkring 1. august står planeten igen i Slangeholderen for derefter at passere gennem Skytten og Stenbukken ind i Vandmanden, hvor den opholder sig ved årets udgang. Mars er i opposition til solen den 24. juni og står i syd: ved årets begyndelse kl. 8, først i april kl. 5, først i juli kl. 23½, sidst i september kl. 19 og ved årets udgang kl. 17.

Jupiter står ved årets begyndelse i Tyren, men vandrer i løbet af året gennem Tvillingerne ind i Krebsen. Ved årets udgang passerer den igen over grænsen til Tvillingerne. Jupiter står i syd: ved årets begyndelse kl. 22½, sidst i marts kl. 17, først i juli kl. 12, først i oktober kl. 7 og ved årets udgang kl. 1½.

Saturn befinder sig ved årets begyndelse i Vægten, hvorfra den vandrer ind i Jomfruen. Midt i september passerer den igen over grænsen til Vægten, hvor den da forbliver året ud. Saturn er i opposition til solen den 26. april og står i syd: ved årets begyndelse kl. 8, først i april kl. 2, først i juli kl. 19½, sidst i september kl. 14 og ved årets udgang kl. 8½.

Uranus og *Neptun* er ikke synlige for blotte øjne. Uranus står i Tvillingerne og fra oktober til begyndelsen af december i Krebsen; derefter vandrer den igen ind i Tvillingerne. Planeten er den 11. januar i opposition til solen og står da omkring midnat i syd 57° over Københavns horisont. Neptun står hele året i Jomfruen; den 15. april er den i opposition til solen og står da omkring midnat i syd 26° over Københavns horisont.

Pluto opholder sig hele året i Løven. Planeten ses kun i store kikkerter.

Alfabetisk markedsfortegnelse for 1954.

Udfærdiget af landbrugsministeriet under medvirken af universitetskasserer J. V. Haugsted.

(Sluttet 7. maj 1953. Om eventuelle forandringer vil der senere ske bekendtgørelse i forskellige dagblade).

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Haslev, 4 marts og 10 sept. heste.
Hillerød, hver tirsdag marked med kreaturer og heste.
Holbæk, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer.
København, onsdag eksportmarked. Heste og kreaturer.
Næstved, hver tirsdag marked med heste og eksportmarked med kreaturer. Torvedag hver onsdag og lørdag.
Præstø, 8 marts og 13 dec. heste.
Ringsted, anden tirsdag i hver måned marked med kreaturer og heste.
Roskilde, 5 marts, 7 maj, 9 juli og 17 sept. heste og kreaturer.
Slagelse, første og tredie tirsdag i hver måned marked med heste. Hver mandag eksportmarked med heste og kreaturer. 2 onsdag i hver måned tuberkulosefrit levekvæg. Torvedag hver onsdag og lørdag.
Sorø, hver tirsdag marked med kreaturer og heste.

Lolland og Falster.

Maribo, 25 febr., 23 marts, 10 juni og 21 sept. heste.
Nakskov, hver mandag eksportmarked med kreaturer.
Nykøbing, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer. 26 febr., 28 april, 21 juli, 6 okt. og 10 nov. heste.
Rødby, 2 marts, 6 juli og 14 sept. heste.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense amt.

Assens, 2 marts, 25 juni og 9 nov. heste.
Ejby, 10 marts og 22 sept. heste.
Glamsbjerg, 4 marts og 5 okt. heste, 27 april heste og kreaturer.
Odense, hver mandag (eller hvis helligdag, den påfølgende tirsdag) eksportmarked med heste og kreaturer. 29 juni (St. Knud) heste; hver fredag med tuberkulosefrit og kastningsfrit levekvæg.

Svendborg amt.

Egeskov, 15 sept. heste.
Faaborg, 28 jan., 25 febr., 11 marts, 10 juni, 7 okt. og 4 nov. heste.

Ringe, 19 marts, 1 juli, 2 okt. og 4 nov. heste og kreaturer.
Svendborg, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer; hver torsdag tuberkulosefrit og kastningsfrit levekvæg. 13 jan., 10 og 24 febr., 3 og 17 marts, 14 april, 12 maj, 9 juni, 21 juli, 11 aug., 8 sept., 6 og 27 okt., 17 nov., 8 dec. heste og kreaturer.
Ærøskøbing, 5 marts heste.
Ørbæk, 26 juni heste.

Jylland.

Hjørring amt.

Agersted, 29 sept. heste og kreaturer.
Brønderslev, hver mandag hele året marked med kreaturer; anden mandag i hver måned (i marts og sept. den første mandag) heste; hver onsdag tuberkulosefrit levekvæg.
Dronninglund, 27 sept. heste og kreaturer.
Flauenskjold, 9 april og 5 nov. heste; 13 sept. heste og kreaturer.
Frederikshavn, hver mandag kreaturer.
Halvrimmen, 12 april og 25 sept. heste og kreaturer.
Hjallerup, fjerde torsdag i hver måned samt de to første samlede søgnedage i juni heste (sommermarkedet).
Hjørring, hver mandag hele året eksportmarked med kreaturer; 20 jan., 27 febr., 30 marts, 28 maj, 30 juni, 18 sept. og 16 okt. heste.
Pandrup, 25 marts og 23 sept. heste og kreaturer.
Sindal, 15 febr., 12 marts, 26 april, 26 juli, 17 sept., 8 okt. og 7 dec. heste.
Skovsgaard station, 26 marts, 25 juni, 2 sept. og 15 okt. heste.
Sæby, hver mandag marked med heste og kreaturer.
Østervraa, 7 okt. heste og kreaturer.

Aalborg amt.

Aabybro, 22 april, 20 maj, 9 sept. og 21 okt. heste og kreaturer.
Aalborg, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer. Første torsdag hver måned heste. Hver lørdag tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg.
Aars, 1 og 29 sept. heste; hver mandag marked for heste og kreaturer; anden onsdag i hver måned (undt. sept.) heste.
Gudumholm, 27 sept. heste.
Hadsund, hver mandag kreaturer, tredie mandag hver måned heste.
Hvalpsund, 12 maj og 2 okt. marked for heste og kreaturer.
Løgstør, hver mandag marked med heste og kreaturer, 3 april, 10 juli, 11 sept., 9 okt. og 13 nov. heste og kreaturer.
Nibe, hver mandag marked med heste og kreaturer.
Nørresundby, 28 jan., 25 febr., 11 marts og 1 okt. heste.
Skørping, tredie torsdag i hver måned heste.
Ulstrup (Hornum station), 11 jan., 17 marts, 26 april, 28 juni, 9 aug., 20 sept., 20 okt. og 6 dec. heste og kreaturer.
Vegger, 29 marts, 31 maj, 30 aug. og 25 okt. heste og kreaturer.
Vester Hassing, 24 marts og 8 sept. heste og kreaturer.

Thisted amt.

Fjerritslev, 20 jan., 17 febr., 7 april, 30 juni, 10 sept., 16 okt., 13 nov. og 11 dec. heste og kreaturer; hver mandag marked med kreaturer.
Frøstrup, 26 juni og 22 sept. heste og kreaturer.
Hurup, 15 febr., 27 april og 6 sept. heste og kreaturer; 3 juni heste.
Hørdum, 22 april og 23 sept. heste og kreaturer.
Thisted, hver lørdag eksportmarked med kreaturer. Hver onsdag marked med tuberkulosefrit og kastningsfrit levekvæg undtagen de onsdage i de uger, hvor der afholdes kalendermarked, med heste og tuberkulosefrit levekvæg. 5 jan., 2 og 23 febr., 23 marts, 14 april, 10 maj, 4 juni (sommermarked), 6 juli, 7 og 24 sept. heste og tuberkulosefrit samt kastningsfrit levekvæg.
Vilsund, 13 april, 15 og 16 juli og 17 sept. heste og kreaturer.

Viborg amt.

Aalestrup, 12 jan., 11 marts, 21 april, 17 juli, 9 sept., 8 okt. og 16 nov. heste og kreaturer.
Bjerringbro, første tirsdag i hver måned marked med heste samt tuberkulosefrit og kastningsfrit levekvæg.
Kjellerup, hver onsdag marked for heste og kreaturer.
Knudstrup, anden mandag i hver måned heste og tuberkulosefrit levekvæg.
Skive, første og tredie fredag hver måned marked med tuberkulosefrit levekvæg samt første fredag i hver måned med heste (undt. aug. og dec.).
Viborg, 15 maj og 26 juni (snapstingsmarked), 28 aug. og 27. sept. (toftemarked) samt anden lørdag (ikke maj, juni, aug., sept.) og fjerde lørdag (ikke maj, juni, aug., sept. og dec.) hver måned heste.

Randers amt.

Allingaabro, 21 jan., 18 febr., 18 marts, 20 maj, 15 juli, 21 okt. og 18 nov. heste; 22 april og 16 sept. heste og tuberkulosefrit levekvæg. Hver mandag marked med heste og kreaturer.
Gerlev, 7 maj og 1 okt. heste og kreaturer.
Glæsborg, 20 april, 28 maj, 15 juli, 23 sept., 14 okt. og 25 nov. heste og kreaturer.
Grenaa, 26 marts og 24 sept. heste og kreaturer. Hver tirsdag marked for heste og kreaturer. Torvedag hver onsdag og lørdag.
Havndal, 11 marts og 14 okt. heste og kreaturer.
Hobro, tredie fredag i hver måned heste. Hver fredag marked med tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg. Hver mandag for kreaturer.
Kolind, anden onsdag i hver måned heste og kreaturer.
Mariager, første torsdag i hver måned marked med heste og kreaturer.

Ny Løgten, første onsdag i hver måned marked med heste.
Randers, hver onsdag eksportmarked med kreaturer, hver lørdag med tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg; 1 lørdag hver måned samt 3 lørdag (ikke i dec.) heste.
Trustrup, 17 marts og 20 okt. heste og kreaturer.
Ø. Tørslev, 22 april og 16 sept. heste og kreaturer.

Aarhus amt.

Aarhus, hver mandag eksportmarked med heste og kreaturer på kvægtorvet; hver lørdag med tuberkulosefrit levekvæg.

Skanderborg amt.

Brædstrup, 1 maj, 17 juli og 15 okt. heste og kreaturer.
Hammel, sidste torsdag i hver måned heste.
Horsens, hver onsdag eksportmarked med kreaturer, hver lørdag tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg, 13 jan., 3 og 24 febr., 10 og 24 marts, 7 og 26 april, 11 juni, 27 juli og 24 sept. heste; 27 okt. heste og kreaturer; 25 sept. avlsdyr. Torvedag hver onsdag og lørdag; grisemarked hver lørdag.
Nørre Snede, 9 april og 29 okt. heste og tuberkulosefrit levekvæg.
Salten, 25 juni heste.
Silkeborg, 28 april og 23 sept. heste. Hver mandag marked med kreaturer.
Skanderborg, 12 jan., 2 og 16 febr., 2 og 16 marts, 13 april, 11 maj, 8 juni, 27 juli, 14 sept., 26 okt. og 7 dec. heste. Torvedag hver fredag, grisemarked hver tirsdag.
Tørring, 22 febr., 2 april, 4 maj, 21 juli, 6 okt. og 1 dec. heste og kreaturer.

Vejle amt.

Blaahøj, 14 sept. heste.
Brande, 2 marts, 6 april, 4 maj, 23 juli, 7 sept. og 12 nov. heste.
Egtved, 3 maj og 7 okt. heste og tuberkulosefrit levekvæg.
Filskov, 18 maj og 24 aug. heste og kreaturer.
Give, 16 febr., 16 marts, 23 april, 9 juli, 3 sept., 28 okt. og 18 nov. heste. Hver tirsdag marked med kreaturer.
Jellinge, 15 maj og 28 sept. heste og kreaturer.
Kolding, hver tirsdag eksportmarked med heste og kreaturer.

Sdr. Omme, 22 marts og 25 okt. heste og kreaturer.
Vejle, hver mandag eksportmarked med kreaturer; 4 febr., 1 og 29 april og 23 sept. heste.

Ringkøbing amt.

Aulum, 23 april og 26 okt. heste og kreaturer.
Bording station, 27 april og 25 okt. heste og kreaturer.
Dalager, 14 april, 26 aug. og 8 okt. heste og kreaturer.
Haderup, 26 april og 20 sept. heste og kreaturer.
Herning, 13 jan., 5 febr., 5 marts, 13 april, 4 maj, 25 juni, 17 juli, 27 aug., 1 okt., 5 nov. og 8 dec. heste. Torvedag hver tirsdag og lørdag, grisemarked hver torsdag. Hver tirsdag eksportmarked for kreaturer.
Holstebro, hver mandag eksportmarked for kreaturer. Hver torsdag marked for tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg og grisemarked, 8 jan., 12 febr., 19 marts, 23 april, 5 maj, 10 juni, 23 juli, 9 sept., 8 okt. og 19 nov. heste samt tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg.
Ikast, 13 maj, 15 sept. heste og kreaturer.
Lemvig, 26 aug. heste og kreaturer. Hver torsdag marked for heste og kreaturer.
Ramme, 31 aug. heste og kreaturer.
Ringkøbing, 22 april, 24 aug. og 4 okt. heste og kreaturer.
Sdr. Bork, 12 okt. kreaturer.
Skjern, 10 febr., 10 marts, 23 juli og 9 nov. heste og kreaturer. Hver onsdag marked for heste og kreaturer.
Struer, 16 marts og 21 sept. heste og kreaturer.
Tarm, 27 april, 8 sept. og 13 okt. heste samt tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg.
Ulfborg, 28 april, 25 aug. og 14 okt. heste og tuberkulosefrit levekvæg.
Videbæk, 1 marts, 23 april, 23 aug. og 15 okt. heste og kreaturer.
Vinderup, 27 april og 6 okt. heste.

Ribe amt.

Bramminge, 10 febr., 26 april, 14 sept. og 17 nov. tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg.
Brørup, hver mandag marked for heste og kreaturer. 13 marts, 6 maj og 23 sept. heste og kreaturer.
Bække, 12 maj og 17 sept. heste og kreaturer.
Esbjerg, hver mandag eksportmarked med kreaturer.
Grindsted, 11 marts, 22 april, 13 maj, 30 juni, 24 juli, 2 sept., 12 okt. og 20. nov. heste og kreaturer. Hver mandag marked for heste og kreaturer. Torvedag samt grisemarked hver torsdag.
Holsted, 4 jan., 8 april, 30 aug. og 10 nov. heste og kreaturer.
Ribe, 12 marts, 23 april, 7 maj, 6 aug., 10 sept., 8 og 22 okt. og 12 nov. marked med heste og tuberkulose- samt kastningsfrit levekvæg. Hver mandag marked for kreaturer.

Varde, 12 jan., 4 febr., 4 marts, 8 og 22 april, 6 maj, 11 juni, 13 juli, 12 aug., 9 sept., 7 og 21 okt., 11 nov. og 9 dec. heste og tuberkulosefrit levekvæg. Torvedag hver torsdag.
Vejen, 21 april, 25 juni og 8 sept. heste og kreaturer.
Vorbasse, 3 april, 22 juli og 11 okt. heste og kreaturer.
Ølgod, 14 sept. og 13 okt. samt hver mandag heste og kreaturer.

De sønderjyske landsdele.

Haderslev amt.

Agerskov, 4 maj og 5 okt. heste og kreaturer.
Gram, 12 maj, 21 juli og 20 okt. heste og tuberkulosefrit levekvæg.
Haderslev, hver mandag eksportmarked med kreaturer. Hver mandag grisemarked.
Toftlund, 1 maj og 19 okt. heste og tuberkulosefrit levekvæg.

Aabenraa amt.

Aabenraa, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer, 2 marts, 20 juli, 2 nov., 14 dec. heste. 27 april og 19 okt. heste og kreaturer.
Hellevad, 5 maj og 13 okt. tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg og heste.
Kliplev, 8 april og 9 sept. heste og tuberkulosefrit levekvæg.

Sønderborg amt.

Skovby (Als), 24 sept. heste og kreaturer.
Sønderborg, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer.

Tønder amt.

Arnum, 3 maj og 6 okt. heste og tuberkulosefrit levekvæg.
Bredebro, 26 april og 18 okt. heste og kreaturer.
Højer, 22 april samt 7 og 14 okt. heste og kreaturer.
Løgumkloster, 23 marts, 4 maj, 15 juni, 17 aug. og 26 okt. heste og kreaturer. 27 april og 12 okt. tuberkulosefrit levekvæg.
Skærbæk, 27 april, 4 maj, 5 og 19 okt. tuberkulosefrit levekvæg. Hver onsdag marked med heste og kreaturer.
Tønder, hver tirsdag eksportmarked med kreaturer, 12 marts, 14, 23 og 30 april, 7, 15 og 21 maj, 2 juli, 6 aug., 3 og 17 sept., 8, 15 og 22 samt 29 okt., 5 og 12 nov. heste samt tuberkulose- og kastningsfrit levekvæg; 28 april, 5 og 12 maj, 20 og 27 okt. samt 10 nov. kreaturer.

Drægtighedstabel

Drægtighedens begyndelse	Fødsel kan ventes hos: Hopper 336 dage	Køer 281 dage	Får 153 dage	Søer 115 dage
Januar 1...	December 2	Oktober 8	Juni 2	April 25
— 8...	— 9	— 15	— 9	Maj 2
— 15...	— 16	— 22	— 16	— 9
— 22...	— 23	— 29	— 23	— 16
— 29...	— 30	November 5	— 30	— 23
Februar 5...	Januar 6	November 12	Juli 7	Maj 30
— 12 ..	— 13	— 19	— 14	Juni 6
— 19...	— 20	— 26	— 21	— 13
— 26...	— 27	December 3	— 28	— 20
Marts 5...	Februar 3	December 10	August 4	Juni 27
— 12...	— 10	— 17	— 11	Juli 4
— 19...	— 17	— 24	— 18	— 11
— 26...	— 24	— 31	— 25	— 18
April 2...	Marts 3	Januar 7	September 1	Juli 25
— 9...	— 10	— 14	— 8	August 1
— 16...	— 17	— 21	— 15	— 8
— 23...	— 24	— 28	— 22	— 15
— 30...	— 31	Februar 4	— 29	— 22
Maj 7...	April 7	Februar 11	Oktober 6	August 29
— 14...	— 14	— 18	— 13	September 5
— 21...	— 21	— 25	— 20	— 12
— 28...	— 29	Marts 4	— 27	— 19
Juni 4...	Maj 5	Marts 11	November 3	September 26
— 11...	— 12	— 18	— 10	Oktober 3
— 18...	— 19	— 25	— 17	— 10
— 25...	— 26	April 1	— 24	— 17
Juli 2...	Juni 2	April 8	December 1	Oktober 24
— 9...	— 9	— 15	— 8	— 31
— 16...	— 16	— 22	— 15	November 7
— 23...	— 23	— 29	— 22	— 14
— 30...	— 30	Maj 6	— 29	— 21
August 6...	Juli 7	Maj 13	Januar 5	November 28
— 13...	— 14	— 20	— 12	December 5
— 20...	— 21	— 27	— 19	— 12
— 27...	— 28	Juni 3	— 26	— 19
Septbr. 3...	August 4	Juni 10	Februar 2	December 26
— 10...	— 11	— 17	— 9	Januar 2
— 17...	— 18	— 24	— 16	— 9
— 24...	— 25	Juli 1	— 23	— 16
Oktober 1...	September 1	Juli 8	Marts 2	Januar 23
— 8...	— 8	— 15	— 9	— 30
— 15...	— 15	— 22	— 16	Februar 6
— 22...	— 22	— 29	— 23	— 13
— 29...	— 29	August 5	— 30	— 20
November 5...	Oktober 6	August 12	April 6	Februar 27
— 12...	— 13	— 19	— 13	Marts 6
— 19...	— 20	— 26	— 20	— 13
— 26...	— 27	September 2	— 27	— 20
December 3...	November 3	September 9	Maj 4	Marts 27
— 10...	— 10	— 16	— 11	April 3
— 17...	— 17	— 23	— 18	— 10
— 24...	— 24	— 30	— 25	— 17

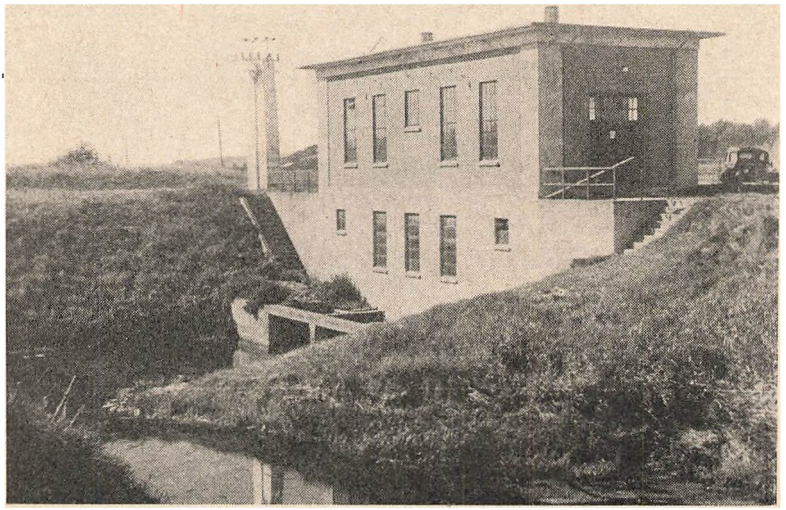

Pumpestationen ved Fannerup. Det elektriske anlæg er helautomatisk og kan tage 180.000 liter vand pr. minut.

Kolindsund.

I takt med stigningen i folketallet og den dermed følgende afgivelse af landbrugsjord til veje, byggegrunde, haver, sportspladser m. v. bliver der brug for at opdyrke ny jord eller for at vinde nyt land fra søer, vige og kyster. Der tales og skrives meget om »landvinding« i disse år, store undersøgelser og projekteringer er i gang flere steder i vort land. Og gennem mindre arbejder lægges der hvert år ny furer til det gamle pløjede areal — traktorerne ordner store hede- og mosearealer på dage, hvor man tidligere måtte pukle i årevis. Vandløb reguleres, der drænes og kalkes; og den ny jord giver fuldt udbytte allerede første år, når der heller ikke spares noget med hensyn til kunstgødning.

Metoder og teknik er forbedret; det går hurtigere og lettere nu end i gamle dage. Men landvinding er ikke noget, man først har fået øje for nu; heller ikke her i vort land. I virkeligheden

er det ofte beundringsværdigt, hvad tidligere slægtled har ofret og nået.

Kolindsundgårdene på Djursland er et godt eksempel herpå; henved 5000 tdr. land 1. klasses frugtbar jord med plads til 13 store, gode ny gårde, og tiltrængt tillægsjord til mange bestående ejendomme blev her omkring 1880 resultatet af mange års ihærdigt slid. Igennem omtrent en halv snes år havde det kostet både masser af arbejde og masser af penge — og skuffelser havde det ikke manglet på: Dæmningsfyld forsvandt umærkeligt i bundløse dyb, tøbrud skyllede gabende sår i nysatte diger, eller trykvand fra de omliggende bakker gik under digerne og formeligt løftede dem op. Plævrende brundynd var i første omgang end ikke til at færdes på med dyndsko. Men trods disse og mange andre vanskeligheder fuldførtes værket efter de udarbejdede planer — men den rå nyindvundne jord uden veje og bygninger stod Kolindsundselskabet i 1000 kr. pr. td. land. Det var en stor pris for græsningsjord dengang. Jorderne blev nemlig i første omgang ved afvandingsgrøfter opdelt i fenner på 3 til 6 tdr. land og udlagt med græs; men de allerfleste af disse grøfter er forlængst sløjfede igen. Det viste sig nemlig i løbet af nogle år, at revnerne i det indtørrede dynd virkede som naturlige dræn, så når blot vandstanden i den store midterkanal holdes nede i passende dybde, regulerer grundvandstanden på »sundjorderne« sig selv på fortrinlig vis. Men endnu er der mange steder meterdybe dyndlag under de fede agre; det kan ligefrem mærkes, hvorledes jorden gynger, når de svære traktorer kører frem — men skorpen holder!

Det indvundne areal er fladt som en pandekage, men formen ligner alt andet; snarere en stor tyk ål, der bugter sig ud og ind på det lave land mellem Djurslands slyngede bakkedrag. Området er henved 20 km langt og gennemsnitligt ca. 2 km bredt. Oprindeligt var her, som navnet antyder, et sund; dette stod i forbindelse med havet omtrent ved Grenå, hvorfra det slynger sig mod sydvest til stationsbyen Kolind i Djurslands midte. Det dybest liggende »blådynd« er da også aflejret i saltvand; men sundet mistede senere sin forbindelse med det salte vand og blev indsø; mange vandløb strømmede til fra de omgivende bakkedrag og skyllede slam med ud i søen, hvor det aflejredes som »brundynd« oven på blådyndet. Efter tørlægningen findes der dog ikke brundynd over hele arealet; og

hvor blådyndet går helt op og danner pløjelag, har man den frugtbareste og bekvemmeste landbrugsjord.

Kolindsundgårdene blev bygget og forøvrigt også igennem en lang årrække drevet for aktieselskabets regning. Men i 1921 solgtes gårdene enkeltvis til privat eje, og pumpelaget drives nu på andelsbasis. Der er fremdeles store udgifter; over 50 km kanal må holdes i orden, og to store pumpestationer holdes i drift — for at nævne det vigtigste. I fjor drejede det sig om godt 300.000 kr., som de ca. 200 interessenter i fællesskab måtte betale til pumpelaget. På de fedeste og fuldt interesserede sundjorder kan afgiften løbe helt op til 150 kr. pr. td. land årlig — altså en ganske væsentlig hæftelse. Men sikke afgrøder jorden også kan give! — når den vel at mærke får et ordentligt klister kunstgødning. For det er karakteristisk, at sundgårdene drives kvægløst; det har altid været tilfældet, lige siden jorden blev »byggemoden«.

De store, flade marker er ideelle for traktordrift og bearbejdning med svære redskaber og maskiner. Her er travlhed i såtid og høst, og mange forskellige salgsafgrøder dyrkes. Rap-

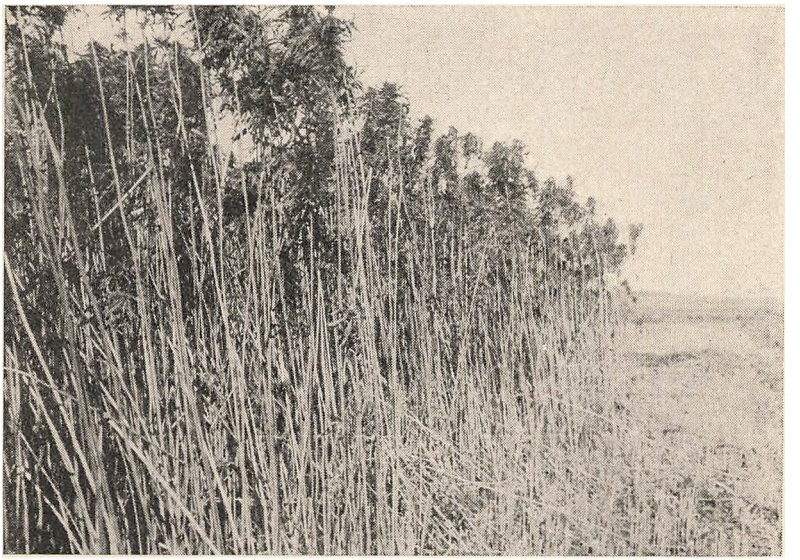

Majestætisk svajer den mandshøje hamp for en frisk septembervind over Kolindsunds fede agre.

græsfrø har igennem de senere år så absolut været vigtigste afgrøde på Kolindsund, men også andre slags græsfrø samt raps, hør og sennep spiller en stor rolle — ligeledes hamp i de seneste år. Og så selvfølgelig korn, hvoraf der avles særdeles store fold; især kommer byg i betragtning. Jo, der er tjent gode penge på Kolindsundgårdene igennem årene; men konjunkturerne har skiftet adskillige gange og kan gøre det igen.

Det ved Kolindsundbønderne; men det er dygtige folk, som dels forstår at få noget ud af bedrifterne og dels forstår at konsolidere sig. Så der er al grund til at regne med, at beboerne i dette lille særprægede samfund også langt fremover vil høre til landets gode skatteborgere. *H. J.*

Hesteholdet i det mindre landbrug.

Ved mange lejligheder har det været sagt om ejerne af de mindre landbrug, at de er hesteslidere, hvorved forstås, at man køber en hest, når en sådan tiltrænges, og holder den, indtil alderdom eller anden skrøbelighed nødvendiggør udskiftning. I fremgangsmåden kan ligge en understregning af modvilje imod at komme på hestehandel, men der ligger sikkert også en god portion — hvad måske tør betegnes som — familiepsykologi, som dog ikke skal gøres til genstand for en dyberegående udredning, men blot antydes med en bemærkning om, at det daglige samliv mellem familiens enkelte medlemmer og husdyrene, ikke mindst når talen som her er om hestene, er af en mere intim karakter i de mindre end i de større og helt store brug, og forholdet kan give sig til kende derved, at den økonomiske fordel, der i perioder har været ved at købe en plag og afhænde den som fuldtandet hest, støder på den psykologiske vanskelighed, at *hele familien* blander sig i, når der er udsigt til, at Lotte, Klavs eller Tulle skal afhændes. Ejeren — familiefaderen — lader da fortjenesten stryge til fordel for harmonien i hjemmet. Og det går altså her, som i mange andre tilfælde, hvor de kolde penge og de varmere følelser tager et livtag, at følelserne sejrer, hvad der forøvrigt kan være noget både tiltalende og værdifuldt i!

Af større betydning for hesteholdets økonomi i det mindre landbrug, end dette at holde den indkøbte hest længst mu-

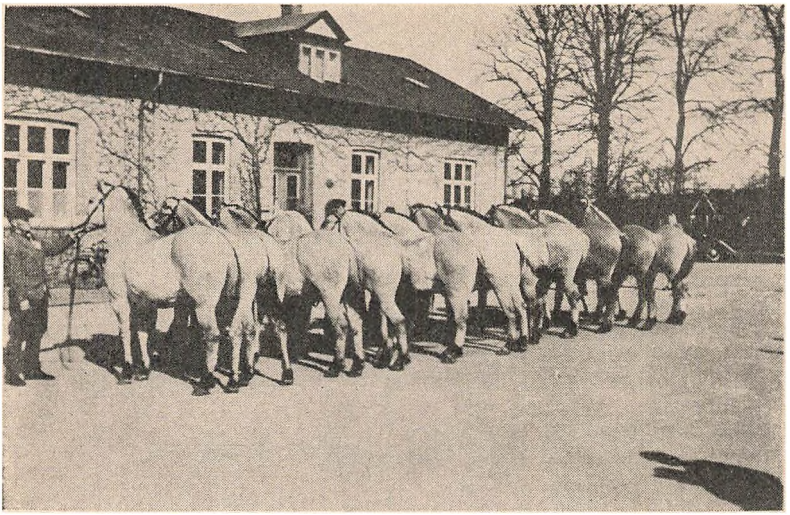

Fra en sjællandsk kåring af fjordheste.

ligt, er sikkert den omstændighed, at man gennemgående har for megen hestekraft pr. arealenhed. Lad så være, at hestens »tomgangsforbrug« kan tilfredsstilles gennem relativt billige fodermidler, og at det også bliver gennemført; de foder-enheder, hesten fortærer, kan jo da ikke nyttiggøres på anden måde. Den rigelige hestekraft må navnlig ses på baggrund af et udbredt ønske om at holde to mindre heste i stedet for een større. Om dette forhold kan forklares med rent praktiske eller mere forfængeligt betonede argumenter får stå hen, men det kan være vigtigt at erindre sig, hvad bl. a. Forsøgslaboratoriets Undersøgelser over Fodring af Heste paa Husmandsbrug (168. Beretning fra Forsøgslaboratoriet) siger herom, at besparelsen ved at have een stor hest fremfor to mindre er ca. 3 f.e. pr. dag; man får lov at betale for at køre med tospænd.

De seneste års udvikling af landbrugets mekaniske trækkraft har ingenlunde gjort spørgsmålet om hestekraften mindre aktuelt. Nogle — også indenfor det mindre landbrug — har taget skridtet fuldt ud, idet hesten(e) er solgt og traktor anskaffet. Andre føler sig mere forsigtigt for og beholder hestekraften — eller en del af den — men køber alligevel

traktor. Det behøver næppe nogen nærmere talmæssig dokumentation, at den sidstnævnte fremgangsmåde er dyr — også *for* dyr. Får hestene lov til som passivister at overvære, at traktoren udfører alt arbejdet på en ejendom, er vi ude i en luksusbetonet driftsform, som det kun er få beskåret at gennemføre, nemlig de, der kan og vil betale for det.

Det vil sikkert kunne indrømmes, at det er meget vanskeligt at angive en fast retningslinie for en hensigtsmæssig kombination mellem mekanisk og levende trækkraft for samtlige Danmarks mindre landbrug, dertil er areal, jordbundsforhold og driftsformer for vekslende, men da det kun er indenfor et fåtal af brug, at man vil se sin fordel ved 100 % mekanisering af trækkraften, vil kombinationen blive løsenet i et langt overvejende antal tilfælde, med mindre man vil frakende det mindre landbrug adkomst til at drage sin del af nytten af hele den mekaniske udvikling — og det er der sikkert ingen, der vil.

Det mest nærliggende er da, ud fra de her givne forudsætninger, at pege på det rimelige i, at det mindre landbrug i stigende grad interesserer sig for den lille hest, d.v.s. den billigtfodrede hest. Med en enkelt lille hest er man ganske vist ikke herre over årets arbejdsmæssige spidsbelastninger, og det må da være nærliggende at henvise til den mekaniske hjælp, der f. eks. kan fås gennem abonnement hos en maskinstation, men det er selvfølgelig meget vigtigt, at man kan stole på, at maskinstationen udfører de aftalte arbejder på de rigtige tidspunkter, dette gælder den hjælp, man har aftalt angående jordens forårsbearbejdning og høstarbejdet, mens et arbejde som efterårspløjningen bedre lader sig strække over nogen tid uden skade for udbyttet. Aftale med en maskinstation medfører den fordel, at visse specielle tekniske hjælpemidler, der er meget dyre i anskaffelse, kan udnyttes, ikke alene som en aflastning af hårdt manuelt arbejde, men også til sikring af en mindst lige så god udførelse som det bedste håndarbejde, dette gælder f. eks. staldgødningssprederen. I det hele taget må der regnes med, at maskinstationerne vil være medvirkende til, at det mindre landbrug her i landet får sin del af den lettelse i arbejdet, som en forstandig mekanisering indebærer, uden at det går ud over den sunde økonomi, men det sidstnævnte forhold er meget nært knyttet til, at man indretter sit hestehold efter de ændrede vilkår.

Det bliver da den enkelte landmands opgave at finde frem til den kombination mellem eget hestehold og lejet mekanisk trækkraft, som passer bedst for hans bedrift, men lad det være sagt igen med henvisning til 168. beretning, at ikke alene udgør foderudgifterne omkring ved ⅔ af samtlige udgifter ved hesteholdet, men tillige at jo flere kg hest des større foderforbrug. Beretningen siger herom, at med en stigende vægt af hestene fra 410 til 515 kg stiger det daglige foderforbrug fra 4,3 til 5,1 f.e. pr. hest.

Vi skal ikke ind på diskussion om hesteracer og hesteavl ved denne lejlighed, men det forekommer at være rigtigt at understrege, at det er den lille, arbejdsvillige og letfodrede hest, der er den fremadskridende tekniks naturlige følgesvend indenfor det mindre landbrug.

Karl E. Nielsen.



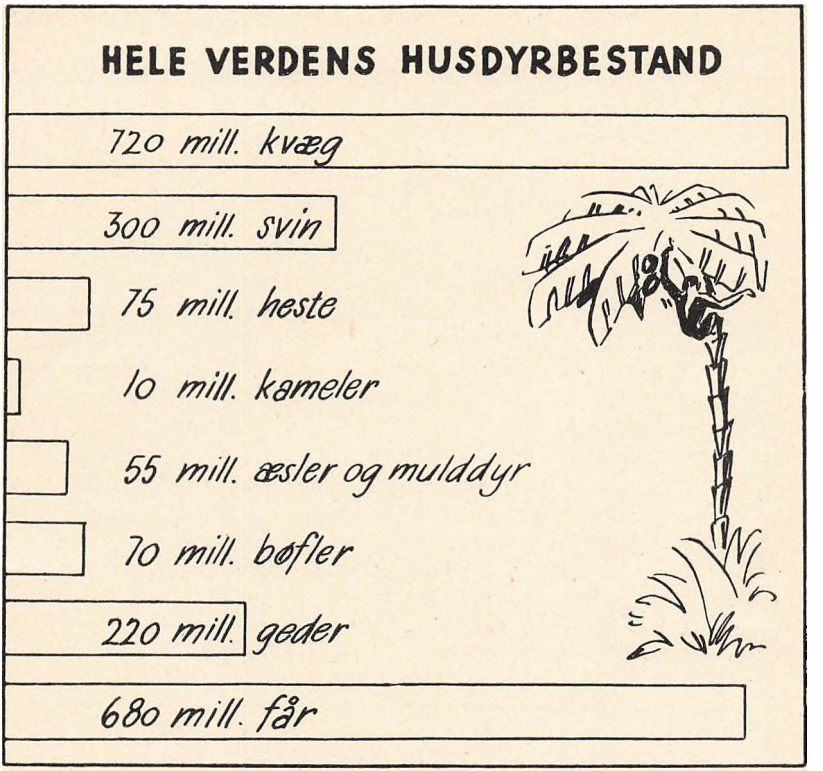

Igennem årtusinder har menneskeslægten forstået at tage mange slags husdyr i sin tjeneste. Og selv om den moderne teknik i stort omfang har skaffet mekanisk afløsning for den dyriske trækkraft — ligesom kemikerne har fremstillet masser af fortræffelige stoffer til afløsning af adskillige dyriske produkter — så synes husdyrholdets betydning i den samlede verdenshusholdning ikke at blive mindre.

Hvilke husdyr spiller da den største rolle? — Det er vanskeligt at udtale sig om i almindelighed, idet forholdene er så forskellige fra land til land, fra verdensdel til verdensdel. Men rent talmæssigt siger ovenstående figur os dog noget — selv om hverken rensdyr eller elefanter er medtaget i oversigten.

En og anden vil måske undres over, at geder og får spiller så stor en rolle, som tilfældet er. Der er mere end dobbelt så

mange får i verden som svin; og fåreholdet omfatter omtrent lige så mange dyr som kvægholdet. — Det kunne man i hvert fald ikke skønne sig til udfra danske forhold; vi har nemlig ca. 60 stkr. kvæg og 80 svin for hvert får her i landet.

Hvad er en god uddannelse værd?

Det landøkonomiske driftsbureau får regnskabsresultater til bearbejdning fra både små og store landbrug ud over hele landet. Og der viser sig hvert år at være en forbavsende stor forskel på det økonomiske udbytte fra ejendom til ejendom. Det er så blandt andet bureauets opgave at påvise årsagerne til denne forskel i slutresultaterne.

Ejendommene grupperes efter mange forhold — for eks. ejendomsstørrelse, arealbenyttelse, driftsform, høstudbytte pr. ha, husdyrholdets størrelse, mælkeydelse pr. ko, kraftfoderforbruget — eller endog efter ejendommenes forskellige »mekaniseringsgrad«. Jo, der er mange muligheder.

Nu har man også prøvet at inddele nogle hundrede regnskaber efter ejernes skoleuddannelse. Nedenstående kurve viser disse gruppers forrentningsprocent som gennemsnit for femåret 1945 til 1950.

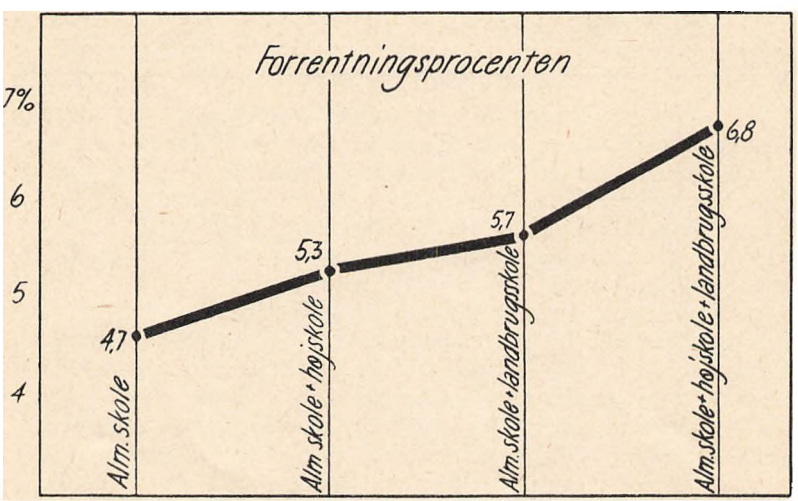



Et hold landbrugsskoleelever.

Kurven viser en karakteristisk stigende tendens — og erfarne forsøgsfolk vil spejde forgæves efter »det aftagende merudbyttes lov«. Et højskoleophold og et landbrugsskoleophold er godt hver for sig; men både et højskoleophold og et landbrugsskoleophold tilsammen giver kurven en endnu stærkere stigning.

Så ved vi det — den stigende forrentningsprocent er et konstateret faktum. Men selvfølgelig er der også her plads for mere end een fortolkning. Hvad er årsag, og hvad er virkning? — Nogle vil mene: Dygtige folk tager på skole. Andre vil mene: Folk, der tager på skole, bliver dygtige.

Hvad om begge parter har ret!

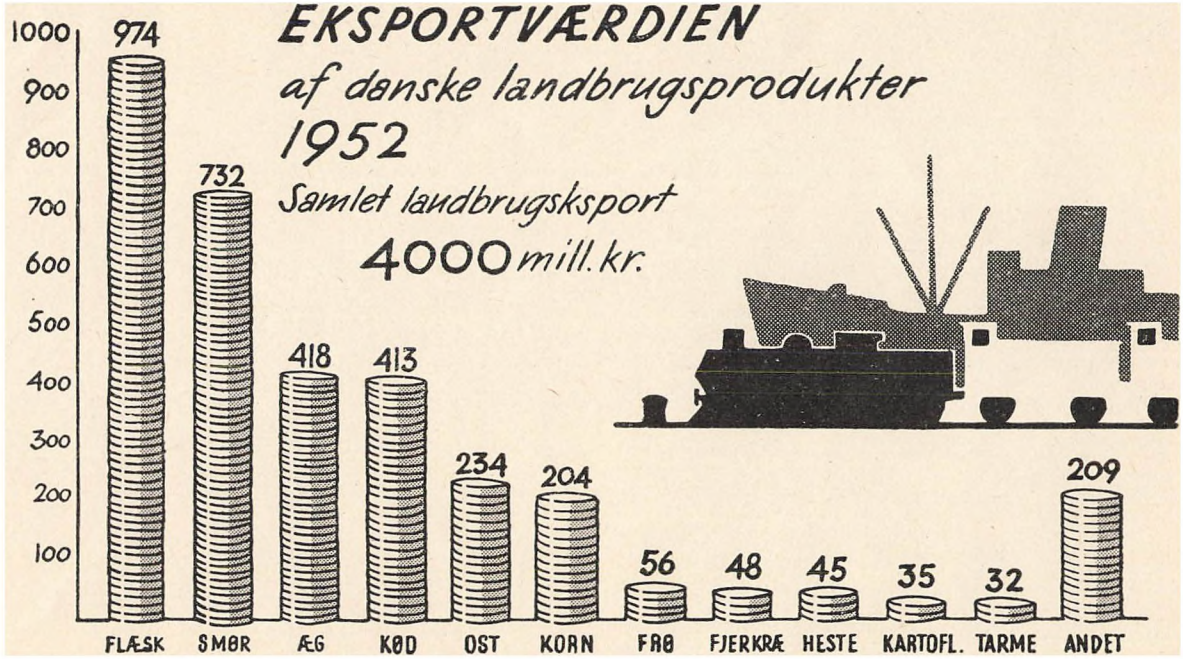
EKSPORTVÆRDIEN
af danske landbrugsprodukter
1952
Samlet landbrugseksport
4000 mill. kr.
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
974
732
418
413
234
204
56
48
45
35
32
209
FLÆSK
SMØR
ÆG
KØD
OST
KORN
FRØ
FJERKRÆ
HESTE
KARTOFL.
TARME
ANDET

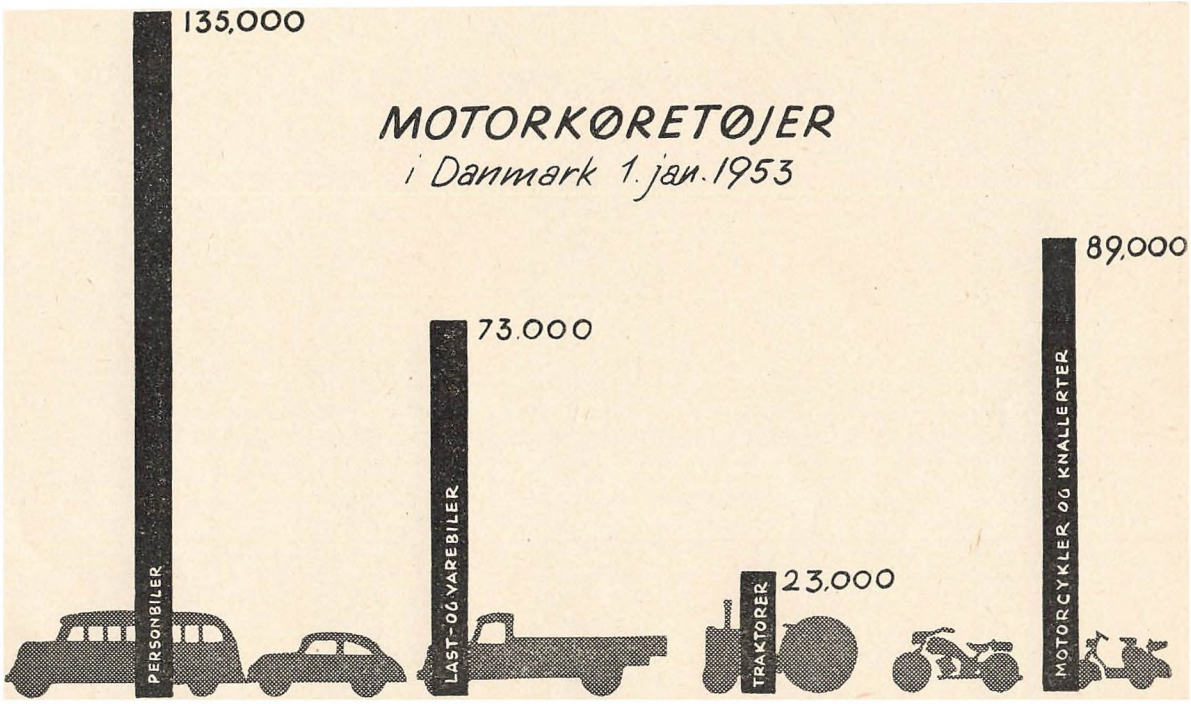
MOTORKØRETØJER
i Danmark 1. jan. 1953
135.000
PERSONBILER
73.000
LAST- OG VAREBILER
23.000
TRAKTORER
89.000
MOTORCYKLER OG KNALLERTER

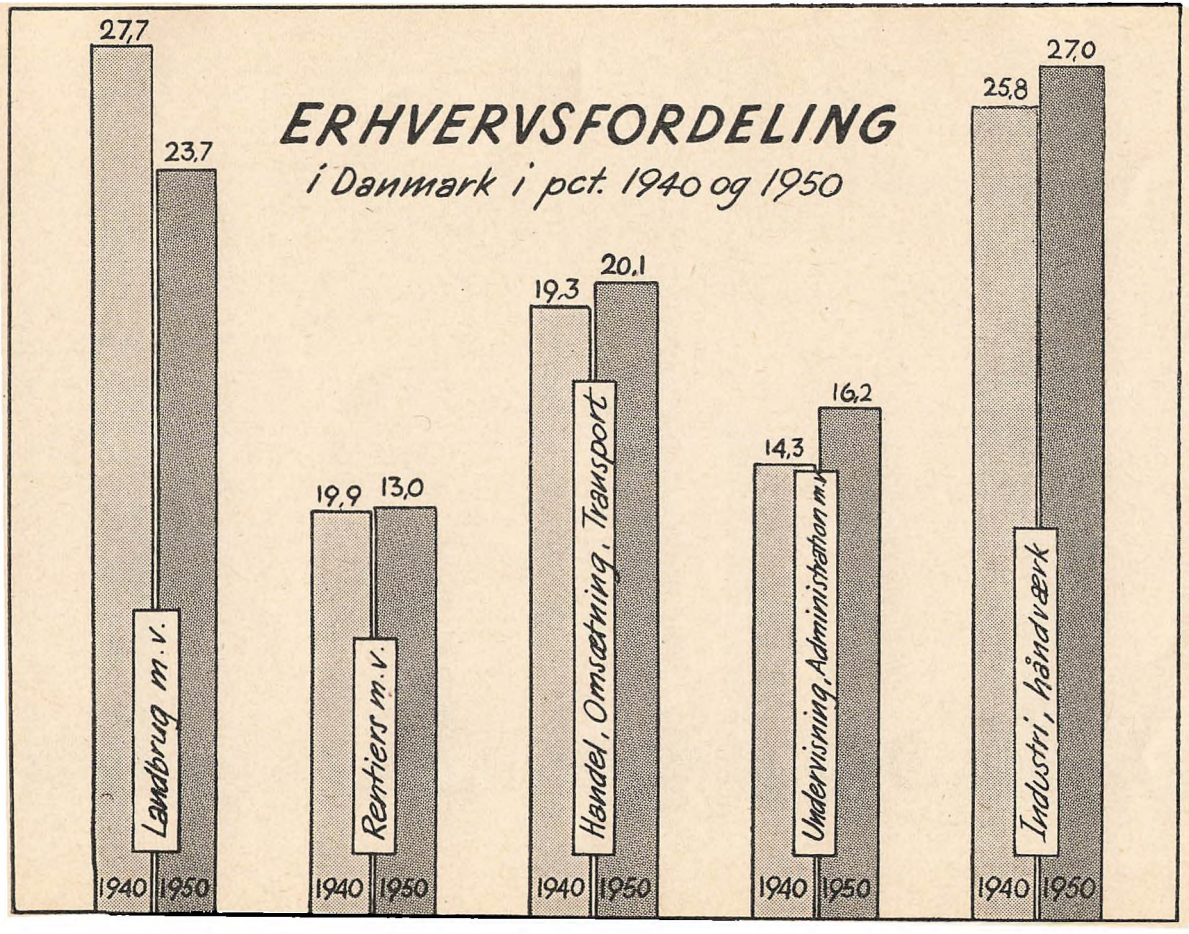
ERHVERVSFORDELING
i Danmark i pct. 1940 og 1950
27,7
23,7
Landbrug m.v.
1940
1950
19,9
13,0
Rentiers m.v.
1940
1950
19,3
20,1
Handel, Omsætning, Transport
1940
1950
14,3
16,2
Undervisning, Administration m.v.
1940
1950
25,8
27,0
Industri, håndværk
1940
1950

Bekæmpelsen af den smitsomme yverbetændelse i kvægbesætningerne på Samsø.

Den smitsomme yverbetændelse er en udpræget smitsom sygdom, men den karakteriseres ved et langt mere snigende forløb end de øvrige almindelige smitsomme kvægsygdomme: tuberkulose og kastning. Derved gøres bekæmpelsen af denne sygdom vanskeligere, idet den findes i mangfoldige besætninger, hvor ejerne ikke er klare over dens tilstedeværelse. De er som oftest klare over, at noget er, som det ikke skal være, men de har affundet sig med tingenes tilstand. Der er stadigvæk lidt kludder med yverbetændelser, køerne giver gennemgående for lidt, adskillige kirtler bliver helt eller delvis golde, og køerne bliver ikke ret gamle. En bakteriologisk undersøgelse har ofte afsløret, at dette »noget« er en udbredt infektion af smitsom yverbetændelse.

For at få et billede af, hvordan stillingen er inden for et større samlet område med varierende besætningsstørrelser, blev der i vinteren 1949—50 sat en undersøgelse i gang på Samsø i ca. 700 besætninger med godt 5000 køer. I de 3 følgende år er alle besætningerne jævnligt undersøgt for sygdommen, og denne er bekæmpet dels ved direkte metoder med penicillin og dels ved indirekte metoder. Arbejdet er gennemført af mejeriernes fællesorganisation i samarbejde med 5 mejerikredse, og efter 3 års forløb har man nu et godt grundlag for at tage en lignende opgave op i andre mejerikredse.

Sygdommens udbredelse. Den første undersøgelse viste, at sygdommen fandtes i 68 % af besætningerne, og 28 % af samtlige køer var smittede. Den optræder sjældent blandt unge køer, men i de smittede besætninger er praktisk talt alle gamle køer angrebet. I gamle stalde med snævre båse og hyppige pattetråd er sygdommen mere almindelig end i nyere stalde med bredere båse. Endvidere optræder sygdommen mere almindelig i maskinmalkede besætninger end i håndmalkede.

Tab forårsaget af sygdommen. For at få klarhed over den ydelsesnedsættende virkning blev køerne efter den første undersøgelse delt i 2 grupper — sunde og smittede køer. Denne undersøgelse viste, at de smittede køer, fra 4. kalv og opefter, i gennemsnit gav lige ved 20 kg smør mindre end de sunde køer.

Konstatering af sygdommen. Dette arbejde er ret omstændeligt, idet der kræves en bakteriologisk prøve udtaget sterilt af hver enkelt yverkirtel. Er arbejdet sat i system, kan man i sunde besætninger forenkle det meget betydeligt, idet man kan anvende koprøver, d.v.s. een prøve af alle 4 kirtler en gang årlig. I besætninger, hvor sygdommen ikke er udryddet, vil det til stadighed være nødvendigt med kirtelprøver, regelmæssigt udtaget 2 gange årligt.

Den direkte bekæmpelse. Når der i de senere år i det hele taget er skabt muligheder for at komme denne sygdom til livs, skyldes det fremkomsten af penicillin. Dette præparat har vist sig at have en overmåde kraftig virkning på den gruppe af bakterier, streptococcer, der fremkalder den smitsomme yverbetændelse. Det gælder derfor om så hurtigt som muligt, efter at sygdommen er konstateret, at få behandlet de smittede kirtler. Jo hurtigere det kan ske, desto bedre virkning. Er infektionen så gammel, at der er sket varige forandringer af det mælkeproducerende væv, vil man sjældent få virkning af penicillin. Derfor er man henvist til at udsætte køer med gamle infektioner, hvis man for alvor vil have sygdommen udryddet.

Den indirekte bekæmpelse. Selv om vi ville være dårligt stillet uden penicillin, må man ikke glemme de indirekte bekæmpelsesmetoder, der absolut ikke er af mindre betydning. Det gælder her først og fremmest om at hindre sygdommen i at brede sig. Derfor må enhver beskadigelse af pattespidser undgås. Altså ingen pattetråd. Det kan undgås ved at frede hver enkelt kobås, f. eks. ved at nedstøbe en lodret pæl i lejet, ca. 60 cm fra bagkanten af lejet, pælens højde 90—95 cm, båsens bredde 110—120 cm. Ingen hårdhændet malkning, det kan let give små sår på pattespidsen. Navnlig ser det ud til, at malkemaskinerne i den retning har en del på samvittigheden, idet maskinerne oftest sidder for længe på. Mere end 4—6 minutter vil sjældent være nødvendig. De almindelige hygiejniske foranstaltninger holdes i hævd. Altså aftørring af yver og patter med klorvand før malkningen. Smittede køer isoleres i stalden og malkes altid sidst. Maskiner og malkeredskaber holdes rene. Endvidere ser det ud til, at en daglig udstrøning af melkalk i den nederste halvdel af båsen, umiddelbart før der strøs, har en gavnlig virkning.

Resultatet på Samsø. Efter 3 års arbejde med 6 undersøgelser er de smittede besætninger bragt ned fra 68 til 11 %, smittede køer er bragt ned fra 28 til 3 %. Der kan være grund til at understrege, at selv om arbejdet er udført som en slags forsøgsarbejde, er det hele gennemført på frivillig basis, og man har været henvist til at anvende de samme foranstaltninger, som man alle andre steder kan anvende i almindelig praksis. D.v.s. undersøgelse, isolation af smittede køer, derefter penicillinbehandling, og så forøvrigt sidst, men ikke mindst, iagttagelse af de indirekte foranstaltninger, der ved lidt omhyggelighed og påpasselighed kan gennemføres alle steder. Resultatet er for så vidt over forventning. På den anden side må man være klar over, at det vil blive vanskeligt at få de sidste 3 % udryddet og vanskeligt at opnå at kunne melde helt rent land. Men det er store værdier, der står på spil — så store, at det kan betale sig at gøre en virkelig indsats for at komme denne tabgivende sygdom til livs.

H. Christiansen.



Mere mælk, og federe mælk.

Der findes ca. 1800 kontrolforeninger i Danmark, og 55 % af landets malkekøer kontrolleres regelmæssigt. — Der startedes i det små for godt et halvt hundrede år siden, og målet har igennem alle årene siden den tid været: Mere mælk, federe mælk og bedre produktionsøkonomi.

Der kan da også påvises gode fremskridt igennem et halvt århundrede:

Årlig gennemsnitsydelse pr. ko.

	kg mælk	% fedt	kg smør
1903—04	3107	3,40	117
1913—14	3256	3,52	128
1924—25	3399	3,70	140
1934—35	3506	3,80	149
1945—46	3388	4,02	153
1951—52	3864	4,20	182

Sammenholdes ydelsestallene fra 1951—52 imidlertid med Danmarks samlede mælkeproduktion og med det samlede koantal, kan det beregnes, at de *ikke*-kontrollerede køers gennemsnitsydelse kun ligger på ca. 130 kg smør årligt.

Mon det ikke ville være en god forretning for alle landets besætningsejere at melde sig ind i en kontrolforening og få køerne under regelmæssig kontrol! — Det ville i hvert fald være en god hjælp til at få køernes ydelse sat op.

Det gennemsnitlige forbrug af kg sødmælk til 1 kg smør.

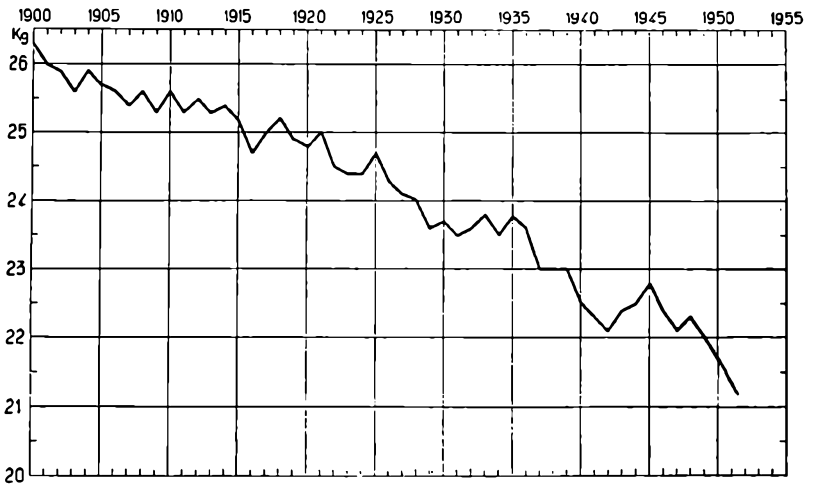

Efter Danmarks Mejeri-Statistik.

MÆLKEPRODUKTIONENS

anvendelse 1952

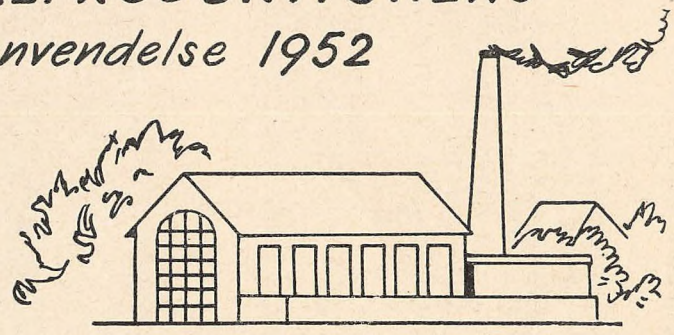

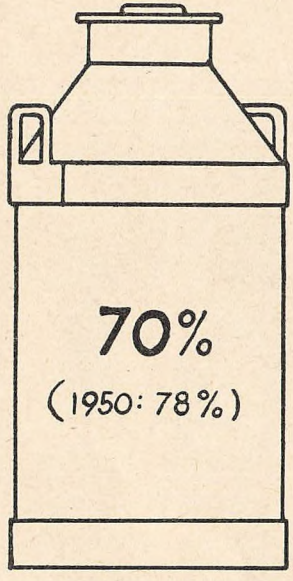

TIL SMØR

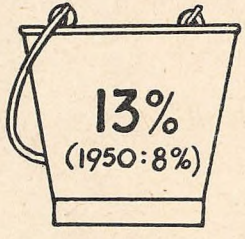

TIL OST

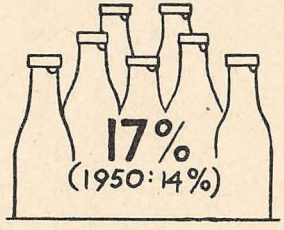

TIL KONSUM M.V.

Højtydende køer.

Det er rent utroligt, hvad der kan præsteres af et koyver i løbet af et årstid, når alle forhold er gunstige. Der skal for det første ligge rummelige arveanlæg for ydelse og ædeevne til grund, og sundhedsmæssigt skal dyrene være helt i orden — dertil kommer de ikke mindre vigtige ydre forhold som en rummelig velstrøet bås i en lun og lys stald, en rationel fodring og en helt igennem første klasses malkning året igennem.

Når alle disse ting hver for sig er i orden, og der ikke indtræffer uheld af nogen art, opnås de såkaldte rekordydelser. Og det er interessant engang imellem at få konstateret, *hvor* højt der *kan* nås. Står priserne på mælk og kraftfoder dertil i et rimeligt forhold til hinanden, kan det også for ejeren være en fin forretning at sætte ydelsen i top.

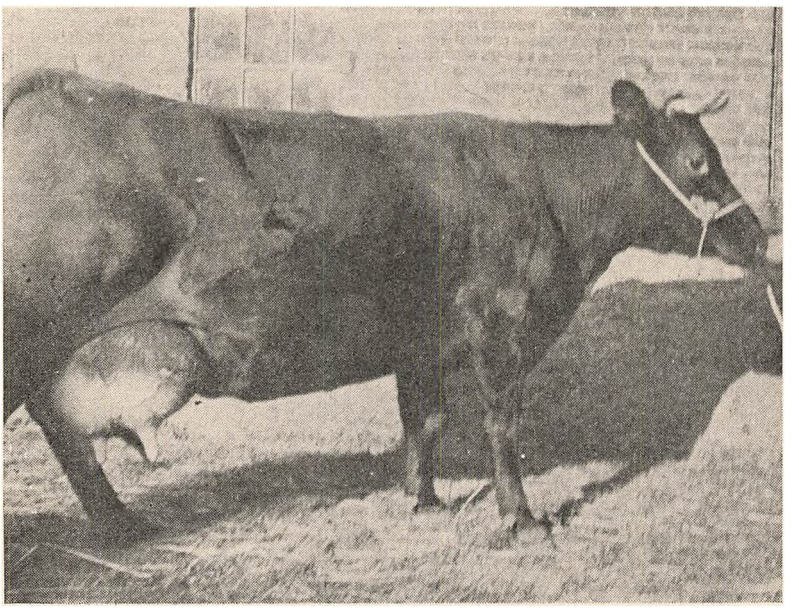

Danmarks højstydende ko 1951/52: 9992 kg mælk, 5,46 % fedt, 617 kg smør.



Danmarks højstydende ko 1950/51: 12.725 kg mælk, 4,49 % fedt, 643 kg smør.

Ovenstående sortbrogede ko er nr. 154 hos proprietær *Th. Årup, Kallestrup,* Hvam. Den gav i regnskabsåret 1950/51 som 7 årig ko 12.725 kg mælk med 4,49 pct. fedt og 643 kg smør. At denne danmarksrekord ikke havde overanstrengt nr. 154 ses deraf, at koen det følgende regnskabsår — altså 1951/52 gav 11.577 kg mælk med 4,63 pct. fedt og 603 kg smør. Højst sandsynligt er disse 1246 kg smør igennem to på hinanden følgende regnskabsår verdensrekord. Det må nemlig tages i betragtning, at udenlandske ydelsestal angives for laktationsperioder på 365 malkedage efter en kælvning. Verdensrekord efter en sådan opgørelse indehaves af en jerseyko i England, der i sin tredie laktationsperiode 1951/52 gav 11.229 kg mælk med 5,57 pct. fedt og 760 kg smør. — Al respekt! —

I kontrolåret 1951/52 satte en rød ko, nemlig nr. 59 hos *Osvald Randeris, Faster,* Skjern, rekord med 9992 kg mælk, 5,46 pct. fedt og 617 kg smør.

Det er klart, at sådanne ydelser også kræver en enestående god appetit fra den pågældende kos side — og en fremragende alsidig og god spiseseddel fra ejerens side. På et vist tidspunkt

sidste vinter, hvor nr. 59 daglig gav 45,7 kg mælk med 4,40 pct. fedt og således efter fodernormerne var i 19. foderklasse, bestod menuen af følgende:

5 f.e. kålroer og sukkerroer
3 f.e. kogte ensilerede kartofler
2 f.e. godt kløverhø
2 f.e. ensileret roetop

5 kg kraftfoder (D-blanding)
5 kg blandsæd
6 kg syrnet skummetmælk

Dette giver tilsammen ca. 23 foderenheder og 3000 gram fordøjelig renprotein. Randeris serverede, og nr. 59 tog fra, begge med godt humør og i fuld gensidig tilfredshed. Men så måtte der også malkes fire gange — og fyldes mere end een mejerispand i døgnet.

Ved redaktionens slutning er de officielle regnskaber for kontrolåret 1952/53 ikke opgjort; men af en forhåndsmeddelelse fremgår det, at der i dette regnskabsår vil blive sat ny danmarksrekord af en rød ko hos *Jens Futtrup*, Ø. Skårup, Thy.

Det drejer sig om en 5 år gammel ko, nr. 28, der efter det foreløbigt oplyste i 285 dage efter kælvningen har givet ikke mindre end 12.716 kg mælk med 5,14 pct. fedt og 730 kg smør. Ved sidste kontrollering i denne periode gav koen en dagsydelse på 51,0 kg mælk med 6,80 pct. fedt — så hvad kan dette ikke løbe op til, hvis nr. 28 fortsat kan holde til et sådant kæmpearbejde! *H. J.*

Mælkeydelse og foderforbrug.

Det er nu snart 60 år siden, verdens første kontrolforening »Vejen og omegns kontrolforening« i 1895 oprettedes med Søren Peter Knudsen, Lille Skovgård, som formand og Emil Konradi som assistent; og udviklingen er skredet stærkt frem siden dengang.

I dag er kontrolarbejdet en hovedhjørnesten i og uløseligt knyttet til alt rationelt udført kvægavlsarbejde, og kontrolforeningernes indflydelse gør sig stærkt gældende overalt indenfor kvægavlen. Her skal dog kun ses lidt på, hvor langt vi er nået, og på, hvordan forholdet er mellem ydelse og foderforbrug.

I regnskabsåret 1951—52 ydede de 55 % af landets køer, der er under kontrol, i gennemsnit 3864 kg mælk, 4,20% fedt, 162,3 kg smørfedt svarende til 182 kg smør, og da foderforbruget var 3301 f.e., svarer det til 4,92 kg smørfedt pr. 100 f.e.

Disse gennemsnitstal dækker selvfølgelig over en vis spredning mellem de enkelte landsdele. Således kan det nævnes, at 74,1 % af køerne i Fyns stift er under kontrol og i gns. har ydet 199 kg smør, hårdt trængt efterhånden af Bornholm med 196 kg smør, men her kontrolleres kun 51,7 % af køerne, så jyderne kan nu konstatere, at de ikke længere ligger i bunden her, idet de er oppe på 51,8 %. Ydelsesmæssigt kan Jylland ikke klare sig endnu, gns. er på 174 kg smør; men det er jo også her, vi har korthornskvæget.

Kontrolberetningernes fremkomst om efteråret imødeses altid med stor interesse, og det samme gælder den oversigt, som De danske kontrolforeningers landsudvalg kommer med lidt senere. I denne beretning kan man bl. a. finde følgende oversigt, der gælder for hele landet:

	% kontrollerede køer	kg mælk	% fedt	kg smør	kg smørfedt	f. e. ialt	kg smørfedt pr. 100 f. e.
Rød dansk malkerace	65,6	3999	4,15	186	165,9	3359	4,94
Sortbroget dansk malkerace...	10,5	3754	3,97	167	149,2	3209	4,65
Jersey	5,0	3052	5,87	203	179,1	3066	5,84
Korthorn	1,0	3523	3,84	151	135,2	3195	4,23

Der skal ikke her rejses nogen diskussion på grundlag af disse tal.

Stadig står dog spørgsmålet tilbage, om der i almindelighed er fuld overensstemmelse mellem ydelsestal og foderforbrug også i de kontrollerede besætninger. Nu skal det med det samme indrømmes, at foderenhedstallene fra kontrolforeningerne er behæftet med en vis usikkerhed, men det skyldes vel forøvrigt først og fremmest ejeren selv — bortset fra græsberegningen om sommeren.

De samvirkende danske husmandsforeninger gennemførte fra 1. okt. 1949 til 30. sept. 1952 en 3-årig økonomikonkurrence, der bl. a. viste følgende opgørelse for ca. 20 besætninger på knap 7 årskøer af R.D.M.:

	kg mælk	% fedt	kg smør	kg smørfedt	f. e. kraftfoder	f. e. grovfoder	f. e. ialt
Gns. 1949—50	5105	4,29	246	218,76	975	3023	3998
Gns. 1950—51	4802	4,36	235	209,88	797	3083	3880
Gns. 1951—52	4931	4,37	242	215,51	683	3181	3864

Det er desværre kun et lille materiale, og der kan derfor ikke på dette grundlag drages vidtgående slutninger. Men med hensyn til økonomien viser tallene dog, at medens man i disse højtydende besætninger fik 5,47 kg smørfedt for 100 f.e. i konkurrencens første år, fik man i det sidste 5,58 — altså trods alt et lille skridt i den rigtige retning. Et blik på tallene viser også, at man har fået praktisk taget samme smørydelse — og i alt fald, som lige vist, billigere produktion — ved at ombytte ca. 300 f.e. kraftfoder med ca. 150 f.e. grovfoder.

Denne lille konkurrence har givet et fingerpeg om, at der endnu er noget at nå selv i de tilsyneladende velpassede og velfodrede besætninger. Vejen går fortsat over kontrolforeningerne eventuelt i større el. mindre udstrækning kombineret med et konkurrencemoment mellem de enkelte kvægbrugere.

Mogens Kryger Larsen.

Kvalitetsmærkning af varer.

Med stadig stigende kraft rejser husmoderorganisationerne kravet om kvalitetsmærkning, og ser man på industriens udvikling gennem tiderne, er dette krav meget naturligt. I de »gode, gamle dage« fremstillede folk selv det meste af, hvad de skulle bruge, tøj, sæbe o.s.v. og kendte ikke til at købe levnedsmidler i dåser, man var derfor ikke i tvivl om kvaliteten af varerne.

Men i vore dage bliver husmødrene i stigende grad købere, hvor de før var producenter, og afstanden mellem fabrikant og forbruger er blevet længere og længere.

Efterhånden som industrien overtager produktionen, stiger stadig varernes mangfoldighed, fantasinavne dukker op, nye syntetiske produkter holder deres indtog på markedet, og forbrugernes forvirring bliver større og større.

Denne tekniske udvikling har på en måde gjort livet fattigere for kvinderne, som jo tidligere stod for hjemmeproduktionen, men nu er udelukket fra at følge med i industriens udvikling. I produktionen er kvindens rolle i dag forholdsvis passiv, hvor den før var dominerende, hvilket ofte giver hende — som indkøbschef og forbruger — anledning til forvirring og ærgrelse.

Reklamen gør ikke altid forvirringen mindre; lysreklamer, avisannoncer og billedserier hamrer ind i forbrugernes bevidsthed, at denne eller hin vare er bedre end alle andre — uden at uddybe hvorfor!!

Derfor har husmødrene rejst kravene: Vi vil vide, hvad vi får for pengene, og prisen på varerne skal stå i et rimeligt forhold til dennes kvalitet.

Dette krav rejstes allerede for en menneskealder siden, landbruget har længe kvalitetsmærket sine produkter, og husmødrenes krav bliver nu stadig stærkere som følge af industriens rivende udvikling.

Ordet kvalitetsmærkning dækker over flere ting, for hver vare må det nøje overvejes, hvilken mærkning man kan forsvare at bruge, og hvilken forbrugerne kan have mest nytte af.

Der er fire former på tale, som hver for sig — eller kombineret — kan være forbrugerne til stor nytte. Nemlig:

1. Indholdsdeklaration, d.v.s. oplysning om, hvilke stoffer varen består af. Evt. hvor meget af hver bestanddel.

2. Egenskabsdeklaration, en oplysning om varens egenskaber i brug, f. eks. stoffets krympning i vask.
3. Godkendelse af en vares brugsværdi, givet af en kompetent institution.
4. Kvalitetsgraduering, som kan udtrykkes i tal eller bogstaver.

Fra mange handlendes og fabrikanters side hersker der en del skepsis angående kvalitetsmærkning; der påstås, at husmødrene ikke læser eller forstår de oplysninger, der gives. Hertil kan siges, at husmødrene må gøre sig klart, hvad de kræver af varerne, og sætte sig ind i de betegnelser, der benyttes fra fabrikanternes side. Der nås ikke så langt, før man gør sig selv ansvarlig for, at man får købt netop de varer med den kvalitet, der passer til ens behov.

Alt for mange husmødre spørger blot ekspedienten til råds og lader ham afgøre, hvad der skal købes — især i beklædnings- og fodtøjsspørgsmål. På denne måde fratager vi os selv retten til at bestemme over vort indkøb og køber alt for ofte »katten i sækken«.

Alt dette kræver, at husmødrene er i besiddelse af en del varekundskab, der må jo vides besked med mange forskellige forhold angående disse ting. F. eks. tekstilstoffer — at købe »ren uld« er ikke altid en garanti for, at man har købt rigtigt; til mange formål er en uldvare stærkere, når den er iblandet en vis procent bomuld eller rayon, og den *skal* kunne købes en del billigere!!

Eller man kan nævne en sådan betegnelse som »farveægthed«, som ofte benyttes; forstås herved: lysægte, solægte, vaskeægte, kogeægte, svedægte, gnidægte — eller hvilket? Kun få stoffer er i besiddelse af alle disse egenskaber; derfor vil kunsten altid være at købe den rigtige kvalitet til ethvert brug. I denne forbindelse kan også nævnes det ømme punkt, nylonstrømper. Fabrikanterne opgiver strømpens »denier« (trådens tykkelse) og »gauge« (maskeantal pr. 3,8 cm). Men skal denne oplysning give forbrugerne en bedre strømpeøkonomi, må der på samme måde som den lille tabel læres, at 15 denier betegner en fin tråd, 30 denier en mellemfin, og at 45 gauge betegner en løs og 66 gauge en fast strikning (mange masker pr. 3,8 cm).

Lidt ulejlighed — ja — men et skridt på vejen.

En offentlig kvalitetskontrol har vist sig vanskelig at få

indført, der arbejdes fra mange sider ihærdigt på en gennemførelse, til uvurderlig gavn og glæde for husmødrene. Men mange problemer har vist sig vanskelige at løse, der kan bl. a. nævnes kontrolproblemet og den fordyrelse af varerne, der ville ske, hvis alle varer skulle forelægges til undersøgelse, kontrol og godkendelse.

Man befinder sig stadig på forsøgsstadiet, hvor visse firmaer og virksomheder er gået ind for en privat egenskabs- og kvalitetsmærkning.

En del har underkastet sig Forbrugerrådets og Statens Husholdningsråds kontrol og bruger dets godkendelsesmærke.

Fabrikanterne betvivler ofte husmødrenes tekniske sagkundskab, men glemmer, at kun husmødrene rigtig ved, hvordan en vare er i brug.

De ved f. eks., om en tekstilvare krøller, om den smitter af i vask, falmer og mange andre ting, og *denne* sagkundskab kunne teknikerne, som meget ofte ikke ved, hvordan en god vare skal være, lære meget af.

Husmødrene må derfor i kampen for de gode kvaliteter bygge deres krav op på den viden, de har erhvervet sig om varens brugsværdi, en viden, der har overordentlig stor betydning.

Men denne viden og disse erfaringer er som regel dyrt købte; ofte er de bygget op på sørgelige tildragelser om krympede, falmede og ubrugelige beklædningsstykker, der måske er købt for at være vaskeægte — en betegnelse, der i praksis viste sig at være urigtig. Hvordan den slags virker på hjemmenes økonomi og husmødrenes humør, ved alle; og hvordan med hele vort lands økonomi?

Det er derfor intet under, at mange husmødre drømmer om den dag, hvor de kan gå hen og købe enhver vare og så vide, at den er gennemprøvet og bedømt, at dens pris står i et rimeligt forhold til dens kvalitet. Endnu er det kun få sådanne varer, der kan købes.

De allerfleste mennesker er tvunget til at lægge meget stor vægt på varernes pris, men det må slås fast, at den største økonomi opnås ved at veje pris mod kvalitet. En billig vare kan være dyr, idet holdbarheden er begrænset, men på den anden side garanterer en høj pris ikke altid høj kvalitet; og netop dette stiller store krav til husmødrenes varekundskab.

Hanne Søndergård Madsen.



Ostelagkage.

125 g mel
100 g margarine
75 g reven ost
1 æggeblomme
1—2 spsk. vand
(til 2 bunde)

Crème.

1½ dl mælk
15 g mel
10 g margarine
20 g reven ost
1 æggeblomme
salt, paprika

Lagkagen lægges sammen, en blanding af margarine og »Danablue«-ost røres sammen og sprøjtes som pynt på lagkagen, skiver af radiser lægges på.

Ostestænger og ringe.

60 g mel
40 g margarine
30 g reven ost
1 spsk. fløde
lidt paprika

Almindelig mørdejg udrulles, skæres til stænger, ½ cm brede, 10 cm lange, resten udstikkes i ringe, bages ved jævn varme. Stængerne puttes ind i ringene ved serveringen.

Ostelinser.

125 g mel
100 g margarine
50 g reven ost
1 æggeblomme

Crème.

1¼ dl fløde
1 æg
mel, reven ost
paprika, salt

Linseforme beklædes med dejgen, hviler lidt, og crèmen kommes i, lidt paprika drysses på, og linserne bages ved jævn varme.

Svesker med crème.

½ kg svesker
ca. 1 l vand
100 g melis
3 æg
2 tskf. kartoffelmel
1 dl piskefløde

De udblødte svesker koges møre, sukkeret tilsættes, sveskerne afstenes og lægges i en glasskål. — Crème koges af sveskevandet, æggene og melet, afkøles og tilsættes flødeskum, og det hele hældes over sveskerne.

Sveskesoufflé.

200 g svesker
6 æggehvider
ca. 75 g melis

De udblødte svesker koges møre og passeres gennem en fin sigte. — Sukkeret blandes i de stift piskede æggehvider, og sveskemosen blandes heri. Bages i smurt gratinfad i vandbad ca. 20 min., serveres med crèmesauce til.

Muldvarpeskud.

1 kg svesker
vand, melis, mandler
jævn crème af 2 dl mælk
revet rugbrød
revet chokolade

De udblødte svesker koges møre, sukkeret tilsættes, stenene kan udtages og erstattes med skoldede og smuttede mandler. Sveskerne stables på fadet som muldvarpeskud, et jævnt lag crème påsmøres, derover et lag flødeskum, og revet rugbrød og chokolade drysses over.

Visen om den heldige kartoffel,



som den blev sunget for JAN PENDER SCHMIDT

Tegninger af *Vald. Larsen.*



En heldig kartoffel; se, det er en knold,
der droppes i hullet i furen
og ligger og snupper sig netop de fold,
den har krav på i følge naturen.
Kartoflen kan spises
til fisk og til steg.
Og blot være heldig;
— nøjagtig som jeg!

En heldig kartoffel må tage sin tørn,
som skæbnen den nu har beskåret.
De fleste kartofler får masser af børn,
skønt vi yngler kun een gang om året.
Til gengæld så gør vi
bestemt, hvad vi kan.
Omend man kan sige:
— Vi bygger på sand!

En heldig kartoffel — en sådan som jeg —
har fine personer i slægten.
»King Edward« blandt andet, den kære galej,
som tynger så dejligt på vægten.
Men visse er ikke
en fem-øre værd;
men ærgrer sig sure.
— Og sorte især!



Som heldig kartoffel min stamfader må
sin plads i historien have.
En dag i Amerika doven han lå;
— skønt Columbus var ude at grave.
Dèr fik på potéten
med spaden han ram.
Han åd den med skrællen
og råbte: Mam-mam!



En heldig kartoffel har spiret sig vej
til furen hos flittige bønder.
Den første, der spired', var skurvet og bleg:
— nu gror vi i tusinde tønder.
Til gengæld for fryden,
vi skænker din kværk,
så hyp os på Samsø
og ved Frederiksværk!

Som heldig kartoffel og dejlig potét
jeg vifted' med toppen i brisen
og nynned' min strofe for samme poet,
der nu sætter punktum for visen.
For nu skal jeg koges
og drysses med salt.
— En heldig kartoffel
er udsat for alt!

Jan Pender Schmidt.

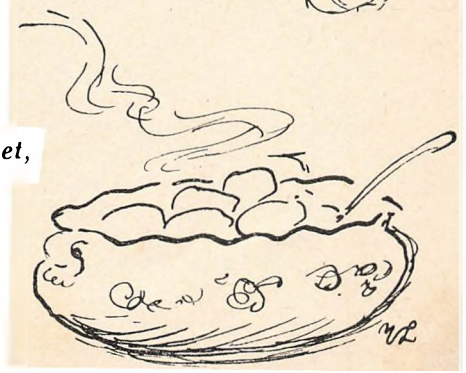



Af *Knud Vandmose Larsen.*
Tegninger af *Karl Larsen.*

Han sidder og halvblunder i kupéhjørnet, mens toget stamper sig vej gennem mørket. Skæret fra de oplyste vinduer flakker som ilinger henover det snehvide landskab, der ligger og skutter sig under den tætte decemberhimmel med huses og gårdes sorte klatter som ensomme varder i en vinters sneørken. I flere dage har det stået og trodset med bidende vestenvind og uldne grå skyer. Nu er sneen kommet. I tætte skred hvirvler den fra himlen, men vinden synes ikke at have lagt sig spor. Den går som et sus over vidderne, favner sneen undervejs og fejer den i en vild kehraus over markerne, indtil et hegn, en roekules sorte ryg eller en ludende telefonpæl et øjeblik spænder ben.

Han er lidt træt, og togets ensformige hamrende rytme gør ham døsig og lidt irritabel. Der har været meget at gøre i forretningen nu op til jul. Decembers omsætning har oversteget enhver forventning; han kan sætte et drægtigt bundt pengesedler i banken denne måned. Jo, han kunne glæde sig ved en god forretning og en fin bankkonto, det var virkelig gået ham godt derovre i hovedstaden, men han havde også været en slider; det havde han sandelig. Og nu var han en af dem, man måtte regne med. — Et lille selvtilfreds smil lister sig over hans mund med det faste drag. Lidt efter er han atter blundet hen, og som det ofte sker, når han er overkørt, danser indtryk

og begivenheder i drømme forbi ham som kalejdoskopiske billeder, skønt guderne skal vide, at han absolut ikke er nogen drømmernatur. — Han sidder igen bred og mægtig bag skrivebordets brystværn. Hans øjne ser koldt på repræsentantens ansigt. — »Dette her er en forretning og ikke et filantropisk foretagende« — vendingen forekommer lidt slidt, men virkningen synes usvækket — Severinsens ansigt bliver udflydende i trækkene, det bævrer ved hans mund. — »De kan da ikke nænne at bringe den ulykke over min gamle mor. Jeg lover Dem på æresord at betale de 600 kroner tilbage, bare De vil give mig en chance.« — Hans øjne er blanke og bedende, og den vege hage unddrager sig musklernes kontrol og hænger slapt ned. — »De må ikke melde mig til politiet. Hver en øre skal jeg betale tilbage, hver en øre.« — Hans stemme er på grænsen af gråd — — Glaube betragter ham let bekymret, som frygter han en scene. — »Jeg skal lade nåde gå for ret — denne gang, men De er vel klar over, at jeg ikke kan beholde Dem — en svindler« — han udtaler ordet med patos — »en dag længere i min tjeneste!«

Han vågner op i kupeen ved, at et ungt par kommer ind. De er helt tilsneede og tager overtøjet af ude på gangen og ryster det. Sneen står om dem som et brus af hvide dun. — Det er endnu tidligt på aftenen. Før midnat kan han ikke regne med at være fremme. — Han kigger ud gennem vinduet, der tegner sig som en blank sort firkant i den oplyste kupé. Det er rigtigt julevejr udenfor, men denne kendsgerning bidrager ikke til at fremkalde noget af den stemning, som efter sigende hører julen til; snarere ærgrer det ham en smule. Det betyder forsinkelser, tab af tid og penge. Det irriterer ham også at være vidne til den strålende, næsten barnlige forventning, de to overfor ham lægger for dagen. Han trækker sig mut ind i sit hjørne og foregiver at sove for ikke at risikere at blive tiltalt.

»Jeg har sådan glædet mig til at besøge din mor,« siger den unge kone og retter lidt ved sit blonde hår. — Glaube betragter hende gennem et par smalle øjensprækker med ungkarlens overbærende blik. Hendes kinder er røde efter mødet med vejret derude. — — »Der er altid sådan en dejlig stemning dér; duft af tørv og æbler, og jeg ved ikke hvad« — vedbliver hun. — »Man føler sig som et helt andet menneske.« »Ja, i julen sker der en sælsom forandring med en« — siger manden

og ser lykkelig på hende. — »Vi bliver hjerte-mennesker, hvor vi før har været forstands-mennesker!«

Der er nok gået en talentfuld prædikant tabt i dette naive unge menneske — tænker Glaube og føler sig grebet af en pludselig lyst til at gendrive det sentimentale bavl med et par drøje sandheder fra det virkelige liv, hans liv, men opgiver med en indadvendt hovedrysten. Det hævnede sig vel nok at være naiv, det havde han selv prøvet. Hvem gjorde noget for nogen? Ingen!!! — Og når hans svoger og søster havde inviteret ham til jul, var det blot for bagefter at kunne slå på det i forbindelse med en veksel. Var det ikke for den gode mads skyld, skulle ingen have fået lokket ham herover i ødet. Nåh, og så trængte han jo også til at få hvilet ordentlig ud. —

»Bare vi nu når igennem« — siger manden lidt efter, idet han tager overblik over den stabel af brogede julepakker, hun har arrangeret i nettet. — »De talte jo om togstandsninger; men det går vel nok det par mils vej.« —

»Det kunne også være morsomt at prøve at sne inde i toget.« — Hun ser muntert over til Glaube, der må bruge al sin beherskelse for ikke at røbe den ærgrelse, han føler. — »Vi kunne sagtens nå frem til i morgen aften, selv om det skulle blive galt.« — Mig skal de i hvert fald ikke sne inde, tænker Glaube og skyder uvilkårligt ryg under jakkesættet. — Lidt efter vugger han afsted på slummerens gænger, medens vinden dynger snefnug på snefnug over mark og vej. — Han vågner til fornyet bevidsthed ved, at den rytmiske duven og hjulenes hamren over skinnesammenføjningerne er hørt op. Han er alene i kupeen. — Allerede fremme? — Han kikker ud. Der er mørkt og stille. Så kommer konduktøren ind. — »Vi sidder der!« — siger han og slår beklagende ud med armen. Det forræderiske overskæg vipper op og ned, men dækker delvis det oplevelsens og spændingens smil, der samler sig i mundvigene. »Vi har rekvireret sneplov, så mere end et par timer... Og her er jo varmt og godt,« tilføjer han og skutter sig velbehageligt.

En halv time senere er Hans Chr. Glaube til fods på vej mod den nærmeste stationsby, der skal ligge en ti-tolv kilometer østpå. — Men det er nu ikke så lige en sag. Snevejret er taget af, men himlen er sort og uden en stjerne til at vise vej. Og vinden er bidende. Han har lagt kursen ind over markerne. Engang imellem synker han i til knæene, ofte må han skræve

over et ståltrådshegn eller springe over noget, der ligner en grøft. Der er mørkt i alle husene; det er sent på aftenen, og bønderne går tidligt til ro. En tid omgås han med tanker om, at han vil banke folkene op næste gang, han kommer forbi en bolig, men opgiver det igen. — Hans stolthed forbyder ham det rent ud sagt. Han er en selvhjulpen mand, han behøver vel ikke at tage mod råd af andre. Nej, selv gøre sine erfaringer. Det førte til endemålet. — Et stykke vej går han i læ af et pilehegn. Det er begyndt at værke i hans knæhaser. Hans brune svære sko tynger ikke så lidt, og nu er de begyndt at gnave i hælene; de elegante sokker er just ikke beregnet til langdistancer. Men iøvrigt er han ved godt mod, hans fysik er der ikke noget i vejen med, han skal nok vise dem, at en smule sne ikke kan standse den mand, der virkelig vil frem. Håh, som om modgang havde kunnet holde ham nede, tværtimod, den havde ægget ham til yderligere anstrengelser, og — han havde sejret, han var blevet til noget, en af dem, man måtte regne med — fordi han havde vilje. Han foragter de usselrygge, som ikke havde for to øre ben i næsen — som f. eks. Severinsen. Mod den slags leddeløse individer hjalp kun eet — ubønhørlig strenghed. Og — det gavnede dem jo samtidig. —

Nu, hvor han ikke går i læ længere, føler han for alvor den bidende vind. Han ser på sit armbåndsur. Han har gået over en time. Mon retningen nu også er den rigtige? Vej ser han stadigvæk ikke noget til. Skulle han alligevel banke på et sted. Måske kunne han også købe sig en kop kaffe eller leje sig ind for natten, når han betalte godt. For han kunne jo betale. Ja, han kunne betale. Egentlig var der noget komplet idiotisk i, at han gik her og slæbte sig over stok og sten, når han havde penge nok på lommen til at leje d'Angleterres dyreste suite. — Han slår kraven tættere om sig og ser sig ubeslutsom omkring. Ikke et eneste vejledende lys at øjne! Et sted langt bagude hører han lyden af et prustende lokomotiv. Beslutsom stikker han hænderne dybere i frakkelommen og skridter ud, tværs over landskabets udviskede konturer. —

Han maser sig igennem nogle meterhøje driver, skræver over et pigtrådshegn, der står blottet, med pælene som en brandtomts sorte forkullede spær, i nattens dunkelhed. Han kommer ind over en knoldet mark, hvor sorte, glashårde tuer rager op over sneens dække. Det er en tung og besværlig

gang, og han er ikke længere så tilfreds med det hele. — Nåh, gudskelov, dèr henne er vejen. Han sætter fødderne fast i jorden, når først han var på vejen, måtte han for pokker snart være fremme. Pludselig mærker han det gynge under sig, som stod han i blæsten på en pontonbro. —

Kritz, kratz — siger det med en lyd, som når man knuser en tændstikæske. Han står med eet i vand til midt på lårene. Han mærker, hvor det isner igennem ham; det siver gennem tøjet, ned i skoene. Han gør et skridt fremefter, løfter benet højt og sætter det forsigtigt til, men så snart han fordeler vægten fra det andet ben, brager isen pâny under ham med en skurrende lyd. Han prøver pâny for tredje gang — med samme resultat. Så står han forvildet dèr og ved ikke, hvad han skal gøre. — Og med eet slår angsten igennem ham som en vind, der går til marv og ben. Sæt nu, han omkom ynkeligt her i dette hul, druknede som en elgko i en stenaldermose, uden et eneste menneske til at hjælpe sig. Hans øjne vender sig uvilkårligt og ser mod himlen. Den er mørk og lav og truende, ikke en eneste lille stjerne lyser deroppe. Han står med forskrækkede, halvt oprakte arme og lader tankerne hvirvle gennem hjernen, indtil al fornuft er blæst ud. Pludselig giver han sig til at råbe, skingrende og næsten uartikuleret skriger han. Hjælp! — Hjælp! — Jeg drukner!!! —

Han rækker hænderne frem som et lille barn, der vil løftes, idet han råber. Men ingen hører ham, ingen svarer ham, hans råb opsluges af mørket og de hvirvlende vinde. I sin fortvivlede rådløshed træder han nok et skridt frem og synker endnu dybere i. Er der virkelig intet menneske, der kan hjælpe ham? Selv er han magtesløs. Og det er ligesom han med eet skrumper ind og bliver mindre, bliver så lille og vissen. Tårerne begynder at trille ham ned ad kinderne. Skal han da virkelig stå her og dø, fryse ihjel eller drukne. I fantasien ser han det stivfrosne lig indlejret i isen som en flue i et stykke rav. Først til foråret ville man finde hans jordiske rester; måske ville han blive begravet som en ukendt vagabond på en øde kirkegård uden gravsten eller følge. Han er jo ingenting, kan ingenting, hvad hjælper al hans gods og guld, hans anseelse og hans bankforbindelser her. Han fatter det med skærende klarhed, han er nul og nix her, et fnug i rummet, en tilfældighed. Men nej, han er også et menneske, et menneske skabt i Guds billede. Han er dog et menneske; et menneske kunne



man ikke sådan uden videre udslette, ingen spurv faldt til jorden uden Guds vilje.

Og i sin kvide vender han sig mod Gud. Han krymper sig ved det, han, der aldrig har bedt nogen om hjælp, heller ikke Gud. Han rækker de foldede hænder mod den mørke himmel og hasper en forvirret bøn af sig. Og det er, ligesom den giver ham mod; han kan begynde at overveje situationen. Det er kun en lille pyt vand, han står i, ikke større end en guldfiskedam. Han gør forsøgsvis omkring, vader nogle skridt tilbage og står snart på det tørre, rystende af kulde, men frelst, frelst!!! Men nu bagefter bliver han alligevel lidt flov; det hele var jo ikke noget at regne. Sådan en kryster var han altså! Han skæver bagud efter det forræderiske vandhul, idet han skynder sig bort.

Hans ben er allerede følelsesløse af kulde, de gennemvåde klæder er straks stivnet i kulden og gnaver hans krop og ben.

— Ude i mørket kan han skimte telegrafpælene; de står som en rad vinkende milepæle. Bare han nu ikke pådrager sig en lungebetændelse. Det er, som frygten pány griber ham og fremskynder hans gang. Han må banke folkene op i det første det bedste hus, se at få noget varmt tørt tøj på og så på hovedet i seng, helst med en kop dampende kamillete foran sig. Han øjner pludselig et lys ikke langt forude.

Han braser lige ind uden at banke på, drevet frem af bekymringen for sit eget velfærd — og bliver stående med hånden på dørgrebet. En kvinde med et træt og forvåget ansigt har rejst sig og er kommet ham i møde. Henne i stuens fjerneste krog i en gammeldags seng med højt hoved- og fodstykke ligger en aldrende kone og hiver efter vejret. Skæret fra standlampen med den runde glaskuppel falder over hendes grånende træk og giver hendes ansigt et forunderligt udtryk af fred og forventning. Han skal til at forklare den unge kvinde grunden til, at han, en vildfremmed, ved midnatstid trænger ind på ham ganske ukendte mennesker, men hun kommer ham i forkøbet og lægger hastigt hånden på hans mund. Han møder hendes øjne, de er dybe og varme, blot lidt trætte. Som en åbenbaring farer det igennem ham: Her er den kvinde, han hele sit liv har søgt. Hun har lagt den anden hånd på hans arm, han mærker duften fra hendes hår, der tillige med varmen fra hendes hånd lægger sig over ham som en mild velsignelse.

»Gamle fru Severinsen faldt forleden ned ad trappen,« hvisker hun. Hendes øjne vandrer uroligt hen til sengen, hvor den gamle er begyndt at røre på sig. »Lægen er gået for en halv time siden. Vi har forlængst telegraferet efter hendes eneste søn. Bare han når det?« — Hendes ansigt er bekymret. Tårerne blanker hendes brune, varme øjne. Der bliver så stille i ham og om ham. Hele hans egen lille selvtilstrækkelige verden synker i grus og bliver til intet. Han mærker bevægelsen skylle som en varm rislende strøm gennem hjertet og føler en kvælende fornemmelse i halsen.

I sin forjagethed har han undladt at lukke yderdøren; den smækker i med et brag, der giver genlyd i huset og sender et koldt pust ind gennem stuen. Pludselig rejser den syge sig over ende. Hendes øjne, der er stirrende og blindede, søger døren. Hun løfter de kraftesløse hænder op, og hendes ansigt

lyser af glæde. »Min søn! Han er kommen!!! Åh, Ejnar, jeg vidste, du kom!!«

Glaube farer sammen. Han vil vende sig om og løbe, men kvinden griber påny hans hånd og fører ham lempeligt nærmere til sengen. »Hun tror, De er Ejnar, hendes dreng. Skuf hende ikke.« — De brune øjne er bedende. — Og da smelter noget i Glaubes selvglade hjerte. Han mindes med eet den unge mand i toget — glæden ved at glæde; selvforglemmelsens ild. — Han griber den gamle kones magre, iskolde hænder. Så bøjer han sig ned og kysser hende på panden.

»Mor!« siger han stille. Han stryger nænsomt en hårtjavs bort fra den rynkede pande.

»Min store dreng!« Hendes stemme er ganske svag.

»Ejnar — min dreng — du kom!«

Hun synker tilbage mod puden. Han bliver længe siddende med hendes hånd i sin.

Hvor lang tid, aner han ikke. Han farer sammen ved, at en dør bliver åbnet bag ham. I begyndelsen tror han, han endnu sidder i toget og blunder. Han rejser sig op, først nu mærker han, hvor det kører rundt for ham. Han ser i vejret. I døren står Severinsen, hans afskedigede repræsentant. De ser blot på hinanden.

STATUS

Skønt
freden besegles
med munden
og hænderne,

står året
parodisk nok
rustet
til tænderne!

Jan Pender Schmidt.

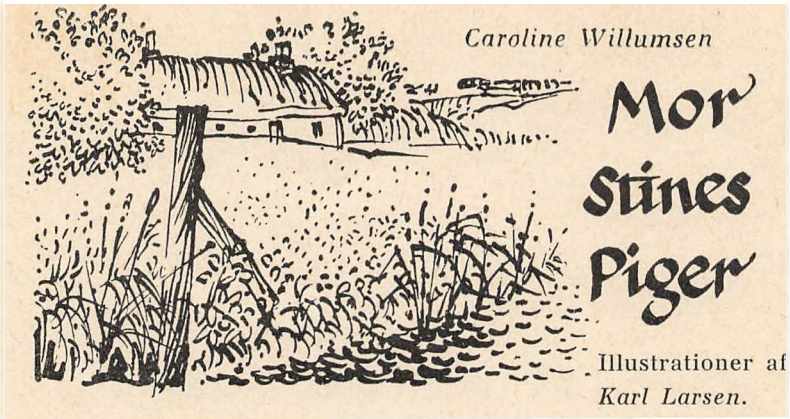

Mor Stine havde aldrig selv haft børn, kan hænde, det var derfor, hun var mor for hele sognet. Mange kom til hende med deres bekymringer, og det skulle være meget slemt, om ikke hun vidste råd, så de gik trøstede bort. Mor Stine var født i Lundegård, og der havde hun boet hele sit liv. Det lave, hvidkalkede stuehus med sit brunmalede bindingsværk lå så frit og kønt med alle de små blinkende vinduesruder ud mod haven, der skrånede ned mod den smalle å med engen på den anden side.

Haven var mor Stines stolthed. Den kunne i mindre format stå mål med enhver herregårdspark. Mor Stine troede på skønhed og det godes magt over menneskehjerter, og hun levede selv derefter. Mor Stine var lille; men hun havde fyldige former, og hendes glade, rødmossede ansigt med de klare grå øjne havde ikke en eneste rynke, skønt hun var rundet de syv gange ti.

Hun var enebarn. En lille efternøler, der kom, da forældrene forlængst havde mistet troen på, at en sådan lykke skulle blive dem til del. Hun blev meget tidligt gift med en ung landmand, der var ligeså energisk og livsglad som hun selv.

Nu havde hun været enke i tyve år. Hendes mand var død efter flere års pinefuld sygdom. Det var en stor sorg for mor Stine; men hun hørte ikke til dem, der lod sig kue af livets hårdhed. Hun takkede Gud for de mange, gode år, de havde levet sammen, og fortsatte med at drive gården på den måde, som hun vidste, hendes mand ville have gjort.

Der var altid rift om pladserne på Lundegård; men det var kun sjældent, der var brug for nye tjenestefolk. Kom der en femtenårs knægt til gården, rejste han sjældent derfra, før den dag han giftede sig og satte foden under eget bord. Og den samme regel gjaldt for mor Stines piger. Der var heller ikke så få af de unge, som tjente på Lundegård, der fandt hinanden dèr og blev et lykkeligt ægtepar for resten af livet.

Og ligesom da hendes mand levede, hjalp mor Stine dem til rette med den økonomiske start, hvis det kneb for de unge selv at komme i vej. Der var ikke så få hjem i sognet, der kunne takke mor Stine og hendes afdøde mand for en lykkelig fremtid.

Men der var heller ingen på Lundegård, som ikke satte en ære i at gøre sit bedste. Forkarlen ville have følt det som en stor skam, om ikke Lundegårds marker havde været de først tilsåede og de først indhøstede. Og fodermesteren stod som et lysende eksempel på, hvad der kunne bringes ud af en gårds besætning, når den blev passet, som den skulle.

Mor Stine behandlede sine tjenestefolk, som kunne de være hendes egne børn. Hendes glade, gavmilde sind havde altid noget at undvære til enhver. Og sikkert har sandheden af det gamle ord, at »Gud elsker en glad giver«, aldrig vist sig stærkere end her, for alt voksede og trivedes under mor Stines hænder.

En dag kom der fint besøg på Lundegård. Det var selveste slagtermester Bach og frue fra kongens København. Slagtermester Bach var den nærmeste arving til alt, hvad mor Stine efterlod sig, og nu havde han besluttet at besigtige den ventede arv.

»Ser du, Sissemor,« sagde han til fruen, som var alt andet end begejstret for den jyllandsrejse, »det hele drejer sig jo kun om et ganske kort besøg, højst to, tre dage. Men du kan tro, at tante Stine vil vide at sætte pris på den opmærksomhed, vi viser hende med besøget. Og der er mindst hundrede tusind at arve, Sissemor, det er da også penge, skulle jeg mene.«

»Hundrede tusind,« fruen trak hånligt på skuldrene, »du har vel ikke i sinde at fortælle mig, at den gamle kasse er så meget værd.«

»Vist er den så, min skat, den er første klasses helt igennem. Og tante Stines besætning, rene præmiedyr, og så hen-

des rare sparekassebøger. Naturligvis trænger vi ikke til pengene,« sagde slagtermesteren med et meget sigende slag mod brystlommen, hvor tegnebogen sad; »men det har altid været mit princip aldrig at lade en fed bid slippe fra mig.« Fruen gav en spag bemærkning om, at de selvfølgelig arvede lige meget, enten de besøgte tante Stine eller ikke.

»Snak om en ting, Sissemor. Jeg er fast bestemt på selv at svippe over og se på arven. Tante Stine er så gammel, at hun kan lægge sig til at dø når som helst. Men du ved jo nok, at hun har nogle fjollede ideer om godgørenhed og den slags; man ved ikke, om hun kunne komme i tanker om at skænke formuen bort til asylbørn, afdankede gamle jomfruer eller pebersvende. Det er det, jeg vil forhindre.

Bare op med hovedet, Sissemor. Jyderne er da ikke menneskeædere, og kan det more dig, må du gerne købe den pels, du har talt om. Tante Stine holder af dygtige folk, og hun må gerne se, at vi forstår at tjene penge.«

Udsigten til en ny pels og i tilgift en diamantring satte fruens humør op, og et par dage efter rullede slagtermesterens flotte bil ind på Lundegård. »Vi har virkelig sådan længtes efter at besøge dig, du kære, lille tante. Vi var helt syge af længsel og besluttede, at nu skulle det være alvor med besøget,« sagde den korpulente slagtermester og gjorde et mislykket forsøg på at slutte den kære, lille tante i sin favn.

»Da har du såmænd ikke tabt dit gode huld af den grund, min dreng,« lo mor Stine. »Vi er vist lige tykke begge to. Vi kan jo prøve vægten og se, hvem af os der mestrer de fleste kilo.« Fruens ansigt blev lidt syrligt ved hentydningen til gemalens drøjhed; men hun fik det snart igen lagt i smilende folder. Lundegård så virkelig langt bedre ud, end hun havde ventet. Der kunne blive en hel rar sommerresidens på gården, når den gamle kone havde lukket sine øjne.

Der svandt da også et par dage i fuld harmoni. Fruen roste mor Stines damaskes duge, hendes sølvtøj og de stegte ænder samt beundrede hendes have. Slagtermesteren udtalte sig med beundring om den kære, lille tantes besætning. Han var ikke langt fra at skamrose hele menageriet, som han kaldte det.

»Flot kram, kære, lille tante. Det er noget, som giver moneter.« Og han antydede svagt, hvad hans egen bedrift kunne indbringe, i håb om at få tante Stine til at udtale sig om



bankbogens indhold; men mor Stine lod sig ikke narre på glatis.

Hun nikkede bare anerkendende og sagde, at han måtte være en dygtig forretningsmand, sådan som han kunne få pengene til at yngle. Fruen havde holdt sig gemalens bud efterrettelig og strøet om sig med drikkepenge, den dag de rejste. »Den slags gør et godt indtryk, Sissemor, og vi får det igen med renter og renters rente. Der er ingen tvivl om, at vi får hele arven. Tante Stine var mægtig beæret af besøget; sådan en stads hun gjorde af os. Jo, den jyllandsrejse betaler sig, skal du se.«

Slagtermesteren vendte sig i sædet for at sende endnu en afskedshilsen til den kære, lille tante med det resultat, at han nær havde kørt en fodgænger over. Vedkommende reddede sig i sidste øjeblik ved at springe ned i vejgrøften. »Hallo, sognefoged,« lo mor Stine, »du er bedre gymnast, end jeg troede; men kom nu med ind og få en bid brød oven på den forskrækkelse. Frokosten står endnu på bordet; og da det var min nevø, der prøvede på at tage livet af dig, er det kun rimeligt, at jeg bøder lidt derfor.«

Sognefogden tog beredvilligt mod mor Stines indbydelse; men hans gode humør, som han var bekendt for, lod til at være borte. »Hvad er der i vejen med dig i dag, Kræn Just?« spurgte mor Stine. »Det kan da ikke være af skræk over den vindhas, som forsøgte at køre dig ned, at du ser så dyster ud. Fortæl hellere, hvad der er i vejen.«

Og så fortalte sognefogden, at bitte Knud havde sendt bud efter ham for at få en ordning på det med Jens' og Maries børn. Han var jo deres morbroder og havde taget dem til sig, da deres forældre døde. Det kunne sagtens gå, så længe bitte Knud havde gamle Lone til husholderske; men nu havde bitte Knud tænkt på at gifte sig med smed Jeppes enke.

Det var et helt fornuftigt giftermål fra begge sider; men enken mødte med tre børn, og hun havde forlangt, at Jens' børn skulle bort, for ingen kunne jo vide, hvor mange børn hun og Knud fik, og der kunne da også blive for megen velsignelse af den slags. Nu vidste sognefogden ikke sine levende råd. Han syntes, at det var synd at skille søskendeflokken; men der blev nok ingen anden udvej, for hvem ville vel tage sådant et kobbel i huset.

»Det vil jeg såmænd,« sagde mor Stine. »Det var nok ikke uden grund, at den slagtertamp prøvede på at køre dig ned, for nu bliver du skyld i, at han mister Lundegård. Han er min nærmeste arving, skal du vide, og han kom med sin frue for at besigtige arven, det var jeg hele tiden klar over. Men fyren trænger ikke til nogen arv. Han kunne ikke dy sig for at prale af sin store fortjeneste. Han har sit på det tørre, så det kommer mig udmærket tilpas, at du har fortalt mig om de fem børn, sognefoged. Jeg adopterer dem alle fem, for det er min skyld, at de er kommet til verden.«

Sognefogden kunne ikke bare sig for at le. »Jeg ved nok, at du tager dig af adskilligt, Stine; men jeg vidste dog ikke, at du også befattede dig med at sætte børn i verden.«

Nu lo mor Stine også. »Nej, det kan jeg nok tænke mig, du ikke ved; men der foregår skam også langt mere i sognet, end den mest nidkære sognefoged får nys om. Men det er bedst, at du får at vide, hvordan det gik til, så du kan ordne adoptionen for mig.

Jens og Marie har jo begge to tjent hos mig; at de holdt af hinanden var da heller ikke nogen hemmelighed, men så lod det til, at der kom en kurre på tråden. Jens kom og sagde sin plads op til første fardag, han ville ikke længere tjene i gård sammen med Marie.

Jeg blev snart klar over, at det var forvalteren på Sødal, der havde skylden. Han var en rigtig bengel, der sledskede for enhver pige, der så godt ud. Jeg var sikker på, at forvalteren ikke mente noget med sit kurmageri, og at det i virkeligheden var Jens, Marie holdt af; det gjaldt blot om, at hun selv blev klar over sine følelser.

Så sendte jeg bud efter forvalteren. Det drejede sig om købet af en tyrekalv. Jeg tog ham med ind i kontoret og lod døren stå på klem til dagligstuen, hvor jeg havde anbragt Marie med et sytøj. Vi talte lidt om kalven, og så sagde jeg til forvalteren, at vi vel snart kunne spørge nyt om ham og købmandens kønne Lisbeth, eller var det måske dyrlægens lille Elly, det gjaldt.

Fjolset gik nok så net i fælden. Han begyndte at diske op med alle sine erobringer blandt det smukke køn. Da jeg syntes, at Marie havde hørt nok, bød jeg forvalteren farvel, og så styrtede Marie ind og kastede sig grædende om min hals. Ja, hun både græd og lo på een gang og kaldte sig selv en tosse, der havde

troet på, at forvalteren mente noget med al sin smiger. Hun havde ladet sig blænde en kort tid; men det var jo bare Jens, hun holdt af. Hun frygtede for, at han aldrig ville tilgive hende.

Men det ville Jens hellere end gerne. Den aften havde vi fest på Lundegård. Vi fejrede Jens' og Maries forlovelse, og så måtte jeg af med min forkarl og min bedste pige til første fardag. De købte Niels Hansens lille gård, og de drev den dygtigt må jeg sige.«

»Det var nok dig, der købte gården til dem,« sagde sognefogden drilagtigt.

»Vist ikke, nej. Jeg lånte dem lidt penge, som de ærligt og redeligt betalte tilbage, og da du virkelig har udvist en særdeles god appetit ved frokosten, regner jeg med, at du så snart som muligt får den adoption i orden, sognefoged.«

En tid efter fik slagtermester Bach brev fra mor Stine. Hun sluttede brevet med at skrive: »Kom snart igen, kære nevø, og tag fruen med. Jeg har en stor overraskelse til jer. Fem dejlige børn, som jeg er blevet mor til på mine gamle dage, de skal arve Lundegård efter mig.«

Fruen lo hånligt, da hun læste brevet: »Ja, den jyllandsrejse betalte sig godt. Tante Stine var mægtig beæret af vort besøg, og arven var os ganske sikker, var det ikke sådan, du sagde?«

»Ja, hvem kunne vide, at det skulle tage en sådan ende,« svarede slagtermesteren arrigt, »gamle kvindfolk kan være mere listige og uberegnelige end en syv års gammel ræveunge, det er jeg da blevet belært om.« Fruen åbnede munden for at komme med en ny replik, men et blik på ægtemandens ansigt overbeviste hende om, at det var bedst at tie.

Mor Stine er stadig på færde i Lundegård fra tidlig morgen til sen aften. Hendes milde smil lyser sin velsignelse over alt og alle. Hun betroede sin gode ven, sognefogden, at hun havde i sinde at leve så længe, til hun trygt kunne lægge tøjlerne i sin ældste plejesøns hænder. Hun følte sig overbevist om, at han ejede de egenskaber, som skulle til for at føre de gamle traditioner på Lundegården videre i fremtiden.



Som et eventyr

Af *Maja Hyldgaard*

Illustrationer af
V. Sandstrøm.

Uden egentlig at lægge mærke til noget på sin rastløse vandring har Palle mindst tyve gange travet frem og tilbage gennem anlægget ved Borgvold.

Han går bare for at bringe tankerne i ro; men i dag vil det slet ikke lykkes ham. Nej, det er næsten ikke til at udholde den tilværelse længere. Hvis ikke mor stolede så trygt på ham og netop var så lykkelig for den gode stilling, han havde fået, ja, så var han såmænd nok løbet fra det hele med det samme.

Bevares, han er ikke utaknemmelig og vil godt indrømme, at mange unge mænd i hans alder ville misunde ham hans plads. Chefen er ualmindelig høflig og venlig, og alle hans arbejdskammerater på kontoret er vældig flinke; men det er alligevel så trist altsammen.

Dag efter dag det samme og det samme om igen. Længe efter, at han er kommet i sin seng om aftenen, lyder det for hans øre: »Vi anerkender herved modtagelsen af Deres ærede brev af d. d.« o.s.v. Han har allerede opøvet en vis færdighed i at skrive et utal af den slags skrivelser; men han arbejder rent mekanisk, absolut ikke af kærlighed til sin gerning. Han mindes uvilkårligt sin gamle rektors ord om, at det arbejde, der ikke er udført af lyst og interesse, er næsten altid dårligt gjort.

Det lader dog ikke til, at chefen har opfattet, at Palle kun arbejder af ren og skær pligt.

Hvor helt anderledes ville det ikke være, om han havde fået lov at fortsætte i gymnasiet; men hans fars pludselige død forandrede med eet slag hele hans livsførelse. Mors beskedne pension slog knap til til hendes eget og de mindre søskendes underhold; der var ikke noget at sige til, at han skulle sørge for sig selv. Mor havde ydet mere, end man med god grund kunne forlange af et menneske, og hun havde følt det, som om en tung byrde blev taget af hendes skuldre, da en veninde skaffede Palle stillingen her i Viborg. Mor måtte aldrig få at vide, hvad det havde kostet ham at afbryde undervisningen på gymnasiet så kort tid, før han skulle være student.

Endnu klang onkel Oskars ord i hans øre, som de lød, da onkel jovial og bred sad i lænestolen og med en flot håndbevægelse sagde: »Det er en selvfølge, at Palle må gå handelsvejen. Det er det eneste rigtige. På den måde kan han selv arbejde sig frem til sikre og gode kår. Al den snak om studier i årevis ved universitetet hører ingen steder hjemme. Det fører ikke til noget, men koster en bunke penge, og dem har Palle nu tilfældigvis ingen af. Man må lære at se kendsgerningerne i øjnene. Det nytter ikke at falde hen i tågede drømme. Nej, hvis der er noget ved dig, Palle, så ta'r du kampen op for tilværelsen — og gør det med manér. Det fortjener din mor i det mindste af dig!«

Ak ja, han havde ærligt prøvet at se kendsgerningerne i øjnene og havde også prøvet at vise både mor og onkel Oskar et smilende ansigt; men hvor var han fortvivlet den dag, da han gik til antikvarboghandleren for at sælge alle sine lærebøger — dem skulle en anden ung mand nu have lov at arbejde med, mens han selv skulle hænge over en pult i et indelukket kontor og skrive forretningsbreve og tælle talkolonner op i metervis. Det eneste, han rigtig interesserede sig for, var historie. Han havde netop valgt som speciale landsbysamfundet før bondefrigørelsens tid. Det havde han arbejdet med i al sin fritid. Onkel Oskar havde drillende sagt, at en sporvognskusk udførte et langt mere samfundsnyttigt arbejde. Kunne folk ikke være lige glade med, hvordan bønderne levede for så mange år siden!

Onkel var hæderlig og brav på alle måder, og han havde været mor til stor hjælp og trøst; men han havde kun respekt

for de værdier, man kunne tage og føle på. Åndsarbejde lå uden for hans interesseområde.

Og så var der een ting til, der gjorde, at Palle havde haft så usigelig svært ved at forlade sin fødeby — og det var Beate Holm. Når Palle ville være helt ærlig over for sig selv, så måtte han indrømme, at den knugende fortvivlelse, der tyngede hans sind, først og fremmest skyldtes Beate, som han var grænseløst forelsket i. Så dybt og inderligt forelsket, som kun en syttenårig ung gymnasiast kan være. Han så hende for sig alle steder.

Beate med de levende sorte øjne, det bløde lokkede hår og den røde smilende mund. Beate, der ivrigt fulgte hans historiske arbejder — Beate, der i frikvarterne fløj gloserne til de engelske og franske lektier igennem, og som i forening med klassens drenge løste de vanskeligste trigonometriske opgaver. Beate, der kun havde et medlidende skuldertræk tilovers for de mennesker, der bare interesserede sig for materielle goder. Og hende var han rejst fra uden så meget som at sige hende ordentlig farvel. Hun måtte være skuffet — vred på ham for hans tølperagtige optræden, det kunne ikke være andet. Hvordan skulle hun kunne vide, at han den sidste aften, han var hjemme, i over en time havde gået hvileløs frem og tilbage uden for hendes hjem uden at turde vove sig ind i villa »Østervang«. Hendes forældre ville uden tvivl have taget pænt og høfligt imod ham, som så ofte før; men han anede ikke, hvordan han skulle få forklaret Beate, at han nu var færdig med at læse og skulle være »noget på et kontor«. Nej, det havde forekommet ham umuligt.

Han var ganske sikker på, at han havde givet sig til at tudbrøle som en lille underskolehvalp, når han mærkede Beates stærke, varme hånd i sin og hørte hende med sin lidt arrogante stemme sige: »Farvel, Palle, og tak for alt, hvad vi to har haft sammen — sejlturene på søen — musiktimerne,« — eller hvad hun nu i sådan en situation kunne hitte på at sige. Nej, det var klogt af ham, han ikke havde dristet sig ind på »Østervang« — Beate skulle dog nødig se ham i en så lidet mandig rolle.

Men hvad tænkte hun ikke om ham. Ikke eet ord havde han sagt til hende; men var ganske roligt rejst fra byen, kammeraterne og hende, som om hun var et ganske ligegyldigt bekendtskab, og ikke hans egen dyrebare elskede lille pige, hans trofaste veninde gennem barne- og ungdomsårene. Han plejede

ellers altid at tro fuldt og fast på, at der var en mening med alt her i livet. Intet var tilfældigt; men i øjeblikket havde han grumme svært ved at forstå meningen med, at han blev revet bort fra alt det, han havde kært, og plantet i en helt fremmed provinsby. Ganske vist en by, der havde historisk interesse. Selv når han var allermest ulykkelig, kunne han ikke lade være at skotte ærbødigt hen til den prægtige domkirke. Måske skulle han tage sig sammen og gå ind i den en dag og rigtig nyde synet af det herlige bygningsværk. — Men hvad nyttede det! Han vidste jo på forhånd, hvordan det ville gå. Hvorhen han vendte blikket, så ville billedet af Beates skønne ansigt dukke frem for hans indre øje, og hvis han begyndte at nedskrive nogle af de indtryk, der mødte ham i det vældige kirkerum, ja, da ville han have følelsen af, at Beate bøjede sig ned over hans skulder, trak ham i nakkehåret og satte sin lille smalle finger på et sted i hans kladde, hvis ordlyd ikke kunne stå for hendes kloge, kritiske blik.

Da ville han flygte fra det hele, forfulgt af den sviende længsel, der havde pint ham, lige siden han rejste hjemmefra uden at sige farvel. Det hjalp altsammen intet, han måtte prøve at drukne sorgen og blive hængende på kontoret, til han selv blev støvet og grå, som alle de gamle hovedbøger, der lå på hylderne — —: »Vi har modtaget Deres meget ærede ordre...« — Og imens glemte Beate ham vel fuldstændig og slog sig på sagførerens lange Walter, der altid hang over hende, så snart han så den mindste lejlighed dertil.

Han så på uret. Minutterne sneglede sig hen. Der kom en flok unge mennesker, åbenbart gymnasieelever fra latinskolen. En af dem kylede arrigt skoletasken fra sig og råbte: »Uha, hvem der endda bare var færdig med alt det elendige lektieterperi!«

Palle trak ironisk på smilebåndet — dumme fyr — han anede åbenbart ikke, hvor hjertens gerne Palle ville bytte med ham. Men det hidsige udråb var nok heller ikke så alvorligt ment. Kammeraterne slog en høj latter op og sagde drillende: »Pyt, du taber da vel ikke straks hovedet, bare fordi du var uheldig med dine opgaver i dag!«

Palle kendte tonen så godt, og det sved i hjertet at se dem gå så glade og sorgløse forbi. Dèr — netop dèr mellem de leende unge gymnasiaster hørte han hjemme og ikke på kontorstolen. Måske gik Beate i selv samme øjeblik hjem fra skole. De havde

haft kemi i dag i sidste time. Måske fulgtes hun med Walter og Otto. Åh, det var ikke til at holde ud at tænke på. Han måtte hellere gå hjem på sit værelse og skrive et brev til mor.

Da han nåede hen til sit logi og netop ville gå ind på værelset, blev han standset af en anden ung mand, der også boede til leje dèr i huset: »Værsåartig, her er et brev til Dem. Posten har lige været her med det. Jeg kunne ikke undgå at se bagsiden — det lader nok til, De har en lille veninde, der tænker på Dem — en lille frk. Beate Holm! Hvad?« lo den unge mand og blinkede sigende til Palle, der blev gloende hed i kinderne og i første øjeblik slet ikke sansede at tage mod brevet.

Den unge mand blev forlegen og stammede: »Nå ja, det var altså ikke min mening at være næsvis; men hvad — man er jo selv ung, ikke — og et brev fra en god bekendt er man da altid glad for!«

»Ja ja, selvfølgelig,« hakkede Palle og så endnu mere forvirret ud, indtil den anden resolut stak ham brevet i hånden.

Endelig stod han da med det dyrebare klenodie. »Undskyld, men jeg tror, jeg går igen,« mumlede han og flygtede ud af døren og ned ad trapperne, som om fjenden var efter ham. Han vidste godt, at han bar sig fuldstændig idiotisk ad; det var tilgiveligt, hvis den anden logerende grinte godt ad ham bag hans ryg. Men det fik så være, hvad det var. Det var ham aldeles umuligt at åbne det brev, mens andre så på det. Han måtte være alene — helt alene. Blodet hamrede i hans årer og fik hjertet til at banke hårdt og tungt i hans bryst. Åh, at man da også kunne være så tosset! Bare fordi Beate havde fået den tanke at sende ham et brev! Hvad mon hun ville ham? Var hun vred — — eller var det måske bare en eller anden dum meddelelse fra gymnasieforeningen, han havde jo ikke nået at melde sig ud, før han rejste, og Beate var sekretær.

Glæden, der for et øjeblik siden truede med at kvæle ham, svandt lidt efter lidt og gav plads for en ængstelig forventning. Hans tur gennem byen havde nærmest karakter af flugt. Han løb bardus på folk uden at give sig tid til at bede om undskyldning. Alle hans tanker drejede sig kun om eet: brevet fra Beate.

Nej, hvorfor skulle hun finde på at skrive først til ham — han, der var stukket af som en ræd hund med halen mellem benene. Måske skrev hun bare for at fortælle ham, at hun nu havde besluttet sig til at tage mod Walters og hans forældres tilbud om at holde juleferie sammen med dem i en norsk fjæld-

hytte, hvor der var rig lejlighed til at drive skisport. Alle mulige ting foregøglede han sig, mens han løb helt ud til søen og fulgte den kønne sti langs bredden. Da han var kommet så langt bort fra byen, at han ikke regnede med at træffe mennesker, satte han sig på en bænk uden at tænke på, at den var både våd og snavset. Han tøvede endnu lidt, før han åbnede brevet, angst for at se sandheden i øjnene. Dog, pludselig skød han hjertet op i livet og skar resolut den lille lyseblå konvolut op. Hans hånd rystede — det var et brev, et rigtigt brev på seks tæt beskrevne sider, ikke bare en maskinskrevet meddelelse fra foreningen. Palle kunne have grædt af glæde, da han læste overskriften: »Palle, din lange dumme rad!« Han måtte gøre en lille pause, det var ham umuligt at komme videre. Bogstaverne dansede for hans øjne. Det var nøjagtig, som talte Beate selv til ham. Når hun begyndte sådan, så var hun bestemt ikke vred. Han tog sig sammen og fortsatte læsningen: »Vil du virkelig være bekendt, at jeg skal være nødt til at skrive først til dig! Min kvindelige blufærdighed sætter sig hårdt til modværge; men nok om det — jeg må have at vide, hvordan du har det. Hvorfor i alverden kom du ikke ud og sagde farvel til mig, du verdens største fæ! Nu skal du få de skældud, du ærligt har fortjent. Ligner det måske noget at få mig til at tude den første halve nat og rase den næste halve i stedet for som andre fornuftige mennesker at sove de uskyldiges søvn. Nå, men blæs nu på alt det vrøvl, mellem os er det vist unødvendigt at bruge dumme talemåder. Vi to plejer ikke at benytte krogveje. Du kan jo nok forstå, jeg var klar over, der måtte være hændt dig et eller andet alvorligt, og jeg kunne altså ikke blive siddende og vente på brev derhjemme. Jeg dristede mig da hen til din mor og fik løsningen på gåden. Du var rejst til Viborg i en ganske udmærket plads, som du var glad for! Ja, jeg har nu mine tvivl i så henseende. Mon der ikke er måde med din glæde!! Men da det nu er blevet din skæbne, så synes jeg, at du skal prøve at få det bedste ud af dit ophold i Viborg. Dit lykkelige asen har selvfølgelig allerede været nede at nyde synet af Skovgaards prægtige billeder i domkirken, og du har også nok vandret turen fra byen ud til Asmild kloster og drømt dig tilbage til munketiden — måske har du også sejlet på søen (dog forhåbentlig ikke med en af Viborgs skønne unge damer). Alt det kan jeg næsten misunde dig, og dog råder jeg dig til at fortsætte med at se rigtig på

byens gamle bygninger, bare du ikke over alt det nye og interessante glemmer dine gamle venner og .... mig!«

Atter måtte Palle gøre en pause. Når man bare er 17 år og er sendt alene ud i verden for at skabe sig en fremtid, så kan man godt føle trang til at tude; men man må helst lade være. En mand tuder ikke, hverken af glæde eller sorg. Men når nu hele verden pludselig viser sig i et nyt og forjættende lys for en, er der så noget at sige til, at man føler sig bevæget og kæmper tappert mod de umandige tårer. Søen, der ligger stille og blank for ham, er nu et vidunder af skønhed, selv de bladløse træer står skønne og fine og hælder sig ud over skrænterne, og på den anden side søen skimter han domkirketårnene. Det hele er så skønt. Det er bare ham, der er en lang dum rad, som Beate siger.

I resten af brevet fortæller Beate løst og fast om kammeraterne, skolen og lærerne, og hun råder ham til ikke helt at lægge sine studier på hylden. »Hold du bare dine kundskaber vedlige. Sprog kan du sagtens læse ved egen hjælp. Nu er du jo helt din egen herre; men vil du høre et godt og velment råd, da søg dig en eller anden hobby og plej den grundigt, så vil kontorarbejdet ikke falde dig så svært!«

Palles øjne ser atter drømmende ud over søen. Hvor var det mærkeligt med Beate. Hun forstod ham, og han havde endda ikke med eet ord fortalt hende, hvordan det i virkeligheden stod til med ham.

Inden i brevet lå der en lille lap papir, hvorpå hun havde skrevet: »Da du nu alligevel sidder og keder dig i Viborg, kan du så ikke gøre mig den store tjeneste at gå hen på landsarkivet og skrive et skifte af for mig. Det kunne more mig at se, hvad min salig oldefar har ejet af jordisk gods og guld.«

Nedenunder var der tydeligt angivet navn og alder, samt i hvilken herreds skifteprotokol oplysningerne skulle søges.

Palle ler lykkelig og befriet. Om han vil gøre hende en tjeneste! Ja, om så Beate havde fundet på at bede ham sende hende det ene af domkirketårnene, så ville tanken i den tilstand af overjordisk lykke, han i øjeblikket befandt sig i, slet ikke forekomme ham umulig.

Alt — alt ville han gøre for Beate, hans egen lille elskede pige.

Allerede næste dag indfandt han sig i sin fritime på arkivet og tog med iver fat på opgaven. Sirligt og smukt afskrev han

hele skiftet til Beate. Dog blev det ikke hans eneste besøg på arkivet. Den særlige atmosfære derinde tiltalte ham i højeste grad. Her var han omgivet af gamle ærværdige historiske dokumenter — kunne han ønske sig noget bedre!

En skønne dag var han i fuld gang med at udforske sin fars slægt, som han før ikke havde kendt meget til. Kirkebøger, skifteprotokoller, skøder og tingbøger — alt pløjede han ivrigt igennem. Nu tænkte han ikke længere så meget over livets skyggesider. Timerne på kontoret fløj for ham. Arbejdet henne på arkivet åbnede nye perspektiver, og han fandt frem til flere og flere af sin fars slægt, om hvis eksistens han tidligere ikke havde haft mindste anelse.

I et brev til Beate fortalte han hende om sine fund, og hun rådede ham til at søge forbindelse med nulevende medlemmer af slægten. »Det vil du få glæde af, jeg ved det af egen erfaring,« skrev hun.

Et ord fra Beate var lov for ham, derfor startede han allerede i den første week-end sydpå med en skøn gammel herregård som mål.

Det viste sig til hans store glæde, at de gamle ord om blodets bånd, der binder, virkelig var sande. Da han havde forklaret sin fars gamle slægtning om sit arbejde med at søge slægtens spor og grene, ja, da fik han en meget hjertelig modtagelse af sin hidtil ukendte slægtning, der morsomt nok også hed Palle — et navn, der gik langt tilbage i slægten. Unge og gamle Palle fandt hurtigt hinanden i gensidig sympati.

Gamle Palle stod straks på hovedet i gårdens arkiv og fandt mange interessante gulnede dokumenter frem og undrede sig over den iver, hvormed unge Palle gik i gang med gårdens historie. Under en kaffepause sagde den gamle herremand pludselig til Palle: »Jeg synes allerede, det er, som om vi to har kendt hinanden i mange år. Må jeg ikke nok have lov at sige, som jeg tænker, at jeg egentlig ikke kan forstå, hvordan det er gået til, at du har valgt kontorvejen — al ære og respekt for et særdeles hæderligt erhverv; men jeg har forstået på alle dine udtalelser, at det er historie, der har din sande interesse, hvorfor er du så ikke gået bogens vej, som man siger. Havde du slet ikke lyst til det?«

Unge Palle vred sig lidt ved det direkte spørgsmål; men han havde allerede fuld tillid til sin grandonkel, så han besluttede at sige sandheden.

Gamle Palle lyttede mere og mere optaget til drengens ord, men pludselig sprang han op og sagde: »Åh, hvorfor har du dog ikke benyttet dig af din forret til at søge slægtslegatet, der jo netop er oprettet for at hjælpe læselystne unge mænd af vor slægt. Jeg er heldigvis bestyrer af legatets midler og kan love dig tilstrækkelig hjælp til dine studier. Der er ingen tid at spilde. Du må straks tilbage til gymnasiet, som du forlod. Du kan regne med min hjælp også i fremtiden; men jeg er egoistisk nok til at stille visse betingelser, og en af dem er, at du lover at tilbringe nogle af dine ferier her på gården. Jeg er så glad over at have truffet dig, at jeg ikke så let giver slip på dig igen. Vi har plads nok her på gården, og du behøver ikke at gå her alene med mig gamle snegl. Du må hjertens gerne tage nogle af dine unge kammerater med herud. Vi trænger til ungdom og glæde i de tomme stuer på vor slægts gamle gård.«

Palle trykkede varmt gamle Palles hånd og hviskede et næppe hørligt tak. Men samtidig tænkte han på, at han havde lovet Beate at tilbringe juleferien sammen med hende. Hvad skulle han nu gøre. Da han så ind i gamle Palles ærlige gode øjne, dristede han sig til at sige: »Min bedste kammerat er desværre ingen dreng, men en lille sød pige, som jeg har kendt fra den første dag, jeg begyndte at gå i skole. Gælder din invitation også, når det er en pige. Vi skal være studenter begge to til sommer, om alt da går vel!«

»Ja, så vil jeg rigtignok glæde mig til at se jer begge to her med de flotte hvide huer på jeres unge brushoveder — men juleferien, Palle, den må du ikke snyde mig for. Du kan tro, vi kan holde jul her, hvor alle de gode gamle traditioner er holdt i hævd. Jeg skal nok skrive til din mor og få hende til at komme med både dig og dine søskende!«

Sådan gik det til, at Palle og Beate i juleferien vandrede arm i arm rundt i den store park, der omgav slægtsgården.

»Du kan vel forstå, at jeg nu er verdens lykkeligste menneske. Tænk, at jeg virkelig kom tilbage til skolen og til dig, Beate. Det er dog dig, der fra første færd satte mig i gang med slægtshistorien, ellers havde jeg aldrig truffet gamle Palle.«

»Ja, det lyder næsten som et æventyr, sådan som man aldrig tør drømme om, det vil ske i virkeligheden.«

»Ja, du har ret — som et æventyr,« sagde Palle bevæget og trykkede hendes hånd fast i sin.



Oppe fra vinduet i hovedbygningen betragtede gamle Palle med smil på læben de to lykkelige unge mennesker.

De to hørte sammen. De var fremtiden — slægtens unge håb.

En nødhjælpssituation.

Humoreske af *Sas*. Tegning af *S. Aagesen*.

Himmel, jord og hav stod i eet. En orkanagtig snestorm havde hele dagen raset over egnen, store snedriver havde tårnet sig op på vej og sti, og havet var i så voldsomt oprør, at Oddens fiskere ikke vovede sig ud i båd.

Mads Lillebæk kom farende hen over pladsen under brinken, hvor en del fiskere og bønder havde klumpet sig sammen til drøftelse af uvejret.

»Hvad er der på færde, Mads, du lader så febrilsk?« spurgte fiskerlavets formand.

»Maren er i barnsnød,« oplyste Mads med jammerfyldt stemme.

»Nu igen,« lød en ironisk stemme i baggrunden, medens nogle i flokken fniste. Mads havde rigeligt med poder i forvejen.

»Det var i en uheldig stund,« skar lavsformanden igennem med fornøden alvor med henblik på uvejret.

»Er der ikke nogen, der tør sejle over Noret til Brunsnæs og hente jordemoderen?« spurgte Mads bønligt og ængsteligt.

Ingen af fiskerne svarede, men rystede blot på hovedet. Alle fandt det for risikabelt at gå ud med båd i den oprørte sø.

»Skade, at jeg er så gammel, ellers skulle jeg have taget tørnen,« ytrede eksportøren og sendte de unge i kredsen et ansporende blik.

»Vel sagtens for den kønne jordemoders skyld,« bemærkede store Søren svedent.

Men unge Knud fisker og Ole fra Bøgegården, der begge havde ord for at have et godt øje til eksportørens Inger — en charmerende fiskerpige — og gerne ville stå sig godt med hendes stormægtige far, kom til at se på hinanden ved hans ansporende ord, og blikkenes udtryk fik de omkringstående til at smile forstående til hinanden.

Pludselig udbrød Ole lidt kry i stemmen: »Kan damen ikke hentes over vand, skal jeg være mand for at hente hende over land.«

»Umuligt, hverken vogn eller kane kan komme gennem snedriverne,« udtalte lundegårdsmanden kategorisk og fik med-

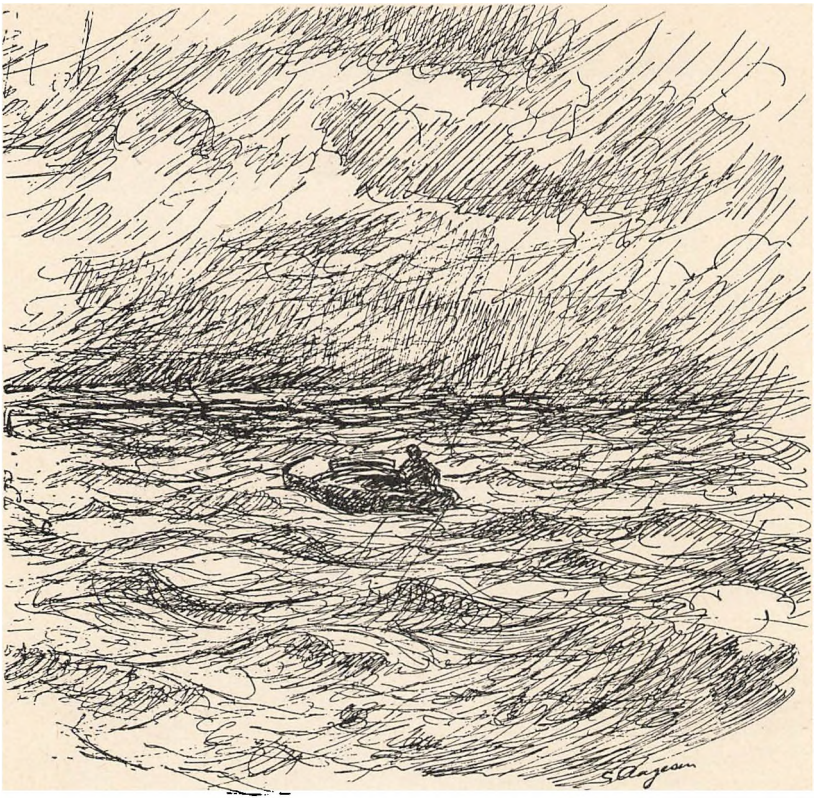

hold af de øvrige bondemænd. Men da var Ole allerede pilet afsted ad Bøgegården til.

»Ærlig talt er det flovt, om søens folk skulle stå tilbage for landkrabberne,« brummede gamle Lars kvaseskipper og fik ret af eksportøren.

Da trådte unge Knud frem, struttende af viljekraft og energi, med følgende udbrud: »Godt, hvem vil hjælpe mig båden ud?«

»Galmandsværk, søgangen er for hård,« advarede lavsformanden.

Men unge Knud havde nu fået blod på tanden. Lidt efter var båden sat ud, og motoren begyndte at tøffe. I samme øjeblik sprængte en rytter ud fra Bøgegården på gårdens bedste

hest — en fuksrød hingst — og forsvandt mod nord ad den krumme halvø gennem snefoget.

»Det kapløb var et væddemål værd,« ytrede den spillegale Jørgen Storgaard, og alle — Mads Lillebæk, der jo var part i sagen, ikke mindst — fulgte de to dristige knøses æventyrlige udfærd i spændt forventning. Eksportørens Inger, der hidtil havde vaklet i sindet om de to tilbedere, havde endog nervøs hjertebanken som følge af spændingen, og ved at høre højtlydende klageråb fra Mads Lillebæks hytte overvejede hun at lade det eventuelle heldige udfald af de to rivalers farende mission få indflydelse på beslutningen i hendes hjerteanliggende.

Imens pløjede unge Knuds motordrevne dæksjolle den oprørte sø, nærmest hoppende som en skade over de skumhvide bølger under sus og sprøjt, men fremad gik det trods den stride modvind. Knud sad til rors og stirrede ufravendt mod Brunsnæs havn, som var målet for sejladsen. Nåede han først did, var han over det værste, thi for hjemturen var vinden gunstig. Målet nåede han i god behold, omend turen var drøj, men omsonst. Ankommen til havnen fik han den besked, at jordemoderen — en ung dame med krummer i — nys havde ladet sig bortføre af en snemand til helst. Pjaskvåd og skuffet vendte Knud tilbage til den hjemlige havn. Den interesserede flok under brinken holdt endnu stand og rakte nysgerrigt hals — især Mads Lillebæk, som jo var part i sagen.

»Kommer du tomhændet tilbage, Knud?« spurgte han febrilsk.

»Ja, desværre, damen var fartet ud i anden forretning,« lød det trøsteløse svar.

»Herrejemin, hvad så med stakkels Maren,« jamrede Mads.

Da kom en snehvid hest sprængende, det var røde fuks, som havde forandret kulør i snefoget. Dens rytter, der var lige så tilsneet, sad og favnede en tilhyllet skikkelse, der senere viste sig at være en ung, slank kvinde med fut og kurage i. Hun blev under hurraråb fra mængden løftet af den forpustede hest, som blev holdt an ud for Mads Lillebæks dør. Efter at have rystet sneen af sig drog damen hastigt indendørs og trådte straks i funktion med det resultat, at det lillebækske hjem en time senere var forøget med en ny verdensborger — nr. 7 i flokken.

»Så blev det alligevel landkrabberne, som bragte nødhjælpen hid og sejren hjem,« triumferede Jørgen Storgaard og sendte Lars kvaseskipper et hoverende blik.

Ole blev med rette rost og prist for sin raske dåd, dog vandt han ikke sejr over Knud hos Inger, der underlig nok i mellemtiden havde revideret sin beslutning om at skænke sit hjerte til sejrherren i den usædvanlige kappestrid. Hun valgte Knud. Årsagen dertil røbede hun ikke, men store Søren, der altid havde øjnene med sig, og som gjorde sig til af at have erfaring i elskovssager, ville med sikkerhed påstå, at Ole havde vakt Ingers mishag ved at favne sin passager unødig ømt og blidt under ridtet hertil. Og måske havde store Søren ret. Ole blev i alt fald ikke sørgende pebersvend på grund af vragelsen. Ved vårens komme havnede han nemlig i Brunsnæs som lykkelig jordemodermand.

HUSRÅD

Oh, piger, stryg
kun jeres tøj
samt pudder på
facaden.

Stryg også
mandens pæne hår;
-- men aldrig
middagsmaden!

Jan Pender Schmidt.

MENNESKEBØRN

Af *Hanne Nautrup*. Tegning af *Haakon Hesselager*.

Det var en strålende sommerdag. Ingrid kørte hen ad landevejen til Herlev. Varmen lå dirrende i luften, og skønt hun blot havde en tynd bluse og shorts på, og hendes lange, brune ben var stukket i et par luftige sandaler, perlede sveden frem på hendes høje pande, og hendes mørkebrune hår klistrede sig til ansigtet som på en romersk marmorfigur.

Hun nåede toppen af den sidste bakke og lod cyklen få frihjul nedad. Hun bøjede sig frem over styret og lod vinden suse omkring sig.

Hun trådte nogle gange, men lod være, da pedalerne helt løb løbsk og i rasende fart bevægede sig rundt, så hun måtte sætte benene op på forhjulet.

Netop som det var allermest spændende, gled bakkens stejle fald over i den lige landevej, og farten gik gradvis af cyklen.

Hun drejede forbi den hvidkalkede kirke, hvor hun var blevet døbt 19 år tidligere og muligvis engang skulle stå brud.

Hos købmanden smed hun cyklen op ad muren, greb kurven og tog trappen i et spring.

— Davs, Nielsen, sikken en varme. Puh! Har De fået samlet varerne sammen til mig!

— Ja, de står ovre i hjørnet. De er skrevet på!

— Tak for det — Uhm, her er også bolsjer! Det husker De nu altid! Bolsjeposen havde ligget ved varerne, lige siden hun første gang stavrede ind i butikken for mange år siden. Bevares, hun var ikke sentimental, men kunne ikke skjule, at den dag, posen udeblev, ville være en skuffelsens dag. Hun smilede til Nielsen:

— Ellers er alt vel ved det gamle? De sidste varer vippede faretruende, da hun løftede kurven.

— Ja, det vil sige. Jørgen har jo skrevet i dag. Og — åh, hvis du vidste, hvor ked jeg er af at skulle sige det, Ingrid, men een skal jo sige det!

— Hvad mener De, Nielsen! Jørgen er vel ikke blevet syg?

— Nej, var det endog så vel! udbrød den gamle Nielsen og gned hænderne i forklædet. Der er det i vejen, at han skriver, han vil tage en pige med hjem denne gang. Nu er det sagt, Ingrid!

Ingrid stod som lamslået. Jørgen, hendes dreng og en anden pige. Hun fattede intet, så ikke folk komme ind i butikken og forbavset stirre på den tavse pige, der udadtil plejede at være den gladeste af de glade blandt landsbyens ungdom. Endelig fattede hun sig. Var der gået minutter, timer eller dage. Hun anede det ikke; fornemmede bare tiden som en jævn, ubarmhjertig, grå, glidende strøm, der skulle overvindes.

Nielsen betragtede hende med sørgmodige øjne. Selvfølgelig klarede Ingrid det; hun lod sig ikke så let slå ned. Han havde anet, dette måtte komme. En far kan læse bag linierne i sin søns breve. Men hvor han dog følte med Ingrid. I flere år var hun kommet her som datter af huset; han havde set kærligheden mellem de to unge fødes og gro med årene; og han havde ikke set, men følt sin søns kærlighed dø og gå over i kammeratskab, mens Ingrids levede med uforandret styrke. Nåh, men pigebarnet kunne ikke blive stående der hele dagen.

— Ingrid! Vil du med ind til konen i dag?

Hun rystede benægtende på hovedet.

— Jeg — jeg skal hjemad nu, Nielsen! lidt tøvende kom det, stemmen var hæs og behersket.

— Han kommer altså næste lørdag?

— Ja! Mere var der ikke at sige om den ting. Ingrid sagde farvel, trak cyklen frem på vejen og kørte uden sang og humør hjemad.

*

Alt var travlhed på gården »Skovbryn«.

Ingrid var i marken og malke; første-karlen Erik kørte traktoren, mens på selve gården moderen var i køkkenhaven, og pigen skramlede i køkkenet med middagsmaden.

Erik var forelsket i Ingrid. Den store, stærke, lyshårede dreng havde helt tabt sit hjerte, og da det var første gang, han følte den ægte kærligheds sødme, afstedkom det mange konflikter. Hver gang han kom i nærheden af Ingrid, forandredes hele hans væsen; hans stemme blev hæs, hans bevægelser klodsede, hans hjerne standsede, og hans hænder og fødder voksede til den dobbelte størrelse. Derfor havde Ingrid fået et absolut vrangindtryk af ham.

Når de arbejdede sammen i marken, holdt Erik sig om muligt i den anden ende.

Da Erik i dag kørte forbi med traktoren, hørte Ingrid støjen og så op fra malkningen. Hun vinkede til ham; øjeblikkelig fo'r blodet i hovedet på ham, og det var med største besvær, han fik løftet hånden et par tommer til noget, der svagt mindede om et vink.

Han forbandede sin håbløse skæbne og satte fuld kraft på traktoren hjemad; på gårdspladsen parkerede han og gik et smut ind på kammeret, hvor han smed sig på sengen og stirrede tomt op i loftet.

Kunne Vorherre blot give ham mod, kun et par timer, så ville han invitere hende i biografen i morgen, lørdag.

*

Ingrid så ham komme, smilede til ham. Da han kom nærmere, smilede han, og han stod lidt og så på hende; stilheden blev efterhånden spændt mellem dem; hun vovede for første gang ikke at se op på ham og forstod det ikke.

Han smilede pludselig og så ned på hendes bøjede hoved med de morsomme brune krøller i nakken, hendes faste brune arme og stærke hænder, der taktfast malkede.

Han sagde ikke noget, nød bare stilheden, varmen, duften af græsset og synet af hende.

— Hvad vil du? spurgte hun og plukkede en tusindfryd og begyndte at rive den i stykker uden selv at vide af det.

— Spørge dig om noget?

— Spørg væk! svarede hun i et forsøg på at lade uberørt.

Pludselig fo'r modet i ham.

— Se op, Ingrid! Vil du med mig i biografen lørdag aften?

Hun så op: — Erik!

— Må jeg ikke spørge?

— Hvorfor dog ikke? Jeg vil vældig gerne med, men først søndag aften; jeg skal have ordnet noget lørdag aften.

Hun så hans skikkelse stå rank mod den blå himmel og følte sig gennemrislet af en dyb glæde.

— Åh, Ingrid! Så ses vi søndag! sagde han temmelig fjollet.

— I morgen er det lørdag. Ja, du, vi ses søndag også! lo hun og greb hans hånd, idet hun rejste sig. Puh, min ryg, hvor er det varmt i dag. Man er ved at blive stegt levende!

— Ja! han lo lidt genert. Nåh, men nu må jeg hjemad igen. På gensyn!



— På gensyn, Erik! sagde hun og følte en forunderlig glæde og tilfredsstillelse ved at udtale hans navn.

Han smilede til hende, vinkede let med hånden og gik let gyngende hen over marken.

Hun så smilende efter ham og anede ikke, at gud Amor var ved at gør fangst.

Malkespandene var tunge; hun bar dem ud til vejen, stod og så lidt ud over landskabet og syntes pludselig, solen skinnede igen; hun var spændt på, hvordan Jørgens pige så ud, vældig spændt.

*

Lørdag eftermiddag trak mørke skyer sammen i horisonten, og hele landskabet blev gråt under gråsorte, jagende skyer. Varmen lå trykkende i luften, og sveden løb af dyr og mennesker. Køerne lå udmattede på markerne og gumlede melankolsk, og hestene, der tidligere på dagen var sprunget sprælske omkring, stod nu dvaske og gned bagen op mod markens lave, kraftige træer.

Ingrid så Jørgen den eftermiddag; så ham komme gående med pigen i hånden; i første øjeblik følte hun et stik af smerte og jalousi, så vendte hun sig bort og håbede, de ikke ville opdage hende.

Men de opdagede hende og kom hen til hende. Hun blev omfavnet af ham og overstrømmende præsenteret for hende, og det underlige var, at hun syntes om den lille, mørkhårede bypige, der stod dèr med sit generte smil og sagde:

— Åh, er det Ingrid. Jørgen har fortalt mig om Dem!

Der bestod straks et bånd mellem de to unge piger, og da de lidt efter tog afsted, følte Ingrid sig et venskab rigere, men samtidig vidste hun, at den Ingrid, der for to dage siden kørte til Herlev by, aldrig ville vende tilbage; hun var forsvundet et eller andet sted på den evige vej. Hun var blevet berøvet sine barndomsdages lyse drøm og uskyld, var til en vis grad berøvet troen på een eneste stor kærlighed, men hvad gjorde det; først nu var hun moden til at møde livet og — *ham*.

Pludselig kom de første lyn. Hun så de to løbe for at nå i læ af markens træer, men hun selv løb ikke.

Da de tunge, varme dråber ramte hende, lagde hun ansigtet tilbage og lod sig gribe af stemningen. Hun begyndte at gå ned mod gården; uden hun selv vidste af det, blandedes regnen, der løb i stride strømme ned ad hendes ansigt, med de salte tårer.

Da hun nåede porten, strøg hun sig over øjnene med den stærke, brune arm og drejede ind i gården.

Da hun passerede den åbne ladedør, slog varmen ud mod hende, blandet med luften af hø, gødning og dyr.

Hun følte sig rig og lykkelig.

Ovre i køkkenet mødte hun Erik.

De smilede til hinanden, som bestod en hemmelig pagt mellem dem; det gjorde der også, men de vidste endnu ikke, at pagten skulle vare for livet.

Regnen holdt op, atter brændte solen ned over Guds grønne jord.

TÆNKE-RIM

Vær glad for alt,
hvad Gud har skabt
af godt
fra jord til hvælv.

Vær også glad
for modgangs-tugt;
— blot ikke for
dig selv!

Jan Pender Schmidt.

Årgang 1919.

Af *Morten Nicolaisen*. Tegning af *Peter Jensen*.

Selvfølgelig *var* den ikke nogen skønhedsåbenbaring, min gamle, røde »Indian« — den havde både alderen og udseendet mod sig — men alligevel havde den noget — ja, det er vanskeligt at sige, hvad det var; men enhver passioneret motormand véd, hvad jeg mener. Hvis der er noget, som hedder motor-sex, så tror jeg, den var i besiddelse af denne egenskab.

Jeg selv syntes egentlig ikke, den var grim; men at mine bekendte ikke delte min smag, kunne man vist skønne af kælenavnene, de havde givet den, f. eks.: »Brokkassen«, »Kvarterets skræk«, »Methusalem«, »Den røde djævel« og mange flere.

Jeg har måttet døje meget for naboernes mangel på forståelse af min gamle »Indian«s eksistensberettigelse. Den lavede for meget spektakel — og den lugtede for meget — kort sagt: der var ikke det nedsættende, de ikke kunne finde på at sige om den, og de benyttede enhver lejlighed til at fremkomme med deres chikanerier. — Men så længe spotten kom fra udenforstående, tog jeg ingen notits af den, jeg vidste jo, at det kun skyldtes misundelse og surhed — men at ens kone ikke fandt sig for god til at synge med i koret, irriterede mig. Jeg husker tydeligt hendes spottende, medlidende blik, da jeg præsenterede maskinen for hende.

»Du *vil* da ikke sige mig, at *det dèr* er en motorcykel? Sådan en fortidslevning,« sagde hun giftigt.

»Maskinen er go' nok, og du skal nok blive glad for den, når jeg får den fikset lidt op,« svarede jeg lidt stødt. Hun slog en høj latter op. »Det er svært, så lattermild du er,« sagde jeg irriteret. »Du kan da i det mindste vente med dine sympatitilkendegivelser, til jeg får den i orden. — Men sådan er I kvinder. I er altid så raske til at dømme. Havde jeg haft råd til at købe en ny maskine, havde jeg selvfølgelig ikke anskaffet mig denne her.«

»Nå ikke,« kom det mundrapt, »jeg troede nu ellers, du havde valgt den for udseendets skyld — for den *er* nu ikke helt almindelig — og sikken en sidevogn — den ligner jo en fiskekasse.«

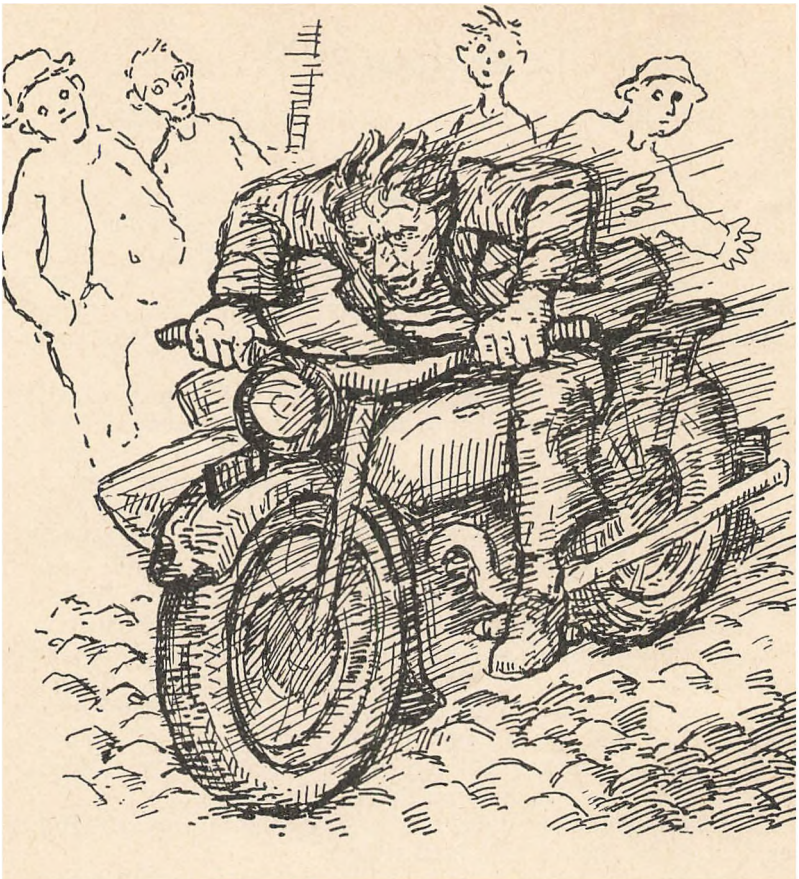

Men nu tabte jeg selvbeherskelsen — der *var* jo dog grænser.

»Det er nogle kønne sammenligninger, du kan finde på,« fnøs jeg indædt, »men du skal ikke genere dig, maskinen bliver heldigvis ikke ringere af det. Hvis jeg havde kunnet få en maskine, der passede til din fordringsfulde skønhed, havde jeg selvfølgelig købt en sådan — men forresten synes jeg ikke, man kan sige, at du er malplaceret i en »fiskekasse«.«

Den sad, og hun snurrede rundt og forsvandt med et langtrukkent »puh«. Det var måske ikke fint sagt af mig, men hun var jo selv ude efter det. Og i grunden holdt jeg jo meget

af Marie — for en kone og en gammel motorcykle har jo, når alt kommer til alt, en hel del tilfælles.

Nå, jeg har siden måttet døje mange flere fornærmelser for den »røde«s udseende.

Da jeg holdt henne foran politistationen for at få den indregistreret, var skæbnen, eller kald det, hvad De vil, så lunefuld at anbringe en flunkende, nikkelskinnende Nimbus 1949 klos op på siden af min maskine. Og i dette selskab måtte den »røde« selvfølgelig falde igennem; jeg måtte med et vist ubehag indrømme, at det godt kunne illudere et gammelt billede: »To generationer mødes«.

»Nå, er det Deres maskine?« spurgte den motorsagkyndige, der bred og selvsikker kom ud fra kontoret. »Hvad model er det?« der var en klang af overlegen spot i hans stemme.

»Det er en »Indian« — 19,« sagde jeg i overensstemmelse med den sørgelige sandhed.

»Nå, ja, men hvilket århundrede?« sagde han med et spydigt grin hen til en klynge nysgerrige, som havde taget opstilling omkring maskinen. Jeg mumlede noget, der helt blev væk i latterbrølene fra forsamlingen, og bed forhånelsen i mig — som jeg plejede.

Den sagkyndige prøvede bremserne og pillede hist og her. Jeg var lidt nervøs for, at han skulle opdage ståltråden, der holdt udstødningsrøret, men han bemærkede det heldigvis ikke.

»Sig mig en ting,« sagde han, da han kom til sidevognen, »vil De gerne af med Deres kone?«

»Min kone,« mumlede jeg lidt desorienteret.

»Ja, det er der al sandsynlighed for, at De kommer, med den forbindelse mellem vognen og cyklen. — Men hvis De sætter lidt pris på hende, vil jeg anbefale Dem at få det i orden.« Han så på mig som på en vordende morder, og jeg slog øjnene ned.

Så kom turen til lyset. Men det var i fin orden. Den sagkyndige nedlod sig endda til at sige et par rosende ord, der næsten fik mig til at glemme det med sidevognen.

»Ja, så skulle vi jo gerne se den igang — for den kan vel gå?« spurgte han med et jovialt smil.

»Ja, ja,« skyndte jeg mig at sige, »men — der er bare lidt — lidt ved kikstarteren, der —« Jeg tav skyldbevidst.

Men den sagkyndige overhørte min stilfærdige bemærkning og lagde sig med sin fulde vægt over starteren. Ratzz! sagde det, da starteren sprang over i tænderne, og han faldt forover og skrammede huden af skinnebenet mod fodhvileren. Han udstødte et smertensbrøl, mens han gned benet.

»Sådan noget møg,« stønnede han, »man kan komme til skade ved det, selv om det står stille. — Men det skal rettes, rettes, forstår De — ellers —. Er De klar over det?«

Han sendte mig et knusende blik og smøgede buksebenet op for at undersøge skadens omfang. Så gik han med et sigende skuldertræk hen til den næste maskine, mens jeg blev stående som sønderknust over udfaldet. — Så røg den tur til Fyn på søndag — og for sådanne småtings skyld. Pokkers osse! Havde jeg selv startet den, var der ingenting sket. — Nå, man måtte vel hellere se at komme hjem til Marie og høre hendes spydigheder.

En ung mand med flyveører og motorbriller i panden kom hen til min maskine og betragtede den kritisk.

»Hvor rask kan sådant et dyr egentlig løbe?« spurgte han med et spottende udtryk i de vandblå øjne.

»Det véd jeg ikke,« svarede jeg overlegent, »jeg har aldrig kørt mere end 137 km med den — men jeg vil antage, at den kan køre en 190 — eller der omkring — men det beror selvfølgelig en del på luftmodstanden,« tilføjede jeg og skottede til hans fremstående ører.

»Er det om dagen?« spurgte den unge mand og rokkede med de veludviklede høreorganer.

»Nej, det er om måneden, selvfølgelig,« sagde jeg og gjorde klar til start.

»Vil den ikke starte?« spurgte han lidt mere imødekommende, da jeg havde trådt på starteren for tyvende gang.

»Jo,« sagde jeg forpustet, »der er ikke noget, den hellere vil, men den kan ikke — i øjeblikket da, men det er nok bare tændrøret, der er sodet.«

»Hva',« sagde en af tilskuerne, »er der osse tændrør i sådan en — så er den jo ikke så gammel, som den ser ud til.«

Jeg nedlod mig ikke til at svare og begyndte at skrue tændrøret af.

»Hvad koster egentlig sådan en maskine?« spurgte en ældre, blåbrillet mand, imens han kiggede interesseret på maskinen.

Men jeg bemærkede ikke det ærlige udtryk i hans øjne for de blå briller og svarede arrigt:

»De tænker måske på at købe den? Eller er det oplysninger til statistikken, De søger? — Nej, den er ikke billig. Jeg er budt 9.700 for den.«

Den gamle mand så ned og tav, men ham med flyveørerne kom ham til hjælp.

»9.700!« næsten råbte han og missede med øjnene, »var det af foreningen til større færdselssikkerhed?«

»Nej, det var af musæet i Vorbasse,« sagde jeg henkastet.

Den unge mand smilte fjoget og blev tavs.

Jeg så rundt på tilskuerne for at se, om der var flere, der havde noget at bemærke, men det lod til, at de havde fået de fornødne oplysninger. Og lidt efter forsvandt de, formodentlig fordi de var bange for, at de skulle til at skubbe mig igang.

Nå, jeg fik heldigvis ikke brug for deres assistance, for snart gav maskinen umiskendelige livstegn fra sig, først lidt haltende på den ene cylinder, men snart efter kom den anden med i de herligste eksplosioner — det som umusikalske motorhadere kalder »spektakel«.

Da jeg kom hjem, stod Marie på verandaen for at tage imod mig.

»Nå,« spurgte hun oprømt. »Ville de ta' den go'?«

»Ja, selvfølgelig,« sagde jeg og undveg hendes blik, »men den motorsagkyndige var syg — det var noget med benet,« tilføjede jeg nølende.

»Jamen, hvad så på søndag?« spurgte hun mørkt.

»Det ordner sig nok, Marie,« sagde jeg trøstende, idet jeg i smug forsøgte at slukke en ulmende glød fra motoren i mit ene bukseopslag.



LYS OG SKYGGE PÅ »TINALYST«

Skildring fra Finland af *Laina Hokkanen*.
Tegninger af *Ole Byskov*.

Dagen havde været lummer og varm og lang. Det sidste hø var blevet bjærget i hus, og efter aftensmaden skulle alle naturligvis bade i badstuen (sauna). Badstuen står gerne lidt isoleret for ildfarens skyld. Lige derved er Reinos elskede kornmark, som nu står med lange, solide strå og aksene så tunge, at de allerede nu bøjer hovedet en kende. Kornageren grænser til birkelunden og denne igen til søen. I aften ligger den blank og mørk, omkranset af de mægtige nåle- og løvtræer — måske den undres over de mange fredelige år, den nu har

oplevet; den har ellers også set andre tider. Dèr lidt borte står endnu resterne af den gamle riihi (tærskehuset). Væggene er fyldt med huller fra dengang, da fjenden sidste gang trampede og hærgede i landet. Lidt borte i indhegningen ligger køerne ved det hendøende bål, hvor de er blevet malket — myggene holder ikke af røgen. For at fuldbyrde idyllen sender landsbykirkens enlige klokke sine spinkle toner ud i aftenfreden.

Inde i sauna var mændene i fuldt sving oppe på platformen med at piske sig med birkeris, ind imellem stak man riset i koldt vand, og så gik det løs igen med at piske sig. Helmi, den unge pige, øste vand på den varme stenovn, og den varme damp steg op.

»Skal I ha' mere løyleja (damp)?« råbte hun op til mændene.

Nu skulle man rigtignok sæbevaskes i varmt vand og med koldt til allersidst. Andre klædte sig på i det lille rum foran badstuen, men Reino greb bare sin tøjbylt og gik i sine birkebarkssko op til huset, mens hans blik kærtegnende dvælede ved kornageren. Det gjorde Reino altid, både sommer og vinter, og altid med den samme ranke holdning og de faste, afmålte skridt, selv om det frøs fyrre grader, eller om sneen gennempiskede hans stolte, hærdede krop nok så lystigt. — Nu tog kvinderne deres bad. Efter denne grundige renselsesproces var der altid nogle ungdommelige gemytter, der sprang på hovedet i søen eller elven eller om vinteren gav den røde, blomstrende hud en ekstra omgang i den løse sne.

Hen på vinteren, når de meterhøje snedriver kunne bære overalt, var det herligt at tumle i sneen, og måneskinnet fik snedriverne til at se ud som tusinde funklende diamanter.

Samme aften gik Reino, sammen med sin lille, trofaste kone, Tina, en lang tur langs kornagrene, gennem birkelunden til søen og helt hen til elven. Og her var stedet, vaskeriet, som det blev kaldt. Begge stod de stille og tænkte det samme: da de for 10 år siden første gang mødtes her.

Floden løb stille og majestætisk, kun med nogle enkelte, bløde kluk; rigtignok hørte man lyden længere nedefra, hvor den vild og ubændig styrtede sig ned i søens dybe, mørke favn; dèr havnede tømmerstokkene også. De blev samlet i en stor flåde og ført over søen. — Men her havde elven dannet en skærmende bugt. Her var ildsted og alt det klare vand, man kunne ønske sig. Om sommeren plejede gårdene heromkring

at besørge storvasken her. Tina, der var Storgårdens raske, unge husassistent, var netop ved storvasken den dag. Et hold renskyllet tøj i balje havde hun sat på en lille græsvold, da der med eet lød høje råb af mandsstemmer. I elven flød en mængde tømmerstokke, hvoraf en enkelt belavede sig på at gæste »vaskeriet«. Straks var der en mand, som med sin bådshage ville forhindre det, men i skyndingen ramte han baljen, der væltede, og det rene tøj lå på jorden.

»Åh,« udbrød manden. Han måtte balancere på de glatte, runde stammer for at få dem til at makke ret. Men han råbte over skulderen: »Jeg skal nok køre vasken hjem for dig!«

Gamle Brune gik ved flodbredden og græssede, mens den ventede.

Da Tina endelig var færdig med alt tøjet og skulle til at køre hjem med det, stod den fremmede der pludselig.

»Hvor skal vi køre hen?« spurgte han.

»Til Storgården — men jeg kan godt selv styre hesten,« svarede pigen.

Manden så sig om.

»Tilhører alle disse jorder Storgården?«

»Nej, engen på den anden side elven tilhører gamle Janne, men han er død, og Lena kan ikke ene magte arbejdet, så hun vil sælge gården. Men i morgen skal der være talkå, for høet skal jo bjærges. Gamle Brune og jeg får travlt igen i morgen,« svarede Tina og tilføjede: »Men nu skal jeg hjem.«

Resolut greb manden tømmen og begyndte at køre, men standsede brat og spurgte:

»Hvad hedder du?«

»Tina,« svarede hun.

»Mit navn er Reino. Jeg har været fløterdreng i mange år — men nu vil jeg være jordbruger.« Så kørte han igen, men råbte over skulderen: »Vores gård skal hedde »Tinalyst«.«

Den unge pige rystede på hovedet. Vel vidste hun, at fløterdrengene var et ejendommeligt folkefærd, men han her var dog den mest mærkelige af dem.

Dagen efter var »talkå« i fuld gang henne på gamle Lenas engstykke, da Reino indfandt sig. Alle egnens unge karle og piger var kommet. Arbejdet gik raskt og lystigt — og snakken endnu mere lystigt, med kåde tilråb og drillerier. — Tinas blik søgte i smug efter den fremmede, men så kun de fremmede fløterdrenge. — Da stod han der igen.

»Lad mig få gamle Brune, så kan du bruge riven,« sagde han.

»Ja, du må godt køre, men ikke for stort læs — jeg går op til huset og hjælper Lena med kaffen.«

Høet blev slået med hølé og straks kørt op til gården og lagt på nogle tørrestativer.

Nu kom Lena og Tina bærende på store kurve. Der var kaffe og kringler til dem alle. Hjerteligt takkede Lena de unge mennesker og ønskede dem Guds velsignelse for deres hjælpsomhed, da hele engen var ryddet.

De unge drev nu i flok ned til broen over elven, hvor sanglegene snart var i fuld gang. — Reino greb Tinas hånd og sagde:

»Jeg skal tale med dig. Vi tager stien gennem birkelunden. — Ser du, nu har vi »Tinalyst«. Jeg har købt Lenas lille gård. Du har vel ikke noget imod at blive min kone, lille Tina?«

Hun vendte sig og stod og betragtede ham:

»Vi kender ikke hinanden — og I fløterdrenge er et uroligt folkefærd, som ikke kan stilles i ro nogetsteds,« sagde hun.

»Ganske rigtigt,« svarede Reino. »Jeg har gjort alle Suomis søer og floder og set en mængde kønne piger og vakre svenska flickor, men der var ingen, jeg ønskede at gifte mig med. — Men det er sandt: jeg kan ikke leve dig foruden.« Og han tog hende ind til sig. »Jeg venter stadig på dit svar, lille pige — vil du?« spurgte han igen. — »Jeg er klar over, at udlængselen vil melde sig ved forårstid, når isen brydes og bølgerne klukker og kalder til friheden. Men når jeg har dig —?« stemmen var bedende, og hans gode, mørke øjne lyste af uendelig godhed. Den høje skikkelse var rank og spændstig, bevægelserne lette og hurtige, som de bliver ved arbejdet på tømmerflåderne.

Da følte Tina, at hun kunne føle tryghed hos denne mand, og tillidsfuldt rakte hun ham begge hænder. — Pagten blev beseglet på ægte, korrekt elskendes manér. Kun birkene var tavse tilskuere.

Sommernatten var næsten lys som dagen. Fra broen lød det lystigt:

Vi bliver ej fodret med sorg eller savn,
men ved glæde vi frister livet.
Den pige, jeg elsker og tager i favn,
hun er yndig — ja, det er givet.

»Åh, de stakler, hvad kender de til glæde eller lykke — ikke sådan som vi, Tinapige,« udbrød Reino helt overgivent. —

Det blev ikke så let for de to på »Tinalyst«. Jorden var stenet og karrig. Men da Reino havde sået de små, tørre korn i den sorte jord, og der så blev det yndigste grønne korntæppe, og siden lange strå og aks ud af det, gik hans tanker på langfart til Ham, der lagde sit levende liv i det altsammen. Efterhånden vidste han, at han udførte al sin gerning for almagtens altseende øjne. Og det blev til et fortrolighedsforhold, så det var naturligt, at han i stilhed bad om held og lykke for sine hænders gerning.

Et forår satte det ind med så pludseligt tøvejr, at den smeltende sne på sin flugt tog det meste af vintersædens spæde spirer med sig. — Med bange øjne så den lille kone på sin mand. Men han sagde roligt:

»Jeg må grave grøfterne dybere og bredere, så skal det nok lykkes næste år.«

Det gjorde det også. Men så kom der en storm med svære haglbyger, som knækkede og ødelagde de unge, spirende aks. — Grædende kastede Tina sig ind til sin mand. Han knugede hende og sagde:

»Vi må ikke fortvivle, om også Vorherre prøver vor tro. Og hvor er vi lykkelige, at vi har hinanden. Vi sælger af besætningen og køber sædekorn.«

Det tredie år stod kornet så rigt og lovende som aldrig før. Men Reino og Tina havde lært tålmodighed. — Nu var det næsten høst. Men da de stod op en morgen, så de straks, hvad der var sket: nattefrosten havde ødelagt alt. Aksene hang slappe, og kærnerne var bløde og ubrugelige. — Længe stod de tavse og så udover de førhen så lovende agre. De følte det næsten, som stod de ved et af børnenes grav.

Endelig sagde Reino:

»Min egen pige, nu bliver vi nødt til at blande bark i brødet. Men kan du huske, du har fortalt, at du som barn var med til i jeres leg at bruge barken som mad? Og der er virkelig næring i den hvide, bløde masse under den yderste skal.«

Tina nikkede kun. —

Det næste år var et mærkeår i »Tinalyst«s historie. Alle afgrøder var gode og blev bjærget i hus i god stand. Takkehymner steg op — ikke overmodige, men i stille ydmyghed.

Da det sidste læs var bjærget, sagde Tina til Reino:

»Nu skal vi ha' brød af det rene korn.«

Han så længe på hende, inden han alvorligt svarede:

»Jeg må igen bedrøve min bedste ven. Men du ved, at vore naboers afgrøder blev ødelagte af frosten, så vi må dele med dem.«

Men han hørte en stille stemme sige:

»Ja, naturligvis.«

Siden har der ingen misvækst været på »Tinalyst«. Og man snakker om de to, der endnu, efter så mange års ægteskab, er som nyforlovede og går aftentur med hinanden under armen — og helst hen til elven, til »vaskeriet«, dèr, hvor det først begyndte med dem.

Der udvises stadig stor hjælpsomhed og godgørenhed fra »Tinalyst«, og der er altid rigeligt til at udøve den med.

»Ved du hvad?« siger Reino, da de er på hjemvejen gennem birkelunden: »Jeg blev forelsket i dig straks, dengang jeg kom til at vælte baljen med tøjet. Jeg blev højligt forundret, for du blev ikke vred.«

»Nej, kunne det have hjulpet at blive vred?« svarede Tina, idet hun tilføjdede: »Men jeg havde aldrig troet, der kunne blive en så udmærket bonde som dig af en fløterdreng.«

»Ja, det er fordi, jeg i al sorg og modgang har haft min lille, tapre kammerat ved min side,« sagde Reino stille. —



ØSTERGÅRD OG VESTERGÅRD

Af *K. Magleby Sørensen.* Tegning af *Johs. Bæch.*

I solnedgangsskæret ånder jorden befriet op efter en bagende varm dag. Gerda Thorsen står ved det åbne vindue og lader den svage brise bringe lidt kølighed ind i stuen, medens hendes blik glider ud over det sommerklædte landskab — bakkedragene med det gyldne korn, der inden mange uger er modent til høst — engen, gennem hvilken åen snor sig, og hvor »Østergård«s røde køer står og nipper til det saftige græs — bøgeskoven, der skyder en smal udløber ind mellem »Østergård« og dens nærmeste nabo mod vest, »Vestergård«, og skjuler de gule bygninger bag det grønne løv ...

Gerda sukker.

Aftenen er så skøn, og man burde ikke en sådan aften lukke sig inde bag fire vægge. Men skrivebordet bag hende flyder med papirer — regnskaber, opgørelser fra mejeriet og den slags — og hun bliver nødt til at gøre noget ved det. Faderen døde for to år siden og efterlod den store gård til sine to døtre, og som den ældste må Gerda bære de tungeste byrder. Mange har prøvet at overbevise hende om, at en ung kvinde på fem og tyve år ikke kan drive en så stor gård alene. Det er en mands arbejde. Der kunne sagtens findes en køber ... Men Gerda vil ikke være med til at sælge »Østergård«. Det skylder hun faderen, der har arbejdet gården frem, så den nu er den største i sognet. Og hun elsker stedet her. Elsker også arbejdet — livet i stald og på mark.

Lillian, der er fem år yngre, vil sikkert ikke være så ked af det, om de solgte gården. Hun har været på husholdningsskole i København sidste vinter og har fået smag på bylivet. I de sidste uger har hun ganske vist ikke talt om det. Nu kan hun sikkert nok tænke sig at blive på landet — som husmoder på en gård. På »Vestergård« ...

Gerda bliver revet ud af sine tanker ved en banken på døren, og da hun vender sig om, står Lillian i stuen.

I det ydre ligner de to søstre slet ikke hinanden. Gerda er høj og lys, Lillian lille og spinkel, og det mørke hår indrammer et fint og velformet ansigt, hvis bleghed understreges af

hendes sorte øjne. Gerda ved godt, at hvad skønhed angår, kan hun slet ikke stå mål med søsteren.

»Hvad synes du så om den?« Spørgsmålet gælder Lillians nye, pastelblå kjole.

»Den er yndig!« svarer Gerda. »Og jeg håber, du må more dig godt i aften!«

»Du har ikke ændret din beslutning?«

Gerda ryster på hovedet.

»Jeg forstår ikke, du vil sidde hjemme sådan en aften!« siger Lillian. »Og så skaffer du mig en masse besvær med at skulle forklare, at du er træt og har travlt med de evindelige regnskaber. For ... sandheden ... kan jeg jo ikke så godt sige, vel?«

»Sandheden! Hvad mener du ...?«

»At du slet ikke bryder dig om at komme på »Vestergård«!«

Gerda mærker, at hun bliver blussende rød, men hun håber, at Lillian ikke lægger mærke til det i det svindende dagslys. Og hendes stemme skælver, da hun siger:

»Hvorfor ... hvorfor skulle jeg ikke bryde mig om det?«

Lillian trækker på skuldrene:

»Jeg ved ikke ... du er blevet så mærkelig i den sidste tid ... men vil du ikke med, så er der ikke noget at gøre ved det! Jeg må skynde mig! Klokken er snart otte!«

Atter står Gerda ved vinduet og ser Lillian løbe over gårdspladsen ned mod stalden, hvor »gamle Jensen«, der har tjent på »Østergård« i en menneskealder, er parat med jumben for at køre den unge frøken til sommerballet på »Vestergård«.

Lykkelige Lillian ...

Hun misunder ikke søsteren hendes lykke. Men hun kan ikke dele hendes glæde med hende.

Gerda lukker vinduet og vender sig mod papirerne på skrivebordet. Selvfølgelig er det sandt, at hun er træt, og at regnskaberne forlængst burde være ordnet. Men Lillian har ret — det er ikke den egentlige grund til, at hun ikke vil med i aften. Og selv om arbejdet er den bedste måde at søge glemsel på, ved hun på forhånd, at det ikke vil lykkes for hende i aften. For hun vil bestandig kunne se de to for sig ... Lillian og Poul.

Hun kan ikke bebrejde dem noget. Og der er jo ikke spor at sige til, at de er blevet forelsket i hinanden. Lillians skønhed og charme, hendes ungdom og friskhed kan jo kun virke tiltrækkende på en mand som Poul Hass. Hendes store, sorte

øjne har ikke mistet det barnlige, spørgende, hjælpeløse, der kan give Poul anledning til at udfolde det beskyttende væsen, han i sin dumme mandfolkestolthed forsøgte at anlægge overfor Gerda, og som kunne gøre hende aldeles rasende. Sådan følte hun det — dengang! Hvor kunne han dog være irriterende, når han med sit drillende smil fortalte hende, at hun ville ødelægge sin ungdom, hele sit liv ved at ville være »mand« på en gård! »Frøken gårdejer!« var et af hans stående udtryk.

Poul Hass var først kommet til egnen for et årstid siden, da han købte »Vestergård«. Han var en dygtig landmand — derom kunne ikke diskuteres — men derfor havde han ingen ret til at lære hende, hvordan en gård skulle drives. Som om hun ikke selv vidste det!

Hver morgen er Gerda tidlig oppe og rider en tur på den grå hest, som faderen forærede hende på hendes 20 års fødselsdag. Det var på en af disse morgenture, hun første gang traf den ny ejer på »Vestergård«. Siden hændte det ikke sjældent, at de mødtes — tilfældigt, aldrig efter aftale — og sammen red ind gennem skoven. Efterhånden voksede der en slags kammeratskab op imellem dem. Hun vænnede sig efterhånden til hans drillende tone. Hun vidste godt, at folk på egnen begyndte at snakke om dem. Men de talte aldrig om andet end landbrug— eller drøftede rent neutrale emner. Men i vinter, da Poul Hass var bortrejst i to uger, og hun måtte ride alene hver morgen, gik det op for hende, hvad han var kommet til at betyde for hende. Hun blev først vred på sig selv, forsøgte at kæmpe mod sine følelser, men da de første gang red ud sammen efter hans tilbagekomst, stod det hende klart, at hun elskede ham.

Men betød hun noget for ham?

Om foråret, da Lillian vendte hjem fra København, forandrede det hele sig.

Aldrig vil Gerda kunne glemme den morgen, da hun kom ned i stalden og opdagede, at den grå hest var borte. Hun havde ikke været ude at ride en hel uge, fordi en af gårdens piger var syg, og Gerda derfor måtte hjælpe til med morgenarbejdet. Men netop denne forårsmorgen var vejret så dejligt, og hun ville ride en lille tur. Hun blev meget forbavset, da hun erfarede, at det var Lillian, der havde lånt hesten. Søsteren havde aldrig brudt sig særlig om at ride. Men Gerda ville ud en tur, så hun tog sin cykel og kørte ad skoven til. Måske

hun ikke skulle have gjort det. Eller ... det var vel i grunden det bedste, at hun straks blev klar over, hvordan sagerne stod. Men hver dag siden har synet plaget hende — synet af de to ryttere, der forsvandt mellem træerne. Selv på afstand kunne hun kende dem. Det var Poul og Lillian ...

Hun vendte straks om og kørte tilbage til gården. Og hun havde brug for al sin selvbeherskelse, da Lillian vendte hjem, glad, med farve i de ellers blege kinder.

»Jeg hører, du har savnet hesten ...« sagde hun.

»Det betyder ikke noget. Du ... du må gerne låne den!«

»Jeg er ikke meget for at ride, det ved du godt. Men det var sådan en dejlig morgen, og så fik jeg pludselig lyst til en ridetur. Jeg traf for resten Poul Hass.«

»Nå ...«

»Han — han bad mig hilse! Og så skulle jeg sige, at du vist går alt for meget op i arbejdet!«

»Det må vel blive min sag og ikke hans!«

Siden er der gået mange morgener, hvor Gerda ikke har været ude at ride. Og sker det endelig, rider hun en anden vej. Hun bryder sig ikke om at træffe Poul. Han skal ikke vide noget om hendes skuffelse — hun er bange for ikke at kunne skjule sine følelser, om hun bliver alene med ham. Og hvis det er Lillian, han elsker, vil hun ikke ødelægge noget for dem. Dertil holder hun alt for meget af sin søster. Hun ved ikke, om Lillian nogen sinde oftere har lånt hesten. Men hun er borte næsten hver aften — og hun lægger ikke skjul på, at hun cykler over til »Vestergård«. Ellers siger hun ikke meget om det, nævner aldrig mere Pouls navn.

Og nu er hun taget af sted til »Vestergård« igen. Til sommerbal. Måske hun i dette øjeblik danser med Poul ...

Gerda lader papirerne på skrivebordet passe sig selv og går tidligt i seng. Men hun kan ikke falde i søvn. Først langt over midnat kommer Lillian hjem. Gerda kan høre lyden af en bils motor — det er vel Poul, der kører Lillian hjem. Han har for nylig fået bil, ved hun. Lidt efter kan hun høre søsteren komme op ad trappen, nynnende ...

Og Gerda borer ansigtet ned i puden, for at ingen skal høre hendes gråd.

— — —

Næste morgen skinner solen fra en skyfri himmel, og det tegner til atter at blive en varm dag. Gerda er tidlig oppe og

trækker den grå ud af stalden. Hesten vrinsker af glæde over at komme ud. Oppe under den blå himmel synger fuglene deres morgensang. Duggen glitrer i spindelvævene, og sommerens røde, gule og blå blomster lyser langs grøftekanten. Men Gerda er blind for skønheden omkring hende. Kunne hun blot blive ved at ride ... bort ... bort ...

Pludselig hører hun hastige hovslag bag sig, og et øjeblik efter råber en stemme hendes navn.

Den blotte klang af den kendte stemme jager blodet op i hendes kinder.

»God morgen, Gerda!« Nu er han nået op på siden af hende. »Du rider den forkerte vej!«

»Det kan vel være ligegyldigt ...« Hun må tvinge sig til at være afvisende, kold, at ikke hendes stemme skal røbe hende.

»Jeg vil gerne tale med dig, Gerda!«

»Nå...«

»Er der ... er der ... noget i vejen ... du er så ... så mærkelig ...?«

»Hvad skulle det vel være?«

»Jeg ... jeg ved ikke. Hvorfor var du ikke med i aftes? Jeg savnede dig!«

»Der var vel nok til at mildne savnet!«

»Gerda!« Han greb hendes hest ved tøjlen. »Lad os vende om. Jeg vil — som jeg sagde — gerne tale med dig. Lad os ride vor sædvanlige tur — ind gennem skoven!«

De vender hestene og rider tilbage. Gerda lader sig sløvt lede med. Hun skulle altså tømme sit smertens bæger til bunden. Ride ad de kendte veje og stier — sammen med ham. Hun er ikke et øjeblik i tvivl om, hvad han vil tale med hende om.

De rider i tavshed ved hinandens side. Hun ser stift frem for sig og lægger ikke mærke til, at hans blik hviler på hende med en forundret spørgen.

Først da de næsten har nået skoven, bryder hun tavsheden:

»Du ... du ville tale med mig.«

»Det har jeg villet længe. Men du har ikke været til at få i tale. Hvorfor ved jeg ikke. Lillians forklaring om træthed og travlhed tror jeg ikke rigtig på. Men nu må vi tale sammen. Jeg har lovet Lillian ...«

Så har hun altså gættet rigtigt! Han vil tale med hende — om søsteren. Fortælle hende, at han elsker Lillian! Det er jo

latterligt, gammeldags. Plejer to unge nu om dage ikke at ordne den slags selv! Hun mærker vreden skylle op i sit sind, og uden rigtig at vide, hvad hun gør, tager hun hårdt om ridepisken og lader den suse ned over Pouls hest.

Smerte og skræk får den brune hest til at stejle, og i næste sekund farer den af sted med en sådan fart, at Poul må klamre sig til dens hals og forgæves gør forsøg på at standse det skrækslagne dyr, der et øjeblik efter er skjult bag skovens træer.

Så hurtigt går det altsammen, at hest og rytter er borte, før det går op for Gerda, hvad hun har gjort. Det er ingen spøg at skulle ride gennem skoven på en hest, der er tirret til vildskab. Den mand, hun elsker, er i livsfare — takket være hende!

Hun borer hælene i hestens sider, bøjer sig frem i sadlen og råber med munden mod hestens øre:

»Grå! Grå! Det gælder livet ...«

Hesten synes at forstå hende. Den strækker ud alt, hvad den evner. Inde i skoven deler vejen sig. Skal hun ride til højre eller venstre? Hun standser »Grå«, lytter, men kan intet høre. Den bløde skovbund dæmper lyden. Der er spor af mange heste, og hun kan ikke se, hvilket der er det friskeste. Så vælger hun vejen til højre, håber, det er den rigtige. Og så går det videre i strakt galop, medens hun bøjer sig ned over hesten for ikke at blive ramt af en lavt hængende gren.

Hvis der tilstøder Poul en ulykke, er det hendes skyld ... hendes skyld ... Grå ... Grå ... vi må ... vi må nå dem, inden der sker noget ...

De er næsten nået gennem skoven, da en hest pludselig tumler frem fra en sidevej til venstre og er nær ved at tørne sammen med hende og Grå, inden den fortsætter sit vilde løb.

En brun hest.

Uden rytter ...

Resolut drejer hun til venstre, og et øjeblik efter finder hun Poul. Han ligger på jorden, tilsyneladende livløs, med blodet løbende fra en dyb flænge i panden.

»Poul! Poul!« kalder hun, idet hun springer af hesten og bøjer sig ned over ham. Han lever! Hun lægger en skælvende hånd mod hans bryst og mærker hans hjerte banke. Så river hun det ene ærme af sin lyse sommerbluse og begynder at

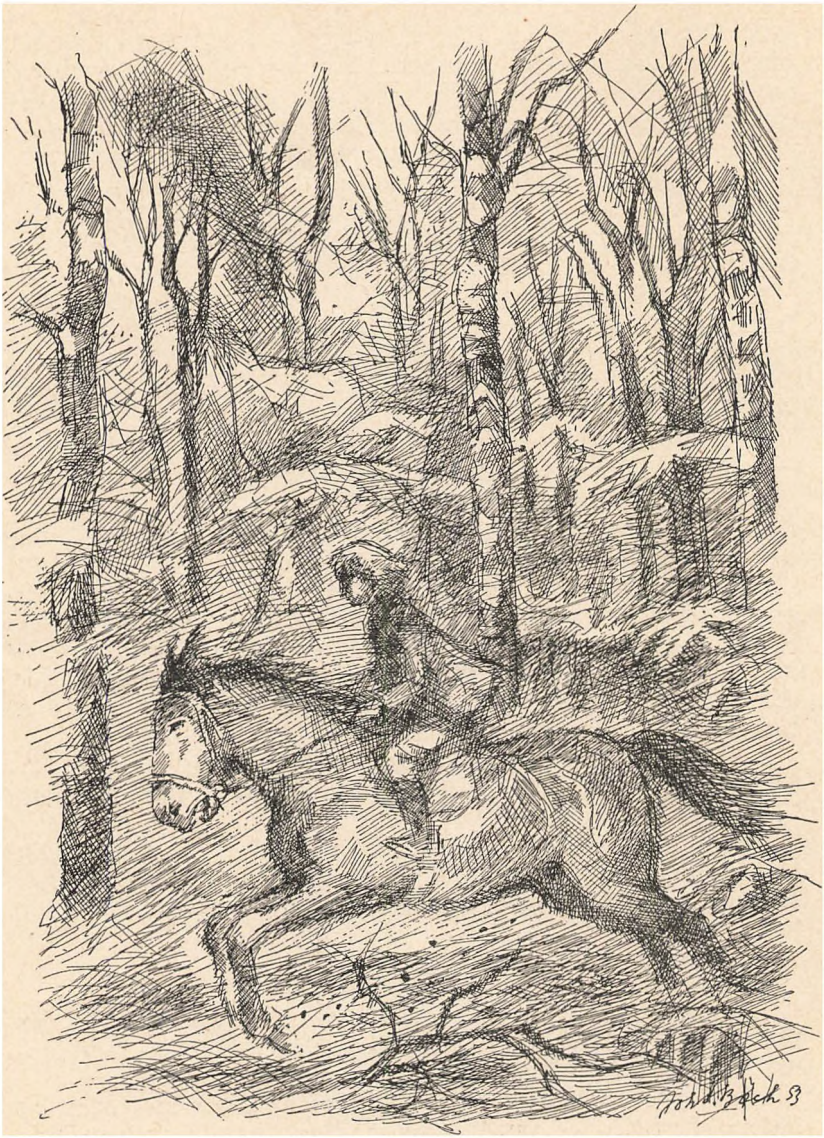

tørre blodet bort fra såret i panden. Hendes øjne dugges af tårer. Aldrig før har hun været ham så nær — hun er lige ved at ønske, at dette måtte vare ved. Når han kommer til bevidsthed, vil han hade hende, afsky hende for, hvad hun har gjort. Men indtil da ...

Hun bøjer sig helt ned over ham og kysser ham på panden, ømt, varsomt, men i det samme slår han øjnene op og stirrer forundret på hende.

»Poul, Poul ...« siger hun, kæmpende med gråden.

»Det var vel nok en ridetur!« Han forsøger at smile og vil rejse sig op, men hans ansigt fortrækker sig i smerte. »Du kommer nok til at hente hjælp!«

»Og lade dig ligge her alene ...« Hun ser til siden, tør ikke møde hans blik.

»Der er såmænd ingen, der løber med mig! Men måske ... hvis du hjælper mig ...«

Smerterne stammer fra højre side. Benene er der ikke noget i vejen med, konstaterer han, da hun har hjulpet ham op. Med stort besvær kommer han i sadlen, og medens hun fører Grå ved tømmen, bevæger de sig langsomt af sted. Sådan holder de en halv time senere deres indtog på »Vestergård«.

Her er alt vild forvirring. Den rytterløse hest er kommet løbende ind i gården, og der er blevet ringet til de nærliggende gårde om hjælp ved eftersøgningen.

Poul bliver hjulpet til sengs, og der går bud efter lægen.

Gerda sidder i »Vestergård«s dagligstue og venter. Der er ikke andet tilbage for hende nu — end at vente. Vente på lægens tilladelse til at tale med Poul, bede ham om tilgivelse. Vente på Lillian, som vel snart må være her. Der er i hvert fald sendt bud også til »Østergård«. Mærkeligt for resten, at hun ikke forlængst er kommet ...

— — —

Poul sidder op i sengen, støttet af puder. Ud over et par brækkede ribben og såret i panden har han ingen skade taget.

»Gerda!« siger han og rækker hånden frem imod hende. Men hun lader, som om hun ikke ser det, og bliver stående et par skridt fra sengen.

»Jeg ... jeg skammer mig ...« siger hun. »Kan du tilgive mig? Jeg ... jeg ved slet ikke, hvad der gik af mig ... jeg er taknemlig over, at der ikke skete noget værre ... det ... det er jo ikke min skyld, at du ikke ... ikke kom noget værre

til ... nu går jeg, Poul ... og så ... Lillian må jo snart være her ...«

»Det var en hel tale!« siger han. »Men hvorfor skulle Lillian komme?«

»Hendes plads er da her!«

Han stirrer på hende med overraskelse i blikket. Så ler han:

»Lad os ikke tale om Lillian — nu! Jeg vil hellere fortælle dig, at jeg drømte så dejligt derude i skoven!«

»Drømte ...«

»Ja — for det må have været en drøm! Jeg troede, jeg var i himlen, og en engel bøjede sig ned over mig og kyssede mig ...«

Hun bider sig i læben. Vil han gøre nar af hende?

»Men ...« fortsætter han, »det var måske ikke en engel — men et menneske ...«

Gerda kan stadig intet sige, forstår ikke, hvor han vil hen. Så rækker han igen hånden frem imod hende:

»Kom helt hen til mig, Gerda! Jeg vil gerne se dit ansigt!«

Hun forstår stadig ikke, men går hen til sengen. Han ser undersøgende på hende, så udbryder han, idet hans ansigt oplyses af det drilagtige smil, hun kender så godt:

»Er det ikke blod, du har på dine læber?«

Mon hun har bidt sig så stærkt, at hendes læber er kommet til at bløde? Men så går det med eet op for hende, hvad han mener. Han ved, at hun har kysset ham ...

Og så brister det helt for hende. Hun kaster sig på knæ ved sengen og brister i gråd.

»Lille Gerda!« siger han stille. »Elskede lille Gerda! Bryder du dig virkelig om mig!«

»Ja ... ja ... men ... jeg ... jeg troede jo, det var Lillian ...«

»Hvor kunne du tro det?«

Hun rejser sig op, sætter sig på sengekanten, tager hans hånd. Nu må de have talt ud. Er det hele virkelig en eneste misforståelse?

»Jeg så jer sammen en morgen i skoven. Siden tilbragte Lillian jo al sin tid herovre ...«

»Det er rigtigt! Vi red en morgentur sammen — en eneste gang! Og det var sandelig ikke mig, der var magneten, som trak din søster herover. Det var jo netop det, jeg ville tale med dig om. Det lovede jeg Lillian i aftes. Hun havde ikke mod til

at gøre det selv. Hun sagde, du var blevet så underlig i den sidste tid, så hun var lige ved at være bange for dig. Det er såmænd en af mine karle, din søster er blevet forelsket i. En prægtig ung mand, som kun har den fejl, at hans eneste kapital består i et par arbejdsvillige næver. Din søster var bange for, at du ikke ville synes om, at han giftede sig med hende. Derfor lovede jeg at tale med dig. Kære, lille Gerda! Jeg har længe vidst, at jeg elskede dig, men jeg troede, at du ikke brød dig om mig, og at det var derfor, du holdt dig borte fra mig! Men nu vil alt blive godt, ikke sandt?«

»Jo, Poul!«

»Hvad mener du om, at vi lader Lillian og Erik rykke ind her på »Vestergård« som forpagterfolk! Eller måske lader dem købe gården — jeg vil gerne sælge den til ham, og når Lillian får udbetalt sin del af arven, kan de nok klare det! Så bliver både »Østergård« og »Vestergård« i familien!«

DE FLITTIGE HÆNDER

Ja, håndens flid
er lovpris værd
hos gamling
som hos pode.

Men tifold prist
hver flittig hånd,
der virker for
det gode!

Jan Pender Schmidt.

EN LEKTION

Fortælling af *Niels Kjøngsdal.* Illustrationer af *Minna Detlefsen.*

Ole — den unge fiskerknøs — havde sat sine forældre adskillige grå hår i hovedet ved sine mange gale og skæve streger. Hvad hjalp det, at han var den raskeste og kækkeste mand i båden ude på fiskerøgt i hårdt vejr, når han til gengæld brugte sin fritid i land til at lave basseraller, så lejets retskafne beboere måtte korse sig. Selvom Oles udskejelser hverken havde præg af uærlighed eller egentlig ondskab, fandt man hans adfærd til skade for renommeet i det lille fiskerleje, hvor man satte en ære i korrekt og regelret levevis.

Derfor kom Ole i vanry, og nu havde hans sidste udfærd slået hovedet på sømmet, så alle i fiskerlejet — hans familie og hjertenskær iberegnet — havde vendt ham ryggen. Tænke sig, at den vanartede klør under en landbofest i købstaden havde slået næsen skæv på borgmesterens søn, fordi denne i ungdommelig vigtighed havde hånet fiskerlejets ungdom med en spydig bemærkning om, at det var tydeligt at se, at der var kommet bønder til bys. Helt sagesløs var offeret altså ikke, men det berettigede jo ikke Ole til at skamslå en sådan standsperson for slig bagatel, skønnede man. Ole var da også blevet anholdt af politiet og havde nu en kedelig og dyster rettergang i vente.

Sin fars tordentale over affæren havde Ole taget imod uden at blinke med en forklarende ytring om, at han ikke lod sig og sine kammerater håne af sådan en vigtigper. Faderen tog dog ikke hans forsvar gyldigt, men kaldte ham for familiens sorte får, der bragte vanry over slægten, og at det derfor var bedst, om han havde været over alle bjerge. Oles brødre, Jens og Jørgen, sagde noget lignende. Hans mor sagde ikke så meget, hun bare græd, men det sidste pinte Ole allermest. Han kunne heller ikke undgå at bemærke den misbilligende skulen, lejets beboere sendte ham. Værst af det hele var dog, at Frida, hans sværmeri, med fortørnelse og uvilje skammede ham ud og sagde, at herefter kunne han passe sig selv samt ryge og rejse, hvorhen han ville.

Nu stod Ole på brinken og stirrede mørkt og tankefuldt ud over den islagte bugt, hvor et par fiskere stod og stangede



ål. Oles sind var i oprør over det mishag, afstraffelsen af den dumvigtige spradebasse havde vakt i lejet. Han havde dog i forvejen advaret spotteren mod at fortsætte med sine hånsord, uden at det havde frugtet. Hvad var der da andet at gøre end at slå til. Når fyren ikke ville høre, måtte han føle. Efter Oles mening var det da ikke alene snæversyn og banal dømmesyge, der kunne fremkalde den omtalte fordømmelse af hans selvforsvarende handling. Men man ønskede ham åbenbart langt væk efter dette, som var han en skabet hund. Nu vel, ønsket skulle blive opfyldt. Hellere helt forsvinde end at gå her og blive ugleset.

Ole havde egentlig haft ålefangst til hensigt. Nu ændrede han beslutning og drev med ålejernet på nakken om langs stranden for at aflægge sin gamle ven og gudfar, Rasmus skipper, et besøg. Hos ham ventede han i alt fald forståelse.

Dagen efter blev der i fiskerlejet flaget på halv stang for Ole. Han havde ikke været hjemme om natten, og der havde

dog ikke været bal på kroen. Det sidste, man vidste om ham, var, at han sent på eftermiddagen den foregående dag var gået ud på isen med sit ålejern på nakken. Kunne der mon være tilstødt ham noget dèr? gisnede man. En undersøgelse lod desværre til at bekræfte det. Ved en mindre våge et par kilometer fra land fandt man hans kasket og hans ålejern liggende. Så kunne man tænke sig til resten. Den dumdristige vovehals, som han jo var, havde uden tvivl vovet sig for langt ud — eller måske endog med vilje — hvem vidste det. At han var blevet derude, var hans fundne ejendele på åstedet i alt fald stumme vidner om.

Da slog Oles omdømme brat kontra. Nu kom alle pludselig i tanker om alle Oles gode egenskaber. Hans raskhed og gode indsats på søen under de hårde tørn, hans hjælpsomhed og gode humør og hans kammeratlige sindelag vejede nu hans ungdommelige udskejelser højt til vejrs i vægtskålen. Man drog sammenligning mellem ham og Lars Tops Marius, der var både doven, dorsk og vranten, og man fandt, at ham kunne man egentlig bedre have undværet, når det endelig skulle være. Der blev søgt efter Oles lig med vod og lange stænger.

»I finder ham herse mig ikke, han er draget syd på med strømmen,« sagde gamle Rasmus skipper, der stod og så til med et følelsesløst, nærmest underfundigt udtryk i sit rynkede ansigt. Han, den gamle kyniker, havde åbenbart ikke samme forståelse af situationens alvor som de andre.

»Rimeligt nok, eftersom ingen kan flyde mod strømmen,« lød det spidst fra føreren.

»Da har Ole længe nok vandret mod strømmen, så for ham må det være en forandring,« bemærkede Rasmus med en egen betoning. Men ingen gad svare den gamle original, der gerne ville sætte sine ord på skruer. Eftersøgningen forblev resultatløs.

Sorgen i Oles hjem var knugende. Moderen græd, og faderen fortrød nu sine strenge ord. Ole havde dog været hans bedste hjælper på søen. Selvom de to ældste, Jørgen og Jens, var gode nok, kunne ingen af dem dog måle sig med Ole.

Rasmus skipper, der var knyttet til familien med blodets bånd, trøstede ikke.

»Du ønskede ham jo selv over alle bjerge,« sagde han skånselsløst til Oles far. »Nu er han draget nedenom, og det må vel være hip som hap.« Og når han kom i snak med de andre

fiskere om Ole, gav han sædvanligvis den besked, at Ole til trods for at han havde været lejets bedste mand, var blevet frosset ud på grund af ammestuemoral og snæversyn.

Den eneste, der fandt lyspunkt i tragedien, var Lars Tops Marius. Han havde længe haft et godt øje til eksportørens datter, Frida, men havde været handicappet af Ole. Nu øjnede han en chance og friede til Frida. Men Frida følte det som en hån mod Oles minde og sig selv, at Marius, den klodsmajor, så kort efter indbildsk bød sig til som erstatning for Ole. Hun stirrede på ham med et blik, der isnede ham helt ind i det allerinderste, og sagde: »Mener du dig virkelig egnet til at træde i Oles sted. Fy, Marius, gå hjem og skam dig og få aldrig mere storhedsvanvid.« Og Marius luskede bort som en våd hund.

Frida kunne ikke glemme Ole. Alle hans lyder trådte nu i erindringen om hans mange dyder tilbage i glemsomhedens skygge. Og Rasmus eksskipper — den snurrige gamle snegl — gav hende medhold. Han påstod endog, at Oles afstraffelse af den hovne og dumvigtige borgmestersøn ikke alene var på sin plads, men tillige en velgerning, eftersom fyrens braktud havde fået en bedre facon, efter at Ole havde rettet den. Ole burde efter hans påstand ligefrem have været indstillet til Carnegiefondet, når ret skulle være. Frida måtte trods sin sorg smile ad eksskipperens påstand, men det gjorde hende godt at høre, at han altid tog sin protegé i forsvar. Men så kom de forfærdelige tanker, som havde redet hende som en mare. Havde Ole af egen fri vilje kastet sig ud i vågen over fiskerlejets dadel og strenge dom, eller forelå her et ulykkestilfælde? I forsigtige hentydninger rettede hun en dag en forspørgsel til Rasmus skipper desangående, men han gav kun det lakoniske svar, at Ole til en forandring var draget med strømmen syd på. Det var et sært svar, syntes Frida hovedrystende og tænkte, at der vist var noget om folks påstand om, at den gamle eksskipper havde en skrue løs.

Tiden gik sin gang. Savnet af Ole var afbleget, men han, den raske gut, var ikke glemt. Erindringen om ham skulle hans gudfar nok vide at holde vedlige. Ved enhver lejlighed fremsatte han sin sædvanlige påstand om, at hans protegé var frosset ud af lejet. Man indså vist, at der var noget om påstanden, og mange følte sig trufne. Derfor undgik man helst at komme i disput med Rasmus skipper om emnet.

Frida havde haft mange friere, og vidende herom udbrød Rasmus en dag: »Det er svært, som du er omsværmet af giftesyge galaner, lille Frida, men du svigter da ikke Ole, vel?«

»Det har jeg ikke gjort hidtil, Rasmus, men vil du have, at jeg skal blive gammel jomfru?« svarede hun halvt spøgefuldt og smilte over hans ivrighed i spørgsmålet.

»Bestemt nej, min pige, men det bliver du heller ikke. Se bare tiden an,« trøstede han.

En så ulogisk snak tjente efter Fridas mening som tydelig bevis for, at det var ved at rable for eksskipperen. Dette bestyrkedes hun iøvrigt i ved en udtalelse af Lars landpost forleden dag om, at hans gamle ven, Rasmus skipper, var på vej til at blive spiritist, og da Frida ville have nærmere motivering for denne påstand, svarede landposten lunt, at han som kongelig embedsmand havde sin tavshedspligt, men når folk fik breve fra de døde, var der noget sært mystisk ved det. Med den besked forlod han med et hemmelighedsfuldt smil Frida i en underlig grublen.

En frostklar dag næste vinter stod Rasmus skipper ved korsvejen, da rutebilen kom og holdt an. En ung, velklædt mand med et friskt og livsglad ansigt sprang ud, rakte hånden frem og hilste hjerteligt: »Goddag, gudfar.«

»Goddag, min dreng, og velkommen hjem,« genhilste skipperen synlig bevæget, idet han tilfreds mønstrede den unge mand og tilføjede: »Du ser mig ikke ud til at komme hjem som den forlorne søn, Ole.«

»Nej, heldigvis,« svarede den anden og slog sig oprømt på brystlommen. »Jeg har tjent skejsere på langfarten, så jeg nu med lethed kan refundere dig din elskværdige finansiering, da jeg drog af. Men hvordan står det til i lejet?«

»Godt, min søn, man flagede på halv stang for dig, da du var borte.«

»På halv stang — — hvorfor i alverden det?«

»Fordi man troede, du var dronet, og tror det for resten endnu,« lød svaret.

»Druknet — men hvorfor det?«

»Fordi jeg gav krapylet en velfortjent lektion, og jeg skal for sanden love for, at den gjorde sin virkning. Du blev næsten betragtet som en helgen.«

Skipperen kluklo.

»Hvad bestod den lektion da i?«



»Ja, det har jeg med vilje undladt at fortælle dig i brevene. Nu skal du få det at vide, men det bliver for en ordens skyld mellem os to, forstår du.«

»Ja, bevares.«

»Du efterlod dit ålejern, da du forlod mig, og havde en gammel kasket liggende hos mig. Disse to ting anbragte jeg samme aften nær en våge ude i bugten, og så — ja, så formede resten sig af sig selv.«

»Men, gudfar dog, hvor kunne du — — —?«

»Hold mund, dreng, og se, hvem der kommer der henne på vejen.«

Ole vendte sig om. Det var Frida, som kom. I samme øjeblik hun fik øje på de to, standsede hun op som forstenet, og i næste nu vaklede hun. Men Ole, der var adræt som før, sprang til og hindrede hende i at falde.

»Hejsa, lille Frida. Hold nu ørene stive, jeg havde jo forberedt dig. Men nu kan I give jer god tid og snakkes nærmere ved, så iler jeg i forvejen til Oles hjem og forbereder ankomsten, at ikke hele huset skal ramle sammen ved overraskelsen.« Med disse ord hastede den gamle af sted.

Lidt efter stod Rasmus skipper i stuen hos Oles forældre.

»Nu kommer Ole,« udbrød han uden omsvøb, der var ikke lang tid til udenomssnak, skønnede han.

»Hvad — hvad er det, du siger, mand?« stammede Oles far og sprang op fra stolen.

»Jeg siger, Ole kommer, du er vel ikke døv, Kresten.«

»Men Gud, nu så længe efter, hvor fandt man ham,« ytrede Oles mor og foldede andagtsfuld sine rystende hænder.

»Han kom med rutebilen, lyslevende, og han kommer herse mig ikke som den forlorne søn, skal jeg love for. Han er en hel krøsus at se på.«

»Lyslevende — taler du i gåder, Rasmus — eller — — —?«

»Så kan du i alt fald få gåden løst ved at kikke gennem vinduet,« vedblev Rasmus triumferende og pegede ud, hvor Ole og Frida kom hånd i hånd med lykkens sol lysende over deres unge ansigter.

Da græd Oles mor påny, som hun så ofte havde gjort, men i dag var det af glæde. Det lille fiskerhjem stod som på gloende pæle.

En times tid senere var alle flag i fiskerlejet gået til tops. I dag flagede man på hel stang for Ole.

Rasmus skipper — den gamle kyniker — havde taget opstilling på brinken, så på de mange viftende flag og mumlede: »I sandhed, det var herse mig en god og virkningsfuld lektion, jeg der gav dem.«

Da Jens Røgter var til bryllup

Af *Steffen Steffensen.* Tegninger af *Tage Andersen.*

Det var meget uforsigtigt af Kræ Justesen at omtale sin datter, Julie, som han gjorde, overfor Jens røgter; han vidste sikkert nok, hvordan Jens havde gået og snakket vidt og bredt om at få hende til kone — og at de andre karle i byen ivrigt opmuntrede ham til at få frieriet overstået.

Alle og enhver kunne dog forstå, at det aldrig kunne blive til noget med den velstillede gårdmands eneste datter og den halvsære røgter; — og når hun nu var ringforlovet med en gårdmandssøn fra nabosognet, så burde hendes far ikke ligefrem gå og friste Jens og sige, at hun havde gået og ventet på ham længe — og en hel del andet sludder — selv om det kun var i spøg. — Jens røgter tog det måske op i ramme alvor, og det var synd, om han nu gik og lagde mere deri end godt var.

Der var dog ingen, der kom til at fortryde uforsigtigheden mere end Kræ Justesen selv, for fra det øjeblik af talte Jens ikke om andet end de muligheder, han havde haft — og muligvis endnu havde — hvis han kunne få »pirret den gårdmandsson af pinden«, som han sagde. — Det havde ikke været til at holde ud, hverken for Julie eller de andre af familien, og da snakken bestandig så ud til at finde ny næring, så Kræ Justesen ingen anden udvej end i al stilhed at sige Jens op og i stedet få ham listet ind som fodermester på en gård et par mil borte.

Imidlertid betingede Jens sig ved afskeden lov til at komme med til det forestående bryllup, og det måtte Kræ Justesen love ham, selv om datteren græd sine modige tårer over historien, som hun altså heller ikke på sin bryllupsdag skulle undgå at blive mindet om på en ret nærgående måde.

Alt det postyr nåede dog ikke Jens røgters øre; han havde straks afskrevet enhver fordring og glædede sig nu kun til brylluppet, der var fastsat til hen på sommeren.

*

De sidste fjorten dage før brylluppet gik Jens som i en drøm, og da dagen kom, var alt forberedt på bedste måde. Stadsen

var i orden, og manden var lejet, der skulle afløse ham ved kreaturerne.

Lige over middag kom afløseren, og Jens gik straks i gang med at gøre sig i stand. — Klæderne var ikke helt nye, og han havde heller ikke været alt for omhyggelig med at holde dem rene; det hævnede sig nu! — Men så havde han til gengæld anskaffet sig både det ene og det andet til at fikse op med: Kravetøj med slips, sokker med sokkeholdere og meget andet. Jo, han regnede med at være lige så flot udstyret som de fleste andre. — Nu gjaldt det blot om at få stadsen til at sidde.

Værre var det, at barberingen nærmest mislykkedes, sagtens på grund af nervøsitet; et stort sår på hagen lod sig ikke fjerne, selv om han prøvede derpå med alle tænkelige midler.

Og alt dette tog tid! — Konen på gården var ude i Jens røgters kammer for at skynde lidt på ham og muligvis give ham en håndsrækning ved et eller andet. Hun mindede ham om, at klokken var halv to, at det var klokken to, vielsen fandt sted, og at der endda var et stykke vej at cykle; men da hun lidt efter igen kikkede ind til ham, stod han endnu og fumlede ved slipset. — Nu måtte han skynde sig, hvis han ikke skulle komme helt bagefter! — Hun ordnede slipset, så det kom til at sidde nogenlunde, og næsten skubbede ham ud af døren.



Men så var det den cykel, der skulle pudses lidt og pumpes — og klokken blev henimod to, før han endelig kom af sted.

Det var herligt sommervejr; fuglene sang, og Jens sang med. — Alt det gamle — skuffelser og den slags — var glemt, og kun den forestående fest stod ham i tankerne. — Han nød rigtig cykleturen og tog det med ro for ikke at komme til at svede; han kunne nok tænke sig, hvor ubehageligt det måtte være at sidde varm og svedig, når man var i selskab.

Så dukkede kirken op bag et bakkehæld noget borte, og snart stod han af på kirkepladsen, hvor der var fuldt op af heste og vogne.

Han kom alt for sent! — Kuskene var ivrige efter at konstatere hans uheld; men Jens lod som ingenting og listede op mod kirkedøren, der stod lidt på klem. Inde fra kirken lød orgelbruset og salmesangen helt ud til ham.

Jo, det var sandt nok, han var kommet for sent. Han gik ind i våbenhuset, hvor han blev stående for at lytte. — Nu holdt sangen op, og præsten begyndte at tale. — Nej, det gik ikke an at gå ind, sådan midt under det hele, det forstyrrede bare. Så var det bedre ganske stille at tage hjem til bryllupsgården og være der i god tid; men kedeligt var det, at han så ikke fik hørt præstens tale og heller ikke overværede brudevielsen. — Jens følte ikke trang til at skifte flere ord med kuskene; han satte sig resolut på sin cykel og kørte.

*

Hvor var det hjemligt igen at være hos Kræ Justesens! — Jens så sig om i stald og lade og konstaterede med glæde, at alt stod vel til — akkurat som da han var der. — Men i køkkenet, hvor han havde ventet at kunne få lejlighed til at sidde og sludre lidt med pigerne, var man så travlt optaget, at kogekonen efter et øjebliks forløb ligefrem lod ham forstå, at man helst så, han stak af. — Fortrædelig listede han derfor ud i gården.

Solen skinnede fra en skyfri himmel, og det var dånende varmt. — Det kunne være godt med en lille middagslur; det ville sikkert også blive langt ud på natten, før sådan et bryllup sluttede! — Hvem der nu bare havde haft en seng! Karlekammersengen stod opredt, havde han set, så det var nok ikke rådeligt at lægge sig dèr, men på høloftet var der plads, vidste han; en halv snes læs friskt enghø var bjærget i hus, og stigen stod ved stænget.

Jens krøb op ad stigen, hængte jakken fra sig på et søm og lagde sig, så lang han var, på det bløde, duftende leje. — Hvor var det herligt, sådan at strække sig!

*

Brudeparret var kommet hjem fra kirke og havde taget imod lykønskninger ved døren; nu sad de øverst ved bordet oppe i storstuen, medens gæsterne søgte deres pladser. — Det var ordnet med kort ved hver tallerken, så ingen vidste, hvem hans borddame blev. — Det hele gik under løjer og skæmt, og omsider var man bænket. — Kun ved den nederste ende af et af bordene sad en halvgammel pige ganske alene; hendes bordherre, Jens Jensen, var ikke kommet.

Skafferen spurgte efter Jens Jensen — var der ingen, der havde set ham? — Nej, hverken i kirken eller ved hjemkomsten! — Kunne det tænkes, at han ikke kom? — Der var en, der sagde noget til sin sidemand om skuffelse i kærlighed — noget, man lo ad — og så var skafferen gået videre.

Der blev sunget, og der blev talt; der blev skålet og råbt hurra — og humøret stod højt. — Til sidst havde brudgommen ordet for at takke, og så blev bordet hævet.

*

Det var blevet sidst hen på eftermiddagen. — Mandfolkene var spredt i stald og mark, og konerne samledes i stuerne om brudegaverne. — Da nogle naboer tilfældigvis gik gennem laden, så de Jens med jakken over armen komme ned fra høloftet. — Nå, der var han! Der var ordentlig blevet spurgt efter ham ved bordet; — det var kedeligt, at han ikke havde været med dèr! — Men nu skulle han skynde sig ind i køkkenet, så blev der sikkert noget til ham.

Mændene nikkede til hinanden og gik videre, men Jens blev stående i dybe tanker, mens han pillede høstråene af sig. — Skulle han virkelig ind i køkkenet igen — til kogekonen, der før havde jaget ham ud? — Jens så for sig hendes stramme ansigt og pigernes drilske smil; han betænkte sig et øjeblik — og forsvandt så ganske stille gennem vesterporten.

Et stykke henne på marken gik en flok gæster og så kornet og kreaturerne efter; dem sluttede Jens sig til. — De var ganske ukendt med sagerne og var henrykte, da han kom. Hver ager og hvert dyr kunne han give besked om; de måtte rigtig-

nok prise deres lykke, at de havde truffet ham! — Vandringen standsede da heller ikke, før de stod nede ved åmundingen.

Solen stod lavt på himmelen, og skyggerne var blevet lange. — Henne ved mundingen stod en flok unge og sludrede lystigt. — Kunne det ikke være morsomt med en lille sejltur, var der en, der spurgte, og de øvrige gav begejstret deres tilslutning. — Ja, hvem der nu havde en båd og kunne sejle!

Jens var trådt nærmere og tog til orde med ikke så lidt selvfølelse: — Jo, han vidste, hvor der lå en båd, og sejle kunne han da endelig også, når galt skulle være. — Der blev formelig kapløb ned mod sivbusken, hvor der ganske rigtigt lå en båd gemt, og da Jens omsider med rolig værdighed var ankommen, stødte de fra land.

Nu måtte de ikke blive for længe borte, blev der råbt efter dem oppe fra marken — der skulle sikkert snart drikkes kaffe.

Jens stagede og svedte og lagde det ene klædningsstykke fra sig efter det andet, indtil han stod i skjorte og bukser. — Alt gik storartet, og de unge mennesker glædede sig over turen, indtil der pludselig skete et uheld, netop da de havde nået målet og skulle til at vende: Jens tabte sin stage; den blev siddende i mudderet med kun en lille stump stikkende op fra vandet, mens båden hurtigt drev videre.

Hvad var der nu at gøre? — Jens kløede sig tvivlrådig i nakken. Det mørknede allerede, og der var langt tilbage til åmundingen.

Til alt held fandt de i bunden af båden nogle brædestumper, som karlene forsøgte at bruge som årer, og desuden bar vinden med. — Et par steder, hvor der var lavt vand, sprang Jens resolut i vandet og trak. — Men jo længere det led ud på aftenen, jo mere tavse og indesluttede blev passagererne; en enkelt begyndte at skælde ud. Og imens sled Jens, så sveden drev af ham. — Månen stod op ovre i øst og belyste det underlige skuespil.

Da der var gået en time eller halvanden, nærmede de sig omsider åmundingen. Her landsattes passagererne, hvorefter Jens, forsynet med en ny stage, fortsatte op til stedet, hvor han havde taget båden. — Han så dem forsvinde i strakt løb ad gården til.

Men uheldet fulgte stadig Jens. — Da han ville springe i land fra båden, gled hans ene fod, og han faldt, så lang han

var, i mudderet, så det ene bukseben kom til at se forfærdeligt ud.

Det var næsten det allerværste! — Han betragtede skaden et øjeblik, fortøjede båden og begyndte så hjemturen med sit tøj på armen. — Hvordan skulle han nu klare den? — Sådan som han så ud, kunne han da ikke vise sig for nogen; men mudderet måtte vel kunne vaskes af; — han var ikke ukendt med den slags.

Nu kom bryllupsgården til syne forude, festligt oplyst; men Jens drejede af og gik ned til bækken. Her øste han vand over sit bukseben med den hule hånd og gned på det, til han fik det nogenlunde rent. — Forbistret, så koldt det var! Det våde tøj klistrede sig til skindet for hvert skridt; men snavset var da i hvert fald fjernet, så vidt han kunne se. — Nu var det så at få benet tørret, for som han gik nu, kunne han heller ikke gå ind til festen.

Kedeligt nok, for nu syntes han, at han var rigtig sulten. Det kunne være godt nu at få noget at holde maven fra ryggen med! — Han skridtede rask ud og lo ad sin egen morsomhed.

*

Omme bag Kræ Justesens gård var der en halmstak, hvorfra man hentede strøelse til kreaturerne. Der lagde Jens sig mageligt til rette med det våde bukseben ude i den friske aftenvind; han var virkelig ganske øm i kroppen efter den tossede sejltur og strakte sig velbehageligt på det bløde leje, mens musik og støj fra de dansende i gårdens storstue af og til nåede hans ører. — Han skulle rigtig danse, når han nu om lidt kom ind — ja, også med bruden! — Men først måtte han have noget at spise; nu skulle han nok finde køkkenet, hvad så end den tykke kogekone sagde — —!

*

Her lå sandelig et menneske! — Var der virkelig blevet drukket så meget, at det var nødvendigt for nogen at lægge sig et sådant sted for at få sovet ud? — Et par mænd stod og bøjede sig over Jens, der straks vågnede og sprang op, søvndrukken og forvirret.

Det var mørkt nu. Månen sad helt nede i sydvest. — Han havde ligget længe, og hans ene ben var ganske følelsesløst af kulde. — Buksebenet var tildels tørt, men sulten nagede



helt forfærdeligt. — Og hvad der næsten var værre: Alt henne i gården var mørkt og stille; bryllupsfesten var forlængst forbi.

Hvem var han, og hvad lå han dèr efter? — Mændene begyndte at gribe efter ham, men inden de nåede så vidt, havde Jens vendte dem ryggen og var stukket af i fuldt løb over toften, ind over gårdspladsen og hen til vognskuret, hvor hans cykel stod. — Et øjeblik efter var han på vej hjemad så hurtigt, fødderne kunne træde pedalerne, og han standsede ikke, før han nåede gården, hvor han tjente. — Også her var alt stille, som man kunne vente det midt om natten.

Men uden for gården stod Jens af cyklen ved en ager med gulerødder; han trak en dejlig lang, rød en op, gned den af på sit bukseben og begyndte at spise. — Det smagte herligt! — Endnu et par stykker trak han op, og dem satte han til livs, da han lidt efter lå i sin seng i karlekammeret.

*

Jens var ualmindelig fåmælt, da han næste dag blev spurgt ud om brylluppet. — Folk undrede sig, for han plejede ellers altid at fortælle løs, så snart han havde oplevet en smule. — Derimod gjorde han god fyldest ved grødfadet om morgenen — ja, så sulten var han, at konen bekymret spurgte til bryllupsmaden.

Jo—o, den var god nok; vist var den det — den skulle ingen klage over. — Jens stammede frygteligt i det, og konen så helt betænkelig på ham.

*

Men der var sket en forandring med Jens.

Han gik aldrig mere og snakkede om piger og kæresteri og den slags, der ellers altid havde været det stående emne både tidligt og sent. — Hans tale var i det hele taget ikke nær så vidtløftig mere.

Også ovre hos Kræ Justesens havde man fået bedre tanker om Jens. — Han var dog alligevel ikke mere enfoldig, end at han i nogen grad forstod, hvad der sømmede sig, så han holdt sig borte fra bryllupsfesten; det var næsten mere, end man havde kunnet vente af en sølle fyr som ham!

Og bruden — Julie — der nu var gårdmandskone i nabosognet, lod falde mange smukke ord om hans taktfuldhed — ord, som ganske sikkert ville have glædet Jens, om en havde fortalt ham derom.

Men folk skulle ellers nok vare sig!

NOTAT

Ak, skab dig
ikke kvaler;
men bliv
i dit format.

— Det er så svært
for daler
at gælde
for dukat!

Jan Pender Schmidt.

DEN STORE REJSE

Af *Erik Bertelsen.* Tegning af *Ingeborg Strange Friis.*

Frøken Halby, lærerinden i Engstrup, gjorde sig færdig til at gå ud. Hun skulle til fest i forsamlingshuset. Det var en aften i marts. Vejret havde været smukt fra morgenen; men nu drev regnen i brede striber over ruderne, og hun skuttede sig af uhygge ved at se, hvor tæt mørket lå om den ensomme skole, der var bygget langt fra andre huse, midt mellem to landsbyer. Hun havde mest lyst til at blive hjemme. Det var dog ikke mørket og regnen, der skræmte hende. Hun skyede heller ikke fester i almindelighed; hun plejede at være glad, når hun blev budt til selskab. Men denne fest ville hun gerne have skulket fra; den skulle nemlig holdes til ære for hende, i anledning af at hun nu havde virket her ved skolen i fem og tyve år. Hun følte sig allerede en smule beskæmmet og undselig ved tanken om al den hyldest, hun ville møde.

Der blev banket på døren, og en ung mand trådte ind. Det var vikaren, som i et par måneder havde passet førstelærerembedet, efter at gamle Vestergaard havde taget sin afsked.

»Er det Dem, Larsen?« udbrød frøken Halby. »Jeg troede, De var gået for noget siden.«

»Nej, jeg holder ikke af at gå ene i sådan et mørke.«

Det var skæmt, og hun forstod det og blev taknemmelig for, at han ville følges med hende. Så skyndte hun sig at få overtøjet på. Hun måtte jo af sted, hvor ugerne hun end ville.

Regnen piskede dem i ansigtet, da de kom udenfor, og det var ikke til at se, hvor de satte fødderne. Frøken Halby snublede ved det nederste trappetrin. Hun måtte gribe fat i Larsen for ikke at falde.

»Tag hellere min arm,« tilbød han.

»Tak,« sagde hun.

Han måtte have skarpere øjne end hun; det mærkede hun på hans sikre skridt, og hun gik trygt ved hans side. Men det var underligt — sådan at holde en mand under armen. For ham var det sikkert ganske ligetil. Ungdommen nu om dage tog jo så naturligt på mange ting. For hende var det derimod nyt og uvant, men som en opfyldelse af gamle drømme. Hun havde engang ønsket at gå arm i arm med en mand — en

bestemt mand. Det var Steensen, ham, der nu var sognefoged her i Engstrup. Første gang hun så ham, blev hun forelsket, og forelskelsen holdt sig, efter at hun havde opdaget, at han var bundet til en anden. Men hun skjulte sine følelser; hun bar sit savn i stilhed; hun lod sig allermindst mærke med noget over for ham selv. Og nu havde han voksne børn. Ak ja — fem og tyve år var en lang tid. De fleste af de børn, hun havde undervist, da hun begyndte her, havde nu selv børn, der gik i skole hos hende.

Uden for døren til forsamlingshuset slap Larsen hendes arm og lukkede op for hende. Men hun tøvede med at træde ind; hun blændedes af det stærke lysskær; hun forvirredes også af de mange mennesker, der stod i gangen og havde travlt med at hænge deres overtøj fra sig. Det var ene kendte ansigter, og de vendte sig alle smilende mod hende. Hun fik straks øje på Steensen mellem dem; han smilede mere end nogen anden, og han nærmede sig med fremstrakt hånd uden at vide, at netop hans uskrømtede velkomst gjorde hende beklemt.

Og så var der Gerda, Steensens ældste datter. Hun smuttede også hen og hilste. Det var ikke for meget sagt, at hun havde været frøken Halbys kæreste elev. Nu var hun over tyve år og havde udviklet sig, så hun var endnu mere hjertevindende end som barn. Men den klare tindren i hendes øjne gjaldt ikke blot den gamle lærerinde. Blikket fløj videre i et hastigt glimt og blev varmere end før. Det var lærer Larsen, hun havde set efter. Frøken Halby lagde mærke til det og følte som et svagt stik i brystet.

Den ene efter den anden kom frem og rakte hånden til frøken Halby. Og det blev ikke lettere, da hun slap ind i salen. Her var mange flere, som ville hilse på hende. Enhver anden dag kunne hun være kommet nemmere over det; hun plejede at være selvsikker og frimodig, ligemeget hvem hun var sammen med; hun førte sig endog som regel med en vis myndighed; men denne aften trykkede hun sig ved at skulle være midtpunktet i så stor en forsamling.

Først da festen rigtig tog sin begyndelse, faldt der ro over hende. Nu fik hun nemlig vendt tankerne fra sig selv. Larsen havde fået plads nær ved hende, og ved et andet af de lange borde sad Gerda med ansigtet vendt mod ham. Af og til mødtes deres Øjne. De holdt sig begge alvorlige. Men frøken Halby var en skarpsynet iagttager. Hun så med usvige-

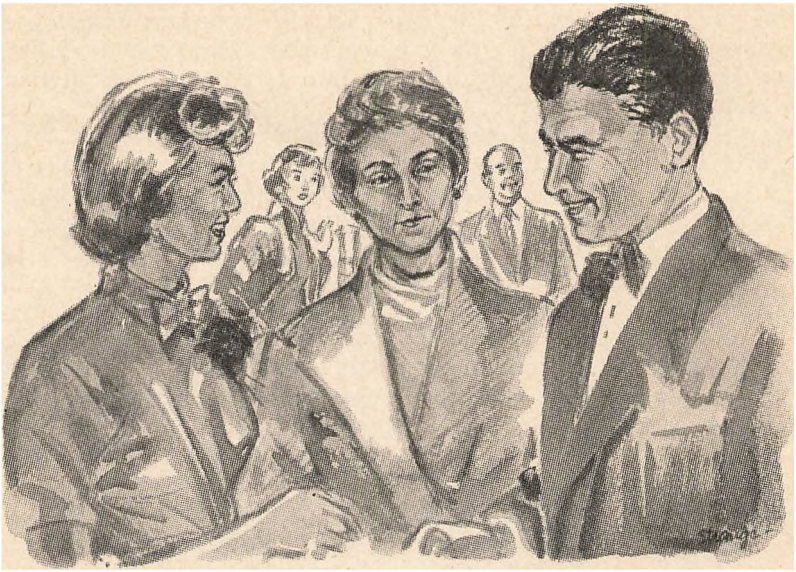

lig sikkerhed, at de to var gode venner, endog meget gode venner. Og det vakte en egen sørgmodighed til live. Larsen havde kun været to måneder her i sognet. Underligt at tænke sig, at han allerede havde fundet en, han havde lov at holde af. Det måtte vist have været kærlighed ved første blik. Sådan gik det altså for nogen — dem, som mere end andre blev tilsmilet af lykken.

Jo mere frøken Halby betragtede de to unge, desto mere trådte hendes egen ungdomsskuffelse frem i erindringen. Hun sad ganske stille og hørte kun overfladisk efter, hvad der foregik omkring hende. Hun vidste, hvad der snart ville komme. Hendes elever gennem de mange år havde samlet ind til en jubilæumsgave. Det skulle være en hemmelighed, hvad det drejede sig om; men der var altid folk, som ikke kunne lade være at småsladre. Derved havde hun fået nys om, at man ville give hende penge til en udenlandsrejse, og hun havde glædet sig på forhånd. Men nu skød hun den glæde til side. En ny plan modnedes i hendes sind. Det skulle blive anderledes, end nogen havde forudset.

Sognefogden lettede sig fra stolen og begyndte at tale. Han bad først tilhørerne mindes, hvordan skoleforholdene havde

været i Engstrup for fem og tyve år siden. Det var nogle trange, mørke lokaler, man havde at sidde i, og lønnen var kun ringe dengang; ja, den var ikke for stor endnu. Men frøken Halby havde taget fat med en aldrig svigtende pligttroskab og udholdenhed. Man kunne næsten sige, at med hendes undervisning kom der en ny, frisk vind ind over sognet, en luftning fra den store verden. Især geografien havde hun forstået at gøre levende. Han vidste det fra sine egne børn; han huskede, hvordan deres øjne havde skinnet, når de kom hjem og fortalte, hvad de havde hørt i skolen — om al verdens fagre riger. Man skulle tro, frøken Halby kendte dem alle af selvsyn. Og så var sandheden vist endda den, at hun næppe havde været uden for landets grænser. Hun havde jo ikke kunnet få råd til at rejse, og i næsten hver ferie havde hun deltaget i et eller andet kursus for at dygtiggøre sig. Men hun ejede længslen — længslen efter at flyve som ørnen med stærke slag over de høje fjelde, og nu skulle denne længsel ikke længer stækkes. Her — her i sin hånd, i denne konvolut, holdt han — ja, hvad skulle han kalde det? — løsemidlet. For se — alle hendes mange venner her, de syntes jo, hun burde have en gave, og så havde de drøftet, hvad det skulle være — måske et nyt møblement, med en blød lænestol blandt andet. Nej, hvem havde set frøken Halby bryde sig om at sidde blødt? Altid havde hun været i virksomhed, når der kunne udrettes noget for andre. Men næste sommerferie skulle hun ud af landet, langt ud — for eksempel ned til Alpernes evige sne og derfra sejle ad Rhinen lige til Middelhavet — — nej, hvor var det nu, den flod løb hen?

Han gik i stå med sin tale; han blev forfjamsket og rakte pludselig konvolutten frem:

»Værs'god, frøken Halby. De har fortjent det. Og held og lykke til — det ønsker vi, både små og store.«

Frøken Halby rejste sig; hun tog konvolutten, men lagde den straks ned på bordet. Et træt smil gled over hendes ansigt.

»Tak, alle sammen,« sagde hun. »Hjertelig tak. Jeg er dybt rørt over jeres venlighed. Og jeg tager gerne mod gaven — på den betingelse, at jeg må gøre med den, hvad jeg vil. Det er sandt, hvad Steensen sagde. Jeg har længtes efter at rejse. Det var i mine yngre år. Nu er jeg ikke ung længer. Og jeg har på følelsen, at en udenlandsrejse hurtigt vil trætte mig. Alting forandrer sig med rivende hast i vor tid. Og jeg tvivler

på, at jeg ude i det fremmede kan finde ret meget af det, jeg drømte om i min ungdom. Men Larsen er ung. Han kan holde ud at rejse, og ...«

»Nej, nej, nej,« lød det fra alle sider. »De skal selv rejse.«

Hun løftede hånden, og hendes holdning fik det myndige præg, man kendte fra skolen. Der blev straks ro.

»Godt,« sagde hun i en skæmtsom tone. »Så sidder vi pænt og hører efter igen. Jeg talte om Larsen. Vi ved, han er indstillet til førstelærerembedet, og hvis han får pladsen — hvad jeg håber og tror — så skal han rejse ud for disse penge. Han kan se på alt med friske øjne, og hvad han oplever og lærer, det kan han bruge til gavn for det nye slægtled her i Engstrup — bedre end jeg ville være i stand til det. Hvis jeg har forstået det ret, skulle gaven være et udtryk for jeres taknemmelighed over det, I har lært i skolen. Jeg synes da, at den bør bruges, så den på bedste måde kommer det fremtidige skolearbejde til gode. Lad derfor Larsen rejse. Det vil glæde mig mest.«

Der var stille, da frøken Halby satte sig. Hendes ord syntes at have bragt folks tanker i vildrede. Der læstes skuffelse i manges ansigter. Men så gav en ung mand sig til at klappe, og flere fulgte efter. Hele forsamlingen lod sig rive med til bifald. Frøken Halby så sig tilfreds omkring. Hun havde ført sin vilje igennem. Hun havde fået dem til at gå ind på hendes forslag.

Men så faldt hendes blik på Gerda. Den unge pige sad med lysende øjne. Det var ikke til at tage fejl af, hvad hun tænkte: Larsen skal rejse, og måske tager han mig med.

Det var mere, end frøken Halby kunne bære. Hun kom til at græde. Hun bøjede sig frem over bordet og lod hovedet synke ned på sine arme.

De nærmestsiddende sprang op og stimlede sammen om hende.

»Kære frøken Halby — hvad er der dog? — hvad er der i vejen? — bliver De syg?«

»Nej, nej,« svarede hun mat; hun løftede hovedet og tørrede øjnene. »Nej, det betyder ingenting. Jeg fejler ikke noget.«

Da hun nogenlunde havde genvundet sin fatning, slog Larsen til lyd; han vendte sig mod hende.

»Jeg siger Dem tak, frøken Halby — for Deres gode mening om mig. Men jeg kan ikke tage mod gaven, selv om jeg får pladsen her. De må selv rejse. De er ung nok. De har sindets ungdom, og det er den, det kommer an på. Jeg tror heller ikke, Deres udlængsel er visnet hen. Jeg tror snarere, at De for længe siden har forsonet Dem med, at De ikke havde midler til at foretage nogen større rejse. Og da der så uventet viser sig en udvej, kommer det så overvældende for Dem, at De ikke straks kan fatte Dem på det.«

»Ja, ja,« mumlede hun. »De har ret, Larsen. Jeg blev overvældet. Jeg var ikke rigtig mig selv et øjeblik.«

»Men nu, da De har sundet Dem lidt, er De villig til at tage mod gaven, sådan som den er tiltænkt Dem?«

»Ja — ja, jeg vil rejse — og tak, alle sammen. Jeg synes bare ikke, jeg har fortjent det.«

»Jo, sandelig har De så,« brød sognefogden ind; han sprang op igen. »Nu ikke mere snak om det. Er der nogen, der har fortjent en ordentlig sommerferie, så er det Dem. Og nu op og stå, hver en mand, mens vi råber hurra. Frøken Halby — hun skal leve.«

Festen gik sin gang. Ingen mislyd forstyrrede den. Der var smil og munterhed overalt. Frøken Halby skønnede, at man gik let hen over hendes mærkelige adfærd. Man godkendte den forklaring, Larsen havde givet. Man troede, hun var blevet overrumplet og for en kort stund havde mistet sit klare omdømme. Her fandtes næppe nogen, som før havde set hende græde.

Men hver gang hendes blik strejfede Larsen eller Gerda, måtte hun kæmpe med sig selv for at holde tårerne tilbage og vedblivende se glad ud. Hun skammede sig over de bevæggrunde, der havde ligget bag hendes ønske om at få Larsen sendt på rejse. Halvt ubevidst havde hun forestillet sig, at når han kom til udlandet, ville alt her i Engstrup blive fjernt og ringe for ham, og han ville møde kvinder, som var smukkere end Gerda, og som fik ham til at glemme hende.

Ja, frøken Halby følte det som en bitter selvanklage. Hun havde ligesom ikke kunnet unde de to deres lykke. Hun havde hemmeligt ønsket at skille dem. Det ville have været som en slags hævn for hendes egen ungdomsskuffelse.

Nu vidste hun, at hun virkelig trængte til at rejse — bort fra sine egne små genvordigheder, bort til større udsyn over

livet og menneskene. Og når hun kom til udlandet, så ville hun først og fremmest sende en hilsen til Larsen og Gerda. Måske var det til den tid så vidt mellem dem, at de kunne tage mod et postkort eller brev i fællesskab.

PUSLINGE-RIM

At vise flid
er ikke nok,
hvad du kan hænde
troede.

Nej, flid er kun
rosværdig, hvis
den bruges til
det gode!

Jan Pender Schmidt.

GAMLE CARLSEN

AF OSKAR MORTENSEN
TEGNINGER: HENRY LAURITZEN



Lokomotivfører Carlsen lænede sig træt over instrumentbrættet på motorvognen, så et øjeblik på speedometret og faldt i tanker. Hans øjne sugede sig fast i projektørernes skarpe lyskegle, der fik skinnerne til at ligne endeløse, gule stålslanger. Af og til sprang der en husgavl frem i mørket som et blændende hvidt spøgelse. Så fo'r lyset henover nogle birketræer, hvis stammer stod som slanke ildsøjler.

Carlsen så det altsammen instinktmæssigt. Der var ikke noget usædvanligt i de skiftende billeder langs banelinien — alt var, som det plejede — som det skulle være. I 42 år havde han befaret denne strækning — sommer og vinter — vinter og sommer, det samme og det samme — og alligevel —. Ak ja — i toogfyrre år — og i aften var det hans sidste tur. Han kunne ikke rigtig fatte tanken — var det så underligt? I 42 år havde hans tilværelse løbet på disse blanke ståltove, uden synderlig afveksling. I al den tid havde hjulenes skarpe smæld over skinnesammenføjningerne været hans daglige melodi — som pulsslagene i hans sjæl. Tik tak — tik tak. Hvor var det velgørende med denne ensformige rytme — så længe han kunne lytte til den, var han sig selv — ja, og nu var det forbi.

Carlsen strøg sig tankefuld over den skæggede hage, mens hans øjne stirrede forud i det sitrende lys. Næsten ubevidst tog han lidt gas fra motoren. Det var i den skarpe kurve ved 500 meter tavlen. Men han behøvede ikke at se efter tavler

og den slags, han vidste altid, hvor han var; han kunne køre turen med tilbundne øjne og endda holde tiden på minutter. Men Carlsen kunne ikke rigtig blive fortrolig med disse motorvogne, han følte sig ikke hjemme i »disse trækasser«, som han kaldte dem. Han havde ofte tænkt over, hvad han egentlig havde imod dem. Mon hans uvilje skyldtes, at han var for gammeldags; man bliver jo lidt konservativ med årene. — Nej, det var vist alligevel ikke det alene, som gjorde det, det var nok overgangen fra det maskuline lokomotiv til det næsten feminine »motorvæsen«, der lugtede af benzin og tobaksrøg. Det kneb ham også at vænne sig til at gå i søndagsklæderne til hverdag og undertiden billettere. — Nej, det *var* ikke noget for ham.

Carlsen så med foragt på det polerede instrumentbræt med dets dingeldangel af elektriske kontakter. Hvilken forskel var der ikke på det og hans gamle maskine, der var symbolet på driftssikkerheden selv. Han mindedes kun få gange, at han havde haft maskinskade, og det var kun, når et leje var løbet varmt, eller der var sprunget en hjulbandage. Og så det legetøj til motorstads, hvor en lille blå flamme i den babyloniske forvirring af ledninger kunne brænde det hele sammen, så der måtte rekvireres hjælpetog for at slæbe dem hjem — det var vel nok nedværdigende. — Nå, nu var det jo også forbi — så kunne det være lige meget — han havde haft sin tid.

Det var begyndt at regne, og dråberne slørede vinduerne. Carlsen satte vinduesviskeren igang og stirrede ud i mørket efter semaforen. Jo, der var den. Han tog gassen fra, og lidt efter holdt han præcist udenfor ventesalens dør på den lille station. Stationsforstanderen kom ud fra kontoret og gik hen til vognen.

»Nå, Carlsen,« sagde han med et smil, »så synger De nok på det sidste vers — lykkelige menneske.«

Carlsen mumlede noget — han kunne ikke rigtig goutere stationsforstanderens humør på denne aften. Forstanderen så hans mørke ansigt og sagde irettesættende:

»Jamen Carlsen, hvordan er det, De ser ud? Føler De Dem da ikke som en lykkens Pamfilius, nu da De er færdig med trædemøllen? De burde da være glad, mand.«

»Glad,« svarede Carlsen stille og så til siden, »åh, jo, det skulle man vel være.«

»Nej, det *skal* De pinedød være,« sagde forstanderen med forstilt indignation i stemmen. »Det skulle lige ha' været en anden en. — Nå, men sådan er det vel altid, de, der har lykken, skønner ikke på den. Nå, det er afgang. Farvel, Carlsen — og god tur!« Forstanderen gik med en hovedrysten ind på kontoret.

Da Carlsen igen havde fået sat farten op på fri bane, trængte tankerne om hans afsked atter ind på ham. — Nå, han skulle være glad! Hø. — Åh ja, det burde han måske også, for det havde jo været en lang og anstrengende tjeneste. Det var vist heller ikke almindeligt, at funktionærerne havde noget imod at lægge op efter så mange års vanemæssigt arbejde. Carlsen kunne huske gamle Andersen, som gik af for nogle år siden. Han tænkte aldrig på andet end den dag, da han kunne sige farvel til »slavearbejdet« og blive sig selv, gå og pusle derhjemme og passe sine bier. Og måske var det også naturligt — kun ikke for ham selv. Han havde jo heller ingen bier eller noget egentligt hjem. Carlsen gruede ved tanken: sidde hjemme ved den sure husholderske og kigge ud på gaden — og så, ja, hvad så? Nej, han syntes ikke, han kunne sidde og vente på at blive puttet i jorden. Kunne han bare få lov at blive nogle få år endnu — han var jo ikke så gammel — bare 70 — og rask. — Nå, ja, det var der ikke noget at gøre ved. De unge skulle jo til — sagde man —. De unge, ja — som om han var en olding. Carlsen forsøgte svagt at resignere, men det efterlod kun en nagende bitterhed i hans sind. Pludselig dukkede der et ord op i hans tanker: Dispensation! Men som et lys, der blæstes ud, forsvandt det igen. — Nej, det var ørkesløst, og kollegerne ville anse ham for idiot. Ja, hvor var det underligt; her gik de og misundte ham hans afsked — og så ønskede han kun at få lov til at fortsætte med sit arbejde så længe, han kunne gøre fyldest. Han greb sig selv i at sammenligne sig med et skib — eller et lokomotiv, der er blevet lagt op på grund af alder, hvor hurtigt rustede de ikke op i uvirksomheden? — Nej, det var ikke let at blive fortrolig med tanken: at han var kasseret — færdig.

Carlsen stirrede sørgmodigt ud i ruskregnen, der så ud som glitrende sølvdråber i projektørlyset. En hare dukkede op mellem skinnerne et stykke forude. Carlsen sagtnede farten lidt, og haren forsvandt igen ind i det skærmende mørke. Han holdt af dyr og gjorde alt for ikke at køre dem over, når de var

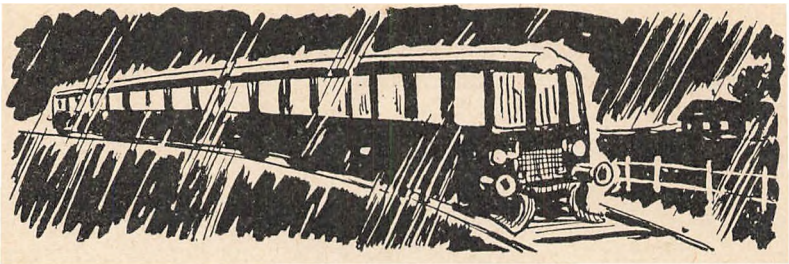

kommet ind på sporet, hypnotiseret af det stærke lys. Han tænkte med ubehag på den lille fører P. C., han engang kørte sammen med som fyrbøder. Så han en forvildet hare eller hund på sporet, satte han altid dampen op for at overhale dem. Carlsen huskede endnu hans sadistiske grin, når det lykkedes ham. — — Gud ved, hvor han var henne — den lille P. C.?

Carlsen lænede sig til siden og kiggede ud ad vinduet. De kørte parallelt med en hovedvej, hvor bilerne jog afsted. De lignede giftige biller med glødende snuder, syntes han. Han havde en indgroet antipati mod disse »sporløse« væsener, der viste så lidt respekt for jernbanens traditioner. Mon nogen virkelig troede, at de engang ville overflødiggøre lokomotivet? Sådan noget legetøj. Carlsen gryntede hånligt og følte det som en lettelse, da banen svingede bort fra vejen, ind over de mørke marker.

Og dèr dukkede lysene fra »Sandgården« frem. Skæret fra vognens projektører strøg kærtegnende henover de lave, røde længer og fik de mørke ruder i gavlen til at ligne små, gnistrende brande. Det var Elses, hans afdøde kones fødegård. — Det var dengang. Det var snart 39 år siden, han blev forlovet med Else. Han huskede hendes forældres uvilje imod ham — den simple fyrbøder. Hun var jo gårdmandsdatter, og det skulle jo være noget stort. De havde været forlovet i over to år, inden han kom i hendes hjem. Forældrene ville ikke se ham inden for deres døre. Men de havde måttet gi' sig tilsidst, for de ville have hinanden. — Nå, med tiden kom de til at indse, at det ikke kunne blive anderledes. Ja, de kom endda til at sætte lidt pris på den »simple fyrbøder«. De ville måske ikke gå ved det; men de var vist helt stolte over svigersønnen, når han besøgte dem i sin nye uniform med de blanke

knapper. — Carlsen rettede uvilkårligt sin krumme ryg og smilte for sig selv. — Ja, det var dengang. Han forstod ikke rigtig, at det snart var 40 år siden. Var minderne ikke bleget mere i alle disse år? — Det var jo, som han hørte Elses lyse stemme hviske i sit øre: Så fløjter du, Kristian, ikke? To gange, hvis du kommer i morgen. — Jo, han fløjtede mange gange, når han kørte forbi gården, fløjtede så kraftigt og vedholdende, at kalvene i fennen fo'r som besatte rundt i tøjret — og han modtog en reprimande fra driftsbestyreren — den eneste, han havde fået i sin lange tjeneste. — Så tydeligt det hele stod for ham i aften.

Carlsen sukkede. Han følte sig lidt træt og døsig. Hans højre hånd smertede af at holde om dødmandsknappen. Skulle han sætte en lille kile i klemme, så den kunne holde sig selv? — Nej, det ville han ikke — hvis der skulle ske noget med ham? Så ville vognen løbe løbsk — og han havde ansvaret for passagerernes liv. — Nej, ingen skulle kunne sige, at han svigtede sin pligt. Carlsen var klar over, at han tilhørte den gamle skole, for ham gik tjenesten frem for alt andet. Det var kun sket et par gange, at han havde sovet over sig — vækkeuret kunne jo svigte — så var han stormet afsted uden at have fået hverken vådt eller tørt og med jakken over armen — kun med det i tankerne: at nå om til banegården inden afgang. Kollegerne drillede ham også for hans »overpligtfornemmelser«, men han kunne ikke andet, tjenesten *var* for ham nummer 1. — Ja, og nu havde man ikke mere brug for ham. Det var så svært at skulle sig farvel til det hele. Han var som knyttet sammen med ruten med uløselige bånd, syntes han. Han kendte hvert hus, hvert vandhul og hver jordknold ved banelinien; kendte alle beboerne. Han havde set børnene vokse op, hørt dem juble op mod ham på lokomotivet, når de legede på markerne i de lune sommeraftener, og set dem en for en forsvinde ud i verden, mens de gamle forældre stod ensomme og krumbøjede nede ved bommen og vinkede til ham med magre, forslidte hænder. Og han havde set flaget vaje på halv over huset, mens ligtoget sneglede sig op mod kirkegården med deres afsjælede legemer, og set nye, unge folk rykke ind for at begynde forfra. — Jo, han var i harmoni med denne egn. Han havde jo levet sammen med dem i en lille menneskealder. Kun sjældent havde de daglige ture forekommet ham kedelige. Han havde fulgt sæden, fra den

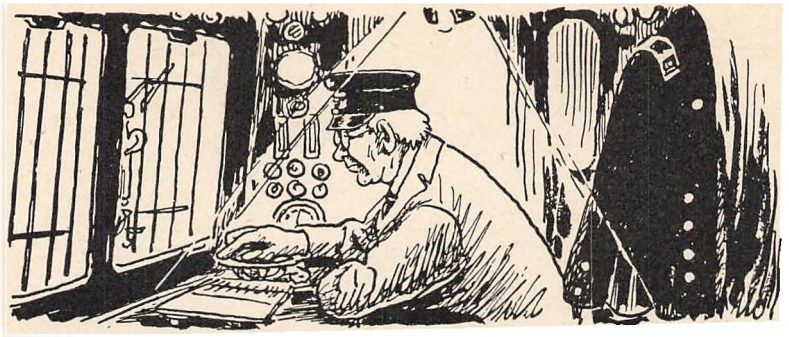

blev lagt i jorden, fulgt den fra de første spæde spirer, indtil kornet bølgede tungt og gult over markerne, og set det blive kørt i hus af glade mennesker, inden efteråret kom og udviskede de friske farver af landskabet. — Nej, der havde såmænd altid være noget at fryde sig over — bare man havde øje for det.

Var det da så underligt, at det stemte ham trist at skulle sige farvel. — Havde han bare haft et menneske at tale med, som i gamle dage, da han kørte damp. Hvilken forskel på den kolde, ferniserede førercabine her i motorvognen og det lune, hyggelige førerhus på lokomotivet — og gamle Andersen, hans makker fra dengang. I tankerne så Carlsen ham sidde ved det lille, sodede vindue på lokomotivet, med øjnene fæstnede fraværende i det matte, gule lys forude. Ak ja, det var dengang! Carlsen følte en behagelig døsighed og lidt tunghed i hovedet. Han strøg med hånden hen over øjnene. — Det var da underligt, han plejede ikke at være søvnig på denne tid af aftenen — mon det skyldtes, at han sad og tænkte så meget på gamle dage? Med besvær hævede han hovedet for at aflæse speedometret; han syntes, smældene over skinnesammenføjningerne lød så svage og fjerne. Men hans hoved sank langsomt forover ned på instrumentbrættet. Og han så intet speedometer. — Det var jo et vandstandsglas, hvor det kogende vand stod og hævede sig uroligt op og ned. Og derhenne ved det sodede vindue sad gamle Andersen, lokomotivføreren. Fyrdøren stod åben, og de hoppende flammer sendte et varmt, rødt skær ud i rummet. Oppe på kedlen med alle dens blanke rør og olieglas så han sin kaffeflaske stå til varme — så var det nok snart frokost. — Han kastede et blik ud ad det lille

vindue ved siden af kedlen. Der var tæt tåge. Det er nok havgusen, tænkte han, mens han mærkede en underlig uro komme over sig.

Carlsen fo'r op med et sæt. Han så sig forvirret omkring. — Du gode Gud! Hvad var dog det? Havde han sovet? — Vandstandsglasset — kedlen og lokomotivføreren! Han så det altsammen, som gennem et slør. — Jo, så havde han sovet — sovet på sin post! De holdt jo midt ude på banelinien. Mørket stod som en mur til begge sider. Det var i en kurve, og forude så han lyskeglen fra projektørerne ligge som en lang ildbro ind over marken. Han så det hele i en brøkdel af et sekund. Hurtig! Hurtig! Han måtte have det igang, for Guds skyld, inden — inden —. Hans fødder famlede febrilsk efter koblingen, mens angsten næsten lammede hans tanker. Bag ham blev døren ind til vognen revet op, og han hørte konduktøren råbe:

»Hva' er der i vejen? Er der brok i den?«

Carlsen bøjede sig brødebetynget over instrumentbrættet og fumlede med rystende fingre ved kontakterne. Tankerne jog hvileløse rundt i hans hjerne. — Skulle han sige, at han havde sovet? Eller — at han var syg? — at han —. Nej, nej, han kunne ikke sige det. Han mumlede noget uforståeligt, mens skamrødmen fo'r varmende over hans ansigt.

»Kan du selv ordne det — eller skal vi slæbes ind?« spurgte konduktøren uden at lægge mærke til Carlsens bevægelse. — »Nå, det går nok,« tilføjede han med en gaben og gik ind igen, da vognen begyndte at sætte sig igang.

Carlsen strøg med hånden hen over øjnene. Skamfølelsen ætsede som syre i hans sind. Hans øjne hang med et forpint udtryk i den urolige lyskegle forude. — Han havde sovet! — Sovet på sin post! Smældene over skinnesammenføjningerne lød som rytmiske pistolskud. Du har sovet — du har sovet — du har sovet, hamrede de spottende og anklagende ind i hans sind. Han syntes, de måtte kunne høre det ind i vognen, konduktøren, passagererne, den lyshårede unge kone med de søde småpiger, der kom ind ved forrige station. — Hvis de vidste, at han havde sovet, ville de aldrig mere kunne rejse ud med tryghed. — Hvis det var sket inde ved skiftesporene! — Hvad kunne der så ikke være hændt? — Hvis, ja, men gudskelov, at det var gået godt!

En følelse af taknemmelighed sneg sig langsomt og dulmende ind over ham. Nej, der var ikke sket noget. Der var ingen, der anede, at han havde sovet. Det var nok forsynet, der havde grebet ind og åbnet hans øjne for det selvisk forfængelige i hans ønske om at kunne blive ved i tjenesten. Det skulle der altså til, inden han *ville* se, at han var gammel.

Carlsens indgroede bitterhed gled lidt efter lidt over i en vemodig resignation: Selvfølgelig skulle de unge til. Han havde jo selv været ung engang — og indtaget en gammels plads — og i toogfyrre lange år fik han lov at gøre sin pligt. — Kunne han så forlange mere?

Da Carlsen et par timer senere havde kørt motorvognen ind i remisen, gik han en runde i det store røgmættede rum for at tage afsked med alt det gammelkendte. Han var selv begyndt som pudser og havde for år tilbage tilbragt mange ensomme nætter i det sodede, dystre rum. Ovre under røghætten stod hans gamle maskine og sydede svagt. »Cassel 1898« tydede han med anstrengelse de irrede tal på siden af førerhuset. — 98, ja. Det var det år, han blev ansat. De to var lige gamle i tjenesten. Nu var den degraderet til rangerlokomotiv på havnen. Han følte, at de to havde noget skæbnefællesskab — bare det, at den fortsatte — mens han —. Et kort nu mærkede han ligesom et svagt stik af sin gamle bitterhed; men smerten brød ikke igennem, som den plejede. Den udløstes i et svagt, selverkendende smil, da han lod øjnene glide kritisk henover maskinens derangerede udseende. — Underligt, at det først rigtig var gået op for ham i aften. I dybe tanker lod han hånden glide kærtegnende henover det rustne stålgelænder ved døren til førerhuset, så gik han langsomt over til den olieplettede filebænk henne ved væggen, hvor kørelisten hang. Han lod øjnene løbe henover de mange rubrikker med togtider og vognnumrene. — Jo, dèr! Tog 14, det var hans vogn. Han hørte nogen skramle bag sig. Det var den lille pudser. Han kiggede over Carlsens skulder, idet han sagde: »Ja, det er unge Nielsen, der skal køre 14 i morgen — men han har sgu' også sunget længe for at blive fører.«

»Ja, det er der ikke noget at sige til,« sagde Carlsen som henvendt til sig selv. Så vendte han sig mod pudseren og tilføjede med et smil uden bitterhed:

»De gamle må vige for de unge — det er i sin orden!«

Pudseren så lidt skeptisk på ham, idet han sagde:

»Det er noget nyt at høre det fra dig, Carlsen!«

»Ja — noget helt nyt,« sagde Carlsen med et sigende smil og stoppede sin gamle snadde.

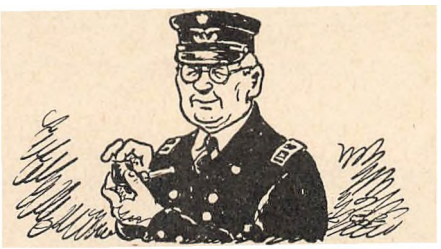



Af *A. C. Christensen.* Illustrationer af *Vald. Larsen.*

I den yderste udmark Niels Jakob sled
med sin jord, til ryggen blev krum,
tit håbet blev øde, og skuffelsen sved,
og tavs han blev, men aldrig mer' stum,
end han kunne synge med barnlig røst,
og altid var det just den, I véd,
om den golde hede,
den brune lærkerede,
hvor man er nøjet med fattig høst.

I den dybeste armod Niels Jakob gik
med sin viv. De slæbte, de to;
hun gav ham sit smil, og han svared' med nik,
når sparsomt de kendte det gro;
tro stod hun ham bi med hjælp og med trøst,
og de sang, som de havde for skik,
den om golde hede,
du brune lærkerede,
hvor man er nøjet med fattig høst.

Så segned' Niels Jakob i sliddet en dag,
og han døde i lyngtækt vrå,
hans trofaste hustru sad lille og svag
og så på den døde — blot så.
Præsten i sognet til udmarken kom,
og han spurgte om alt i ro og mag,
om det liv, som endte,
som kun lidt han kendte —
sidst salmevalget han spurgte om.

»Hvad skal vi så synge i kirken den dag?«
Og hustruen, liden og grå,
hun svared' med grådkvalt åndedrag,
imens på den døde hun så
— og det var, som hun hørte igen hans røst,
når han sang under arbejdets tag —:
»Den om golde heed,
do brune lærkereed,
hwo jen æ nywwet mej fatte høst!«

Men præsten i sognet forkasted' den
— den var ej i vor salmebog med —
ja vist var den køn, af en digters pen,
men — en anden de fandt i dens sted!
Og han lyste velsignelsen, hilste og gik,
brat han iled' fra hytten igen.
Dèr sad hun tilbage,
men stum hendes klage
kun kendtes i hjertet som stik.

BALLADE

PÅ EN HAVEGANG

Af *Dines Skafte Jespersen.*

Dette er en virkelig historie, selv om jeg knap ville tro mine egne øjne, da dramaet udspilledes.

Scenen er en havegang i vor ellers så fredelige have, og hovedpersonen er en halvvoksen rotte, som sikkert har trådt sine børnesko i en af kvarterets kompostmøddinger — en antagelse, som formanden i vor grundejerforening dog protesterede imod, da her i foråret er udlagt det lovbefalede kvantum rottekrudt. Hvor den rettelig hørte hjemme, vil aldrig blive opklaret, for den er død nu.

Kræet var så letsindig at vove sig ind på vore enemærker. Den kunne jo heller ikke vide, at vi i stedet for kat og hund har et skadepar ved navn »Hans« og »Trine« boende i en stor røn. Ligervis som bondemanden i »Store Klaus og lille Klaus« ikke kunne tåle at se degne, så kan de åbenbart ikke forlige sig med synet af rotter — i hvert fald ikke levende rotter.

Pludselig genlød haven af skrig og skrål. Jeg fo'r hen til vinduet og nåede at få det hele med. Det var Hans, der havde fået øje på fjenden og omgående slog alarm. Han halter lidt på det ene ben — muligvis efter en kamp med en større rotte — i så fald har han fået hævn nu.

Den sølle rotte sad midt på gangen og drejede sig rundt på bagdelen, mens Hans dansede krigsdans omkring den og langede nogle drabelige hug ud, alt imens han skældte ud af karsken bælg. En solsort havde observeret bataillen og susede af sted over hækken for at fortælle naboer og gode venner, at der var sjov i gaden henne i no. 127 — og imidlertid ankom Trine. Hun satte sig på et lavt stakit og vippede med halen, mens fatter åbenbart instruerede hende om, hvordan sagen skulle gribes an, for pludselig røg hun på rotten bagfra, greb den i halespidsen og trak til af alle livsens kræfter. Den arme rotte strittede imod, men måtte følge med, og hver gang den vendte sig for at bide, fik den en ordentlig skalle af fatter.

Så forandrede den taktik og sprang fremad. Trine mistede taget og satte sig på halen, så det så ud, som om den skulle knække. Rotten slap ind i et bed blomstrende konvolvolus, men Hans var over den som et lyn. Ubarmhjertigt blev den drevet ud på gangen, hvor Trine tog imod den, og nu var det fatters tur til at holde den i halen.

Kampen havde efterhånden samlet stort publikum. På forreste række oppe på stakittet sad fem solsorter, mens lige så mange stære havde slået sig ned på bønnestagerne — og på de billige pladser i pæretræet larmede en flok spurve. Tilskuerne råbte og skreg i munden på hinanden og gav gode råd. Spurvene morede sig af og til med private slagsmål indbyrdes. Et par af solsorterne dansede ophidsede rundt om slagmarken som kampdommere.

Fatter holdt godt fast, og endelig var rotten ved at være slået ud. Den havde flere gange »taget tælling«, men nu så det ud til at være alvor, og Hans og Trine fløj op i pæretræet for at rette lidt på de fjer, der var kommet i ulave. Spurvene stak af som en flok drenge, der har sneget sig ind uden billet.

Længe sad de to sejrsstolt og vippede med halerne og lagde hovedet på skrå for at se, om fyren dernede havde fået nok. Hans var oven i købet nede for at vende den en omgang og var så endelig sikker i sin sag. Med triumferende skratten forsvandt de over mod gartneriet — velsagtens for at prale af bedriften blandt slægt og venner, mens jeg tog en spade for at grave den overvundne ned.

Kampen var endt. Det hele varede kun et par minutter. Hvis nogen betvivler, at beretningen er lige så korrekt som sportsreferater i almindelighed, kan jeg føre en velagtet og lovlydig borger som vitterlighedsvidne i sagen.

En virkelig praktisk bog for landmanden!

LANDBRUGETS DRIFTSOPTEGNELSER

med værdiopgørelse, driftsregnskab, status forfaldsbog etc.
– og den gælder for 4 år.

Ligesom det både er formålstjenligt og praktisk for en forretningsmand at føre et sammenlignende produktions- og driftsregnskab, således vil det også være af meget stor fordel for den praktiske landmand at have et let overskueligt sammenligningsgrundlag for gårdens drift for en længere periode.
Netop dette er formålet med udgivelsen af LANDBRUGETS DRIFTSOPTEGNELSER. Landmanden skal ikke alene have en samlet oversigt over indeværende års optegnelser, men han skal kunne sammenligne indtil fire års dispositioner og resultater, gevinst eller tab, uden at skulle søge flere steder. Det gælder såvel forsikringer som forfaldne og betalte faste og specielle ydelser såsom terminer, skatter, lån, veksler etc. Her findes markkort, gødnings- og udsædsplaner med særkolonner for sprøjtning og afsvampning, løbningsskemaer og oversigt over maskinomkostninger. Endvidere findes der værdiopgørelsesskemaer for besætning, inventar, avl og foderstoffer, sammendrag af indtægter og udgifter, afsluttende driftsregnskab, status og skatteopgørelse. Bogen dækker en periode på 4 år.
Et afsnit omhandler dansk og udenlandsk mål og vægt, stempel-, rets- og tinglysningsafgifter samt rente- og amortisationstabeller.
Som man vil se, giver bogen landmanden en samlet oversigt over gårdens drift på en nem og overskuelig måde. Det er forlagets håb, at denne bog vil finde den plads blandt landmændene, som dens idé tilsigter. Bogen koster kun kr. 8,50 og fås i enhver boghandel.

CHR. ERICHSENS FORLAG
Sjæleboderne 4 . København K.

IDYVA & JEPPESENS BOGTRYKKERI A/S
NSE HOFLEVERANDØR KØBENHAVN K

Chr. Larsens

K U N S T H A N D E L

HØJBROPLADS 9 . TELF. BYEN 3369

★

Største Lager af dansk Kunst

Vilh. Marstrand

L. A. Ring

Hans Smidth

Peter Hansen

Fritz Syberg

Larsen Stevns

Th. Philipsen

Edv. Weie

Laur. Mikkelsen

Karl Isakson

m. fl.

BRONCER.

Kai Nielsen

Jean Gauguin

Gode Malerisamlinger eller enkelte Billeder købes eller modtages til Bortsalg paa Auktioner. Malerier repareres

DIVA & JEPPESENS BOGTRYKKERI A/S
MILJØRLEVERANDØR KØBENHAVN K